

Edukacja bez granic

Raport FRSE 2022

Wydawnictwo
FRSE

Edukacja bez granic

Raport FRSE 2022

Edukacja bez granic. Raport FRSE 2022

Publikacja powstała we współpracy z zespołami programów Erasmus+, Europejski Korpus Solidarności oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Programu Edukacja, a także inicjatyw: eTwinning, Eurodesk, SALTO EECA, EPALE, Europass/Euroguidance, EVET, Eurydice, Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży, Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży, Youth Wiki, WorldSkills. Inspiracją dla tytułów rozdziałów były nazwy projektów dofinansowanych w ramach programów FRSE w 2022 r. W publikacji wykorzystano fragmenty materiałów informacyjno-promocyjnych wydanych przez Fundację.

Redakcja:	Krzysztof Szwałek, Karolina Kwiatosz
Korekta:	Marcin Grabski, Beata Kostrzewska
Opracowanie danych:	Bogdan Sott
Projekt:	Dima Słupczyński, Grzegorz Dębowski
Fotoedycja:	Szymon Łaszewski
Zdjęcia:	Krzysztof Kuczyk, Szymon Łaszewski, Krzysztof Karpiński, Luka Łukasiak, Marianna Kulesza, Łukasz Madziar, Paulina Latek-Przybylska, Michał Redlin, archiwum FRSE, archiwa prywatne, a także uczestnicy konkursu PO WER foto (Magdalena Bernady, Bartłomiej Zylla) oraz konkursu Selfie+ (Liceum Ogólnokształcące im. Piotra Skargi w Grójcu, Politechnika Łódzka, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Siedlcach, Szkoła Podstawowa nr 8 im. Wojciecha Korfanteo w Mikołowie, Zespół Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Ostrzeszowie)
Skład:	Mariusz Skarbek
Druk:	Top Druk Łomża
Wydawca:	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji Narodowa Agencja Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności Al. Jerozolimskie 142a, 02-305 Warszawa www.frse.org.pl kontakt@frse.org.pl

Publikacja została wydana przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Treść odzwierciedla jedynie stanowisko autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną.

© Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa 2023

ISBN: 978-83-67587-07-5

DOI: 10.47050/67587075

Cytowanie:

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji (2023). *Edukacja bez granic. Raport FRSE 2022*.
Warszawa: Wydawnictwo FRSE. doi: 10.47050/67587075

Publikacja bezpłatna.

Czasopisma i portale Wydawnictwa FRSE:

[języki: obce]
w szkole

europa
DLA AKTYWNYCH

eurodesk
Polska

EUROPEJSKI
PORTAL MŁODZIEŻOWY

Więcej publikacji Wydawnictwa FRSE: www.czytelnia.frse.org.pl

Spis treści

Wstęp	6	Inicjatywy wspierające	
		eTwinning	98
Programy edukacyjne i młodzieżowe		Eurodesk	102
Erasmus+	10	EPALE	106
Szkolnictwo wyższe	24	Europass i Euroguidance	110
Edukacja szkolna	32	EVET	114
Kształcenie i szkolenia zawodowe	40	Eurydice i Youth Wiki	118
Edukacja dorosłych	48		
Młodzież	56	Konkursy i zawody	
Sport	64	EDUinspiracje	124
Europejski Korpus Solidarności	68	EITA	127
		European Language Label	128
Programy międzysektorowe		Selfie+	130
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	76	WorldSkills	134
Program Edukacja	82		
SALTO EECA	86	Działania upowszechniające	
Branżowe Centra Umiejętności	90	Wydarzenia i promocja	138
Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży		Badania i analizy	144
i Polsko-Ukraińska Rada Wymiany Młodzieży	92	Mediateka 2022	148

Rok wielkich wyzwań

Szanowni Państwo,
tuż przed 30. rocznicą utworzenia Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji – z wielką przyjemnością – zapraszam do lektury raportu z jej działalności w roku 2022. Jak Państwo doskonale wiedzą, FRSE to przede wszystkim polska Narodowa Agencja Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności. To dwa wielkie unijne przedsięwzięcia, których zadaniem jest kierowanie edukacji na nowe tory: rozwijanie innowacyjnych kompetencji nauczycieli i uczniów, podnoszenie jakości oferty edukacyjnej, pogłębianie międzynarodowej współpracy i wymiany doświadczeń.

Rok 2022 pokazał jednak, że programy realizowane przez FRSE mają ogromne znaczenie nie tylko w obszarze tradycyjnie rozumianej edukacji. Realizowane projekty oraz ich rezultaty mogą pozytywnie wpływać na wiele innych dziedzin życia i pomagać w radzeniu sobie z wyzwaniami współczesności. Przykłady?

Po pierwsze, ubiegły rok był tym, w którym realnie – mam nadzieję – pożegnaliśmy pandemię. Dziś możemy znów powtórzyć hasło: co nas nie zabije, to nas wzmocni. Pandemia okazała się testem, który w edukacji „oddzielił chłopców od mężczyzn”, albo, jak kto woli, pokazał, kto umiał wykorzystać unijne programy edukacyjne i młodzieżowe do rozwijania kompetencji – np. cyfrowych, choć i umiejętność radzenia sobie ze stresem w ostatnim czasie była w cenie.

Po drugie, rok 2022 zapisze się w historii jako ten, w którym wybuchła pierwsza od dziesięcioleci pełnoskalowa wojna w Europie, w trakcie której bomby wroga spadały tuż obok polskiej granicy. I też można śmiało stwierdzić: programy europejskiej współpracy edukacyjnej okazały się istotne i odegrały ważną rolę. To wolontariusze Europejskiego Korpusu Solidarności jako jedni z pierwszych pospieszyli z pomocą dla uchodźców, a projekty Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży stały się narzędziem wsparcia dla młodych osób dotkniętych wojną. Nieocenione okazały się też kontakty na Wschodzie sieci SALTO EECA, działającej w strukturach FRSE.

Po trzecie, rok 2022 był okresem olbrzymich wyzwań w sferze gospodarczej. Z jednej strony mieliśmy nagły wzrost cen surowców, przerwanie łańcuchów dostaw

FRSE

i zmianę paradygmatów współpracy międzynarodowej, z drugiej – gwałtowny rozwój nowych narzędzi technologicznych i informatycznych, w tym sztucznej inteligencji. Wszystko to zmotywowało nas, by jeszcze skuteczniej promować kształcenie kadr dla przemysłu 4.0 i pogłębianie współpracy naukowo-badawczej. Temu właśnie służyły podejmowane przez FRSE w 2022 roku inicjatywy. Fundacja mocno wspierała rozwój Uniwersytetów Europejskich, dających nadzieję na skuteczne konkurowanie z uczelniami amerykańskimi. Rozpoczęliśmy też ambitny program przygotowań do konkursu EuroSkills Gdańsk 2023 (czyli igrzysk umiejętności zawodowych) oraz ogłosiliśmy pierwsze nabory w konkursie o dofinansowanie budowy Branżowych Centrów Umiejętności. Uruchomienie tych placówek ma być przełomem we współpracy uczelni, przedsiębiorców i szkół zawodowych. O szczegółach wszystkich tych inicjatyw przeczytaj Państwo w raporcie.

Patrząc dziś na dorobek FRSE w 2022 roku, mam poczucie dobrze wykonanego zadania. Tym bardziej że – realizując wszystkie nowe przedsięwzięcia – nie zapomnieliśmy o podstawowej działalności, czyli o rozdzielaniu środków w ramach programów Erasmus+, EKS, inicjatyw bilateralnych i finansowanych ze środków Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Robimy to w sposób transparentny i uczciwy, dzięki czemu Komisja Europejska po raz kolejny stwierdziła, że należymy do tych agencji, które powinno się stawiać za wzór.

Bardzo dziękuję wszystkim współpracownikom za ostatni rok. Jestem pewien, że ten trwający będzie równie udany.

dr hab. Paweł Poszytek
dyrektor generalny
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
Narodowa Agencja Programu Erasmus+
i Europejskiego Korpusu Solidarności

Programy
edukacyjne
i młodzieżowe

Erasmus+

Zmienia życie, otwiera umysły

Erasmus+ to program Unii Europejskiej wspierający rozwój edukacji i szkoleń oraz przedsięwzięć młodzieżowych i sportowych poprzez międzynarodowe mobilności oraz współpracę instytucji partnerskich. Jest on jednym z instrumentów poprawiających jakość oraz efektywność systemów edukacji w kilkudziesięciu krajach Europy. Erasmus+ wspiera rozwój kapitału społecznego oraz proces reformowania i dostosowywania edukacji do wyzwań społecznych i gospodarczych. Program działa w Polsce od 2014 r. na podstawie siedmioletnich planów finansowych.

Sukces pierwszej edycji Erasmus+ (2014–2020) sprawił, że jednym z założeń programu na lata 2021–2027 stało się zaoferowanie możliwości udziału w projektach jeszcze większej liczbie osób i organizacji. Unia Europejska postawiła sobie również za cel podniesienie jakości projektów i zwiększenie ich wkładu w budowę spójnych, zielonych społeczeństw, gotowych do funkcjonowania w świecie nowych technologii. Program ma też kluczowe znaczenie dla utworzenia do 2025 r. Europejskiego obszaru edukacji, w ramach którego Unia zamierza zapewnić wszystkim młodym ludziom dostęp do edukacji i szkoleń jak najwyższej jakości, umożliwić osobom uczącym się łatwe

przemieszczanie się pomiędzy systemami edukacji w różnych krajach, a także ułatwić znalezienie pracy.

Ponadto Erasmus+ przyczynia się do realizacji planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027, osiągnięcia celów strategii na rzecz młodzieży (2019–2027), a także rozwijania europejskiego wymiaru sportu (2021–2024).

Priorytety programu

Erasmus+ nie funkcjonuje w próżni. Projekty realizowane w ramach programu powinny odpowiadać na potrzeby i wyzwania współczesnego świata – edukacyjne, społeczne, ekonomiczne. W ich identyfikacji pomagają priorytety wskazywane

przez Komisję Europejską. Dzielą się one na: horyzontalne – mające zastosowanie do wszystkich projektów, oraz sektorowe – odnoszące się do danego obszaru edukacji. Wśród tych pierwszych są obecnie: wspieranie innowacji, włączenie społeczne, ochrona środowiska i rozwój kompetencji cyfrowych. Priorytety sektorowe można znaleźć w corocznie uaktualnianym „Przewodniku po programie Erasmus+” oraz na stronie www.erasmusplus.org.pl. Warto je znać, ponieważ ocena złożonego projektu zależy w dużej mierze od tego, w jakim stopniu spełnia on wytyczne Komisji.

Struktura Erasmus+

Program dzieli się na sektory, do których należą: Szkolnictwo wyższe, Edukacja szkolna, Kształcenie i szkolenia zawodowe, Edukacja dorosłych, Młodzież oraz Sport. Podmioty chcące uczestniczyć w programie Erasmus+ mogą się ubiegać o dofinansowanie w ramach trzech akcji. Akcja 1. oraz część działań Akcji 2. (tzw. akcje zdecentralizowane) są w Polsce

zarządzane przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji, która pełni funkcję Narodowej Agencji Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności. Realizacją pozostałych działań oraz Akcją 3. zajmuje się agenda Komisji Europejskiej – Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury (EACEA) w Brukseli. Do tych instytucji składa się wnioski o dofinansowanie w terminach, jakie ogłaszają na swoich stronach internetowych. Agencje je rozpatrują, zawierają umowy, a następnie monitorują i rozliczają projekty.

Akcje zdecentralizowane Erasmus+ w poszczególnych sektorach różnią się szczegółami, ale ogólne zasady są podobne: Akcja 1. to mobilności uczniów, studentów, młodzieży, osób dorosłych uczących się oraz kadry edukacyjnej, młodzieżowej i sportowej, a Akcja 2. – międzynarodowe partnerstwa instytucji, służące m.in. wymianie doświadczeń, tworzeniu nowatorskich materiałów edukacyjnych czy działaniu na rzecz społeczności lokalnych.

O fundusze na projekty mogą starać się m.in. szkoły, uczelnie, organizacje

pozarządowe, instytucje samorządowe, podmioty komercyjne. Możliwości samodzielnego składania wniosków nie mają za to osoby indywidualne. Mogą one jednak wziąć udział w projekcie realizowanym przez instytucję, w której się uczą, studiują lub pracują. Każdego roku w Erasmusie+ uczestniczą w ten sposób tysiące Polaków, którzy za granicą zdobywają wiedzę, odbywają staże i praktyki zawodowe, prowadzą zajęcia lub obserwują pracę na podobnym stanowisku, zwiększając swoje kompetencje i doskonaląc umiejętności.

Akcja 1. – oferta programu

Szkolnictwo wyższe

W tym sektorze w Akcji 1. wspierana jest mobilność studentów na wszystkich kierunkach i cyklach studiów (studia I, II i III stopnia oraz jednolite studia magisterskie). Za granicą studenci mogą zrealizować część programu kształcenia w partnerskiej uczelni lub odbyć staż albo praktykę w przedsiębiorstwie, instytucie badawczym, laboratorium, organizacji lub innej instytucji. W latach 2021–2027

Korzyści dla uczestników:

- nabywanie nowych umiejętności i kompetencji w każdym wieku,
- nauka języków,
- studiowanie i uczenie się za granicą,
- networking w środowisku międzynarodowym,
- odkrywanie własnych talentów,
- poznawanie innych kultur.

Korzyści dla instytucji:

- nowe ścieżki doskonalenia zawodowego i rozwoju kariery pracowników,
- lepsza znajomość języków obcych i lepsze kompetencje cyfrowe,
- nawiązywanie kontaktów międzynarodowych i wzmacnianie współpracy partnerskiej,
- podnoszenie prestiżu i budowanie potencjału instytucji.

wspierane są również mobilności w formule mieszanej, łączącej część wirtualną i fizyczną.

W działaniach prowadzonych za granicą mogą też uczestniczyć pracownicy dydaktyczni i administracyjni. Mogą to być wyjazdy w celu prowadzenia zajęć ze studentami uczelni zagranicznej lub wyjazdy na szkolenia. Celem mobilności powinno być podniesienie kompetencji pracownika, właściwych dla jego zakresu obowiązków w uczelni wysyłającej. Polskie szkoły wyższe mogą także zapraszać specjalistów z przedsiębiorstw do prowadzenia zajęć z ich studentami.

Edukacja szkolna

W sektorze Edukacja szkolna program Erasmus+ wspiera szkoły oraz inne organizacje działające w obszarze edukacji obywatelskiej, które chcą organizować mobilności dla uczniów i pracowników. Z oferty korzystają przede wszystkim publiczne i niepubliczne placówki realizujące obowiązki szkolne i obowiązki nauki. O środki mogą się ubiegać także lokalne i regionalne władze publiczne, organy koordynacyjne, a także inne podmioty działające w obszarze edukacji szkolnej.

Kształcenie i szkolenia zawodowe

W sektorze Kształcenie i szkolenia zawodowe osoby uczące się zawodu lub absolwenci mogą zdobywać praktyczne doświadczenie i podnosić swoje umiejętności językowe, odbywając staże w przedsiębiorstwach lub w placówkach kształcenia i szkolenia zawodowego w innym kraju. Nauczyciele, trenerzy, doradcy zawodowi oraz inne osoby zajmujące się kształceniem i szkoleniem zawodowym mają z kolei możliwość podwyższenia swoich kwalifikacji poprzez udział w kursach

Priorytety horyzontalne Erasmusa+ w latach 2021–2027:

- włączanie i różnorodność,
- transformacja cyfrowa,
- dbanie o środowisko i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym,
- promowanie aktywności w życiu demokratycznym.

i praktykach zawodowych lub obserwację pracy. Mogą też dzielić się swoją wiedzą, prowadząc kursy i szkolenia poza granicami kraju. Program Erasmus+ umożliwia także uczniom uczestnictwo w konkursach umiejętności zawodowych.

Zarówno w sektorze Edukacji szkolnej, jak i w Kształceniu i szkoleniach zawodowych, w ramach projektów można zapraszać ekspertów, nauczycieli oraz edukatorów z innych krajów lub odbywać wizyty przygotowawcze.

Beneficjenci mogą realizować projekty krótko- lub długoterminowe, przy czym w przypadku tych drugich konieczne jest

Dwie ścieżki wejścia do programu w Akcji 1.:

- z Akredytacją, dającą dostęp do pełnego wachlarza możliwości,
- bez Akredytacji (dostępne tylko krótkoterminowe projekty mobilności).

wcześniejsze uzyskanie Akredytacji (szczegóły poniżej). Lista typów instytucji uprawnionych do wnioskowania w tych obszarach Erasmusa+ jest co roku podawana na stronie erasmusplus.org.pl.

Organizacje mogą również przystąpić do programu bez składania wniosku – poprzez przyłączenie się do istniejącego konsorcjum mobilności Erasmus+ lub goszczenie uczestników projektu

Przykładowe działania podejmowane w Akcji 2.:

- tworzenie i upowszechnianie produktów edukacyjnych, np. programów i treści szkoleniowych, scenariuszy lekcji, materiałów dydaktycznych oraz innowacyjnych metod pracy,
- nawiązywanie kontaktów międzynarodowych, tworzenie sieci współpracy, wymiana doświadczeń, organizowanie seminariów i konferencji tematycznych, wizyt studyjnych, szkoleń i kursów.

z innego kraju. W takim wypadku biorą udział w inicjatywie, ale nie otrzymują wsparcia finansowego.

Mobilności fizyczne mogą być łączone z działaniami wirtualnymi, których długość jest liczona osobno. Informacje pomocne przy wyborze organizatorów kursów dla kadry dydaktycznej są udostępniane na Europejskiej Platformie Edukacji Szkolnej pod adresem: school-education.ec.europa.eu/pl.

Edukacja dorosłych

W tym sektorze organizacje zajmujące się niezawodową edukacją dorosłych mogą wysyłać na mobilności zagraniczne swoich pracowników i uczące się osoby dorosłe. W 2022 r. w gronie uprawnionych do wyjazdu byli uczestnicy zajęć edukacyjnych o charakterze niezawodowym organizowanych przez beneficjenta, którzy nie ukończyli szkoły średniej, osoby w wieku 60+

znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej z powodów ekonomicznych lub społecznych, a także osoby z niepełnosprawnościami. Tutaj także o dofinansowanie projektów mogą wnioskować organizacje mające Akredytację (szczegóły niżej) lub takie, które stawiają pierwsze kroki w programie.

W mobilności kadry mogą też wziąć udział wolontariusze związani z organizacją beneficjenta, a jeśli jest nim organ

”

Green travel, czyli podróż ekologiczna, to nowość w Erasmusie+. Na przejazd pociągiem, rowerem lub samochodem (wspólnie z innymi osobami) uczestnicy mogą otrzymać dodatkowe środki finansowe

publiczny – także jego pracownicy odpowiedzialni za działania w obszarze niezawodowej edukacji dorosłych.

Młodzież

W projektach Akcji 1. sektora **Młodzież** szczególny nacisk kładzie się na aktywne i świadome uczestnictwo osób młodych, a wspierane działania obejmują nie tylko mobilności. Oprócz wymian młodzieży i pracowników młodzieżowych możliwe jest wnioskowanie o środki na działania wspierające uczestnictwo młodzieży w życiu demokratycznym Europy. Chodzi np. o krajowe lub międzynarodowe spotkania grup młodzieży, które nierzadko przybierają formę kampanii uświadamiających, konsultacji, warsztatów czy debat na tematy ważne dla osób wchodzących w dorosłość. To propozycja dla młodych ludzi, którzy widzą potrzebę zmian i chcą o nich rozmawiać z decydentami.

Nowością w ofercie Akcji 1. sektora **Młodzież** jest inicjatywa **DiscoverEU**. W jej ramach Europejczycy, którzy właśnie ukończyli 18 lat, mogą wziąć udział w losowaniu bezpłatnych biletów na podróże kolejną po kontynencie. Działanie wspiera centralnie EACEA.

Sport

Nowa perspektywa programu Erasmus+ oznacza nowe możliwości w sektorze **Sport**: od 2023 r. wnioskodawcy mogą starać się o fundusze na organizowanie

mobilności kadry sportowej w ramach zdecentralizowanej Akcji 1. Koordynowanie tych działań to zadanie FRSE – Narodowej Agencji Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności.

Akcja 1. – zasady udziału

Dla doświadczonych organizacji, które zamierzają regularnie organizować mobilności w ramach Akcji 1. Erasmus+ (z wyjątkiem sektorów Szkolnictwo wyższe i Sport), stworzono tzw. szybką ścieżkę. Nie muszą one składać pełnych wniosków w kolejnych naborach – zamiast tego mogą postarać się o Akredytację. Jej otrzymanie stanowi gwarancję dofinansowania w kolejnych latach i uprawnia do organizowania mobilności edukacyjnych na prostszych zasadach. Akredytowana organizacja składa wyłącznie uproszczony wniosek o budżet, w którym opisuje rodzaj i liczbę działań planowanych w kolejnych miesiącach.

Nabór wniosków o Akredytację odbywa się raz w roku, a dokumenty można składać indywidualnie lub jako konsorcjum. W sektorach Kształcenie i szkolenia zawodowe, Edukacja szkolna oraz Edukacja dorosłych razem z wnioskiem konieczne jest przedstawienie tzw. Planu Erasmus+ (w sektorze **Młodzież** to część wniosku, w sektorze **Sport** Plan Erasmus+ nie jest wymagany). W dokumencie należy wykazać, że posiada się wystarczające zdolności finansowe i zasoby kadrowe, aby zrealizować zaplanowane działania.

Co ważne, Akredytacja obowiązuje w ramach jednego sektora: instytucja, która planuje organizowanie mobilności w kilku obszarach, musi uzyskać osobną Akredytację w każdym z nich. Doświadczenie w programie Erasmus+ nie jest wymagane, ale konieczna jest co najmniej dwuletnia działalność w danym obszarze edukacji. Raz przyznana Akredytacja jest ważna do końca 2027 r. Agencja może ją jednak cofnąć, jeżeli przez trzy lata beneficjent nie zorganizuje mobilności.

Podmioty, które korzystają z programu w mniejszym zakresie, mogą pominąć starania o Akredytację – wówczas jednak mają prawo realizacji wyłącznie krótkoterminowych projektów mobilności. Z kolei uczelnie zaangażowane w projekty z sektora Szkolnictwo wyższe zamiast Akredytacji powinny mieć Kartę Erasmusa dla Szkolnictwa Wyższego (ECHE), niezbędną również do udziału w Akcji 2. Szczegółowe informacje na temat wnioskowania o Akredytację można znaleźć na stronach: bit.ly/3raxMFU oraz bit.ly/3UIm1nF.

Akcja 2. – oferta programu

Akcja 2. programu umożliwia beneficjentom zdobywanie doświadczeń międzynarodowych w ramach partnerstw zawieranych przez podmioty zaangażowane w edukację formalną, nieformalną i pozaformalną. W zależności od celów danego projektu, zaangażowanych organizacji uczestniczących, oczekiwanego wpływu lub innych elementów, partnerstwa mogą różnić się skalą i zakresem, ale realizowane działania powinny uwzględniać priorytety sektorowe.

Na poziomie krajowym beneficjenci mogą wnioskować do Narodowej Agencji o dofinansowanie **partnerstw**

Erasmus+ to możliwość
rozwoju dla wszystkich.
Europejski budżet programu
na lata 2021–2027 wynosi

28 mld €

Przewiduje się,
że do końca tego okresu
z jego oferty skorzystają

4 mln

osób oraz

125 tys.

instytucji w całej Europie

współpracy lub partnerstw na małą skalę. W ramach tych pierwszych dąży się do opracowania metod, narzędzi czy rezultatów oraz wdrażania innowacyjnych praktyk i realizacji wspólnych inicjatyw promujących współpracę, wzajemne uczenie się lub wymianę doświadczeń na szczeblu europejskim. Rezultaty projektu powinny nadawać się do ponownego wykorzystania na gruncie zarówno krajowym, jak i międzynarodowym – także przez podmioty, które nie brały w nim udziału.

Partnerstwa na małą skalę stworzono z myślą o beneficjentach stawiających pierwsze kroki w programie, działających lokalnie lub w miejscach o utrudnionym dostępie do edukacji. Erasmus+ ułatwia tego rodzaju podmiotom nawiązywanie kontaktów międzynarodowych i rozwijanie działalności edukacyjnej, przy ograniczonych wymogach formalnych. Realizowane projekty powinny opierać się na wymianie dobrych praktyk lub wypracowywaniu

wspólnych rezultatów, a ich celem może być m.in. wspieranie włączenia społecznego uczestników ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi czy pobudzanie aktywności społeczeństwa europejskiego.

W sektorze **Edukacja szkolna** projekty partnerstw polegają na międzynarodowej współpracy szkół, placówek edukacyjnych, lokalnych lub regionalnych władz odpowiedzialnych za oświatę oraz innych organizacji działających na rzecz edukacji szkolnej. Przyczyniają się one do wypracowania lub transferu innowacji, które podnoszą jakość kształcenia, a także do wymiany dobrych praktyk. Celem inicjatyw jest także zwiększenie skali współpracy międzynarodowej.

Akcja 2. w sektorze **Kształcenie i szkolenia zawodowe** umożliwi rozwój instytucji działających w sferze kształcenia zawodowego poprzez międzynarodową wymianę doświadczeń, wiedzy i informacji. Celem takiej współpracy jest poprawa

jakości oferty w zakresie kształcenia i szkoleń zawodowych oraz jej lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy lub wymagań pracodawców. Podobnie jak w innych sektorach, projekty mogą mieć formę partnerstw współpracy (nastawionych na tworzenie innowacyjnych rezultatów z potencjałem ich szerokiego wykorzystania w wybranej dziedzinie kształcenia i szkoleń zawodowych) lub partnerstw na małą skalę, które pozwalają inicjować współpracę mniej doświadczonym instytucjom, aby wymieniać się dobrymi praktykami, metodami i sposobami pracy w gronie co najmniej dwóch instytucji.

Partnerstwa w sektorze **Edukacja dorosłych** służą rozwojowi instytucji zajmujących się prowadzeniem zajęć edukacyjnych dla osób dorosłych, poprawie kompetencji kadry i słuchaczy oraz poszerzeniu współpracy międzynarodowej w tym obszarze, a w konsekwencji – podnoszeniu jakości usług edukacyjnych. Partnerstwa

współpracy w tym sektorze przyczyniają się do wdrażania innowacyjnych rozwiązań, a przy tym wzmocnienia jakości działań i zacieśnienia współpracy międzynarodowej. W partnerstwa na małą skalę angażują się zwykle organizacje działające lokalnie lub takie, które stawiają pierwsze kroki w programie. Znalezienie partnera do współpracy w tym sektorze ułatwia wyszukiwarka udostępniona na Elektronicznej platformie na rzecz uczenia się dorosłych w Europie (EPALE): epale.ec.europa.eu/pl/partner-search.

W sektorze **Młodzież** realizowane partnerstwa powinny sprzyjać osiągnięciu celów w kluczowych obszarach strategii UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027. Chodzi o angażowanie, łączenie i wzmocnianie pozycji osób młodych. Szczególny nacisk został położony m.in. na wspieranie aktywności obywatelskiej młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym. Znalezienie partnera do projektu w tym sektorze ułatwia wyszukiwarka Otlas, w której zarejestrowanych jest kilkanaście tysięcy organizacji i grup nieformalnych: www.salto-youth.net/otlas.

Na tle innych sektorów Erasmus+ wyróżnia się **Szkolnictwo wyższe** – tu w Akcji 2. dofinansowywane są wyłącznie partnerstwa współpracy. Celem tych międzynarodowych projektów jest rozwój, transfer i wdrażanie innowacyjnych praktyk, a także realizowanie inicjatyw promujących współpracę oraz wymianę doświadczeń na poziomie europejskim. Efektem tych przedsięwzięć powinna być modernizacja oferty dydaktycznej uczelni, jej lepsze dostosowanie do potrzeb społeczeństwa i gospodarki oraz podniesienie jakości kształcenia. Wyniki powinny nadawać się do ponownego wykorzystania, przeniesienia, skalowania i – w miarę możliwości

– mieć wymiar interdyscyplinarny. W projektach mogą brać udział różnego typu organizacje (uczelnie oraz inne instytucje, organizacje, przedsiębiorstwa) z krajów programu, a także – jeśli jest to uzasadnione – z krajów partnerskich z innych części świata.

Działania i akcje centralne

Działania wspierane na poziomie centralnym mają zazwyczaj szerszy zakres, większy budżet i często odpowiadają na strategiczne wyzwania w edukacji. Poprzeczka jest więc zawieszona nieco wyżej, ale jest do przeskoczenia, o czym od lat przekonują się polskie podmioty korzystające z tej oferty Erasmus+.

Ta część programu jest koordynowana przez EACEA. Na szczeblu centralnym wspierane są niektóre rodzaje partnerstw Akcji 2., Akcja 3. oraz działania ukierunkowane na rozwój wiedzy o Unii Europejskiej. Szczegóły tego rodzaju inicjatyw zostały opisane na stronie Agencji.

Erasmus+ Sport

Projekty centralne w Erasmus+ Sport to działania międzynarodowe odpowiadające celom polityk Unii Europejskiej w zakresie sportu, aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. Celem tej części programu jest przygotowywanie i realizowanie

wspólnych działań na rzecz promowania sportu oraz aktywności fizycznej, określanie i wdrażanie innowacyjnych praktyk w dziedzinie sportu, a także organizowanie niekomercyjnych imprez promujących aktywność fizyczną.

Inicjatywy powinny przyczyniać się do podnoszenia stanu wiedzy o sporcie, promowania idei włączenia społecznego i równości szans, wzrostu świadomości wpływu aktywności fizycznej na dobrostan człowieka, zacieśnienia współpracy między organizacjami działającymi w dziedzinie sportu i rekreacji oraz do usprawniania wymiany dobrych praktyk.

Erasmus+ Sport w ramach akcji centralnych obejmuje cztery kategorie działań: partnerstwa współpracy, partnerstwa na małą skalę, niekomercyjne europejskie imprezy sportowe oraz budowanie potencjału.

Partnerstwa na rzecz doskonałości

Te inicjatywy służą nawiązywaniu współpracy długofalowej, która będzie kontynuowana także po zakończeniu drugiej edycji Erasmus+. Oferta jest skierowana przede wszystkim do beneficjentów działających w obszarach szkolnictwa wyższego oraz kształcenia i szkolenia. Uczelnie mają możliwość zawierania partnerstw w celu opracowania lub prowadzenia wysokiej

Youthpass

Youthpass to formalny dokument w edukacji pozaformalnej. Dzięki niemu absolwent mobilności w sektorze Młodzież Erasmus+ może potwierdzić umiejętności i kompetencje zdobyte w trakcie wymian

młodzieży, mobilności osób pracujących z młodzieżą czy działań wspierających uczestnictwo młodzieży. Certyfikat przysługuje również wolontariuszom Europejskiego Korpusu Solidarności. Wystawiają go organizatorzy projektów za pomocą strony youthpass.eu.

jakości programów studiów magisterskich razem z instytucjami szkolnictwa wyższego z różnych krajów na całym świecie oraz innymi wyspecjalizowanymi podmiotami w wybranej dziedzinie. Mogą również tworzyć konsorcja nazywane Uniwersytetami Europejskimi, które łączy nie tylko program studiów, lecz także wspólny program wymiany studentów oraz infrastruktura naukowo-badawcza. Celem obu inicjatyw jest zwiększenie atrakcyjności i jakości szkolnictwa wyższego oraz przyciąganie talentów do Europy.

W dziedzinie kształcenia i szkolenia partnerstwa doskonałości mogą polegać na tworzeniu akademii nauczycielskich ukierunkowanych na osiągnięcie celów europejskiego obszaru edukacji. Akademie skupiają się na podnoszeniu kompetencji językowych, zwiększaniu świadomości w zakresie różnorodności kulturowej oraz rozwijaniu kształcenia nauczycieli zgodnie z priorytetami polityki edukacyjnej. Możliwe jest także zakładanie centrów doskonałości zawodowej, których celem jest dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do zmieniających się potrzeb ekonomicznych i społecznych, wynikających m.in. z transformacji cyfrowej lub ekologicznej.

Sojusze na rzecz innowacji

Partnerstwa na rzecz innowacji prowadzą do rozwoju poprzez współpracę i wymianę wiedzy pomiędzy podmiotami działającymi w sektorach Szkolnictwo wyższe lub Kształcenie i szkolenia zawodowe a środowiskiem społeczno-gospodarczym. Wnioskodawcy mogą starać się o fundusze na:

- sojusze na rzecz edukacji i przedsiębiorstw – ukierunkowane na wspieranie interdyscyplinarnego podejścia do nauczania, rozwijanie postaw

przedsiębiorczych, społecznej odpowiedzialności biznesu, zwiększanie wydajności kształcenia wyższego i zawodowego,

- sojusze na rzecz współpracy sektorowej – zmierzające do wypracowania rozwiązań o znaczeniu strategicznym dla jednej z 14 branż objętych wsparciem.

W projektach mogą uczestniczyć organizacje działające w państwach Unii, państwie trzecim stowarzyszonym lub niestowarzyszonym z programem Erasmus+.

Budowanie potencjału w szkolnictwie wyższym, kształceniu i szkoleniu zawodowym, młodzieży i sporcie

Akcja wspiera projekty współpracy międzynarodowej oparte na wielostronnych partnerstwach pomiędzy organizacjami działającymi w poszczególnych obszarach Erasmusa+ w krajach programu a partnerami z państw niestowarzyszonych z programem. Ogólnym celem tych projektów jest rozwój współpracy międzynarodowej na rzecz zmniejszania różnic społeczno-gospodarczych, osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju, wzmocnienia dialogu międzykulturowego czy reform strukturalnych. Oczekuje się także, że inicjatywy przyczynią się do realizacji priorytetów Komisji Europejskiej w zakresie modernizacji cyfrowej, zapobiegania zmianom klimatu, integracji imigrantów, wzrostu bezpieczeństwa i zatrudnienia. Szczegółowe priorytety dostosowano do specyfiki obszarów Erasmusa+ – można się z nimi zapoznać w „Przewodniku po programie Erasmus+”.

Działania Jean Monnet

Program ten wspiera podnoszenie wiedzy o Unii i integracji europejskiej. Projekty można realizować w obszarach szkolnictwa

wyższego oraz kształcenia i szkolenia. W tym pierwszym program wspiera poprawę jakości nauczania i prowadzenia badań na temat Unii Europejskiej, pogłębianie integracji europejskiej oraz promowanie wiedzy o niej na całym świecie. W ramach Jean Monnet uczelnie mogą wnioskować o fundusze na:

- moduły kształcenia – będące częścią programu nauczania,
- katedry – czyli granty dla badaczy specjalizujących się w studiach nad UE,
- centra doskonalenia – miejsca skupiające wysoko wykwalifikowanych ekspertów z obszaru studiów nad Unią Europejską i upowszechniających swój dorobek w przestrzeni publicznej.

W obszarze kształcenia i szkolenia Jean Monnet wspiera doskonalenie zawodowe nauczycieli oraz tworzenie sieci szkół ukierunkowanych na poszerzanie wiedzy o Unii. Tego rodzaju podmioty mogą organizować działania umożliwiające nauczycielom rozwijanie nowych umiejętności i pogłębianie wiedzy na temat funkcjonowania Wspólnoty.

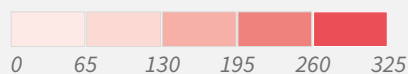
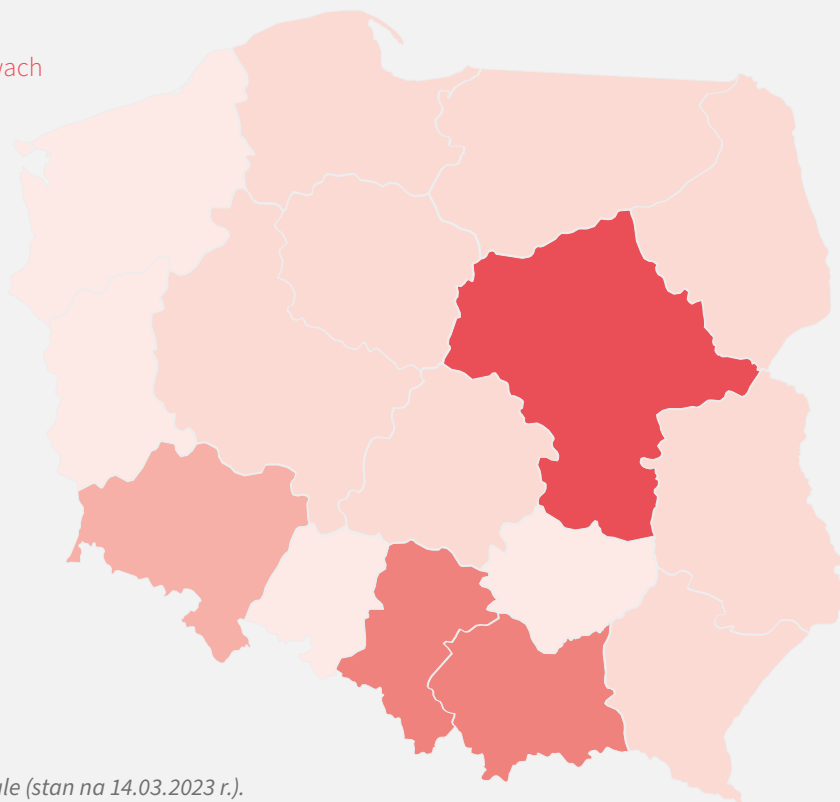
Akcja 3. – działania skierowane do młodzieży

Najmniejsza akcja Erasmusa+ wspiera działania rozwijające dialog usystematyzowany i współpracę między młodzieżą a osobami odpowiedzialnymi za tworzenie polityki dotyczącej młodzieży. Co ważne, w jej ramach można realizować projekty krajowe (bez konieczności angażowania grupy z innego kraju) lub międzynarodowe, np. z jednym zagranicznym partnerem.

Tematyka projektów może obejmować obszary związane z edukacją, kulturą lub sportem. W inicjatywach mogą uczestniczyć osoby w wieku 13–30 lat.

Mapa 1.

Liczba podmiotów realizujących projekty Erasmus+ dofinansowane w 2022 r. w poszczególnych województwach

N = 1890. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Erasmus+ w Polsce w 2022 r.

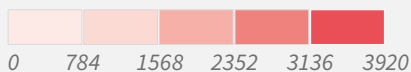
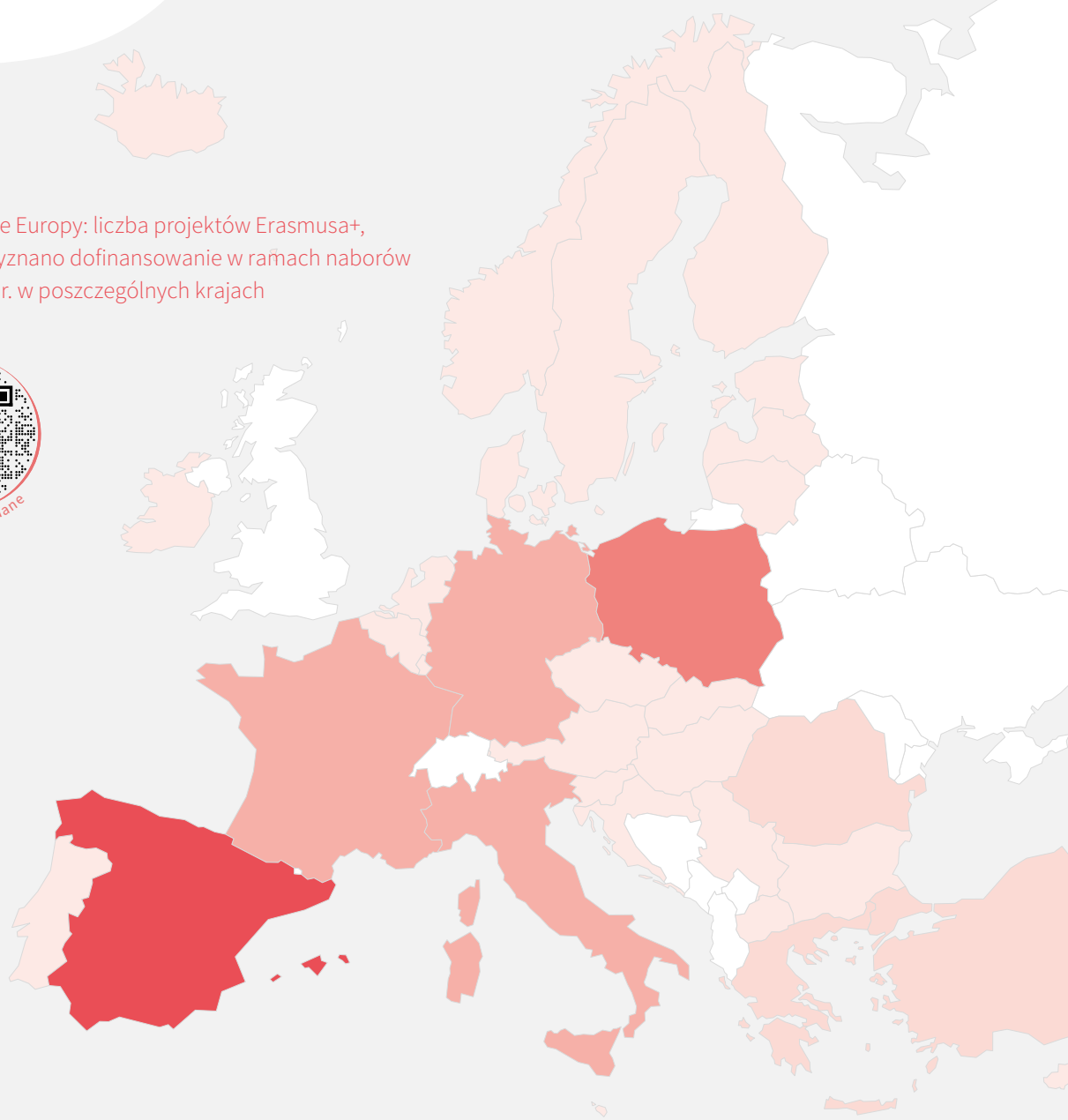
W drugim roku nowej perspektywy Erasmus+ środki na realizację projektów zdobyło blisko 1,9 tys. instytucji, które otrzymały dofinansowanie na realizację 2354 inicjatyw w obu akcjach zdecentralizowanych. Ten wynik uplasował Polskę na drugim miejscu w Europie – lepsza była tylko Hiszpania (3894 zatwierdzone projekty). W sumie we wszystkich państwach uprawnionych do udziału w programie dzięki dofinansowaniu uzyskanemu w 2022 r. swoje plany będą mogli zrealizować koordynatorzy 24 424 inicjatyw edukacyjnych.

Większość polskich przedsięwzięć to projekty mobilności (2093), na które przeznaczono niemal 162 mln euro. Tego rodzaju inicjatywy stanowią znakomitą większość (średnio 88,9%) we wszystkich pięciu sektorach Erasmus+.

Na tym tle wyróżnia się sektor Edukacja dorosłych. Przez lata bardziej popularne były tu partnerstwa realizowane w Akcji 2., tymczasem w 2022 r. 71,8% wszystkich inicjatyw dofinansowanych w tym sektorze stanowiły projekty mobilności (w 2021 r. było to 44,3%). Wpływ na tę zmianę miały ułatwienia wprowadzone przez Komisję Europejską, umożliwiające odbywanie

Mapa 2.

Polska na tle Europy: liczba projektów Erasmus+, którym przyznano dofinansowanie w ramach naborów edycji 2022 r. w poszczególnych krajach

N = 24 424. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

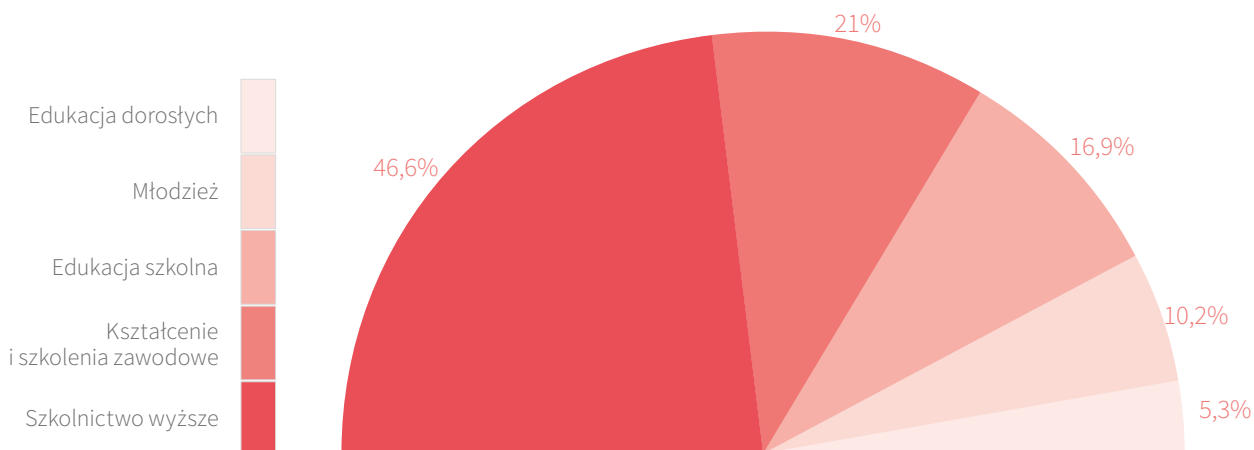
wyjazdów przez dorosłych uczestników zajęć organizowanych przez beneficjentów. Ten przykład dobrze pokazuje, że grantobiorcy bardzo szybko adaptują się do nowych możliwości i poszerzają swoją ofertę edukacyjną o działania realizowane w ramach programu Erasmus+.

Największe dofinansowanie w 2022 r. tradycyjnie otrzymały uczelnie. Do sektora Szkolnictwo wyższe trafiło niemal 47% spośród 198 026 524,79 euro przyznanych beneficjentom. Silne wsparcie uzyskały także placówki edukacyjne oraz inne podmioty realizujące projekty w sektorach Kształcenie i szkolenia

zawodowe (41 562 505 euro) oraz Edukacja szkolna (33 552 199,80 euro).

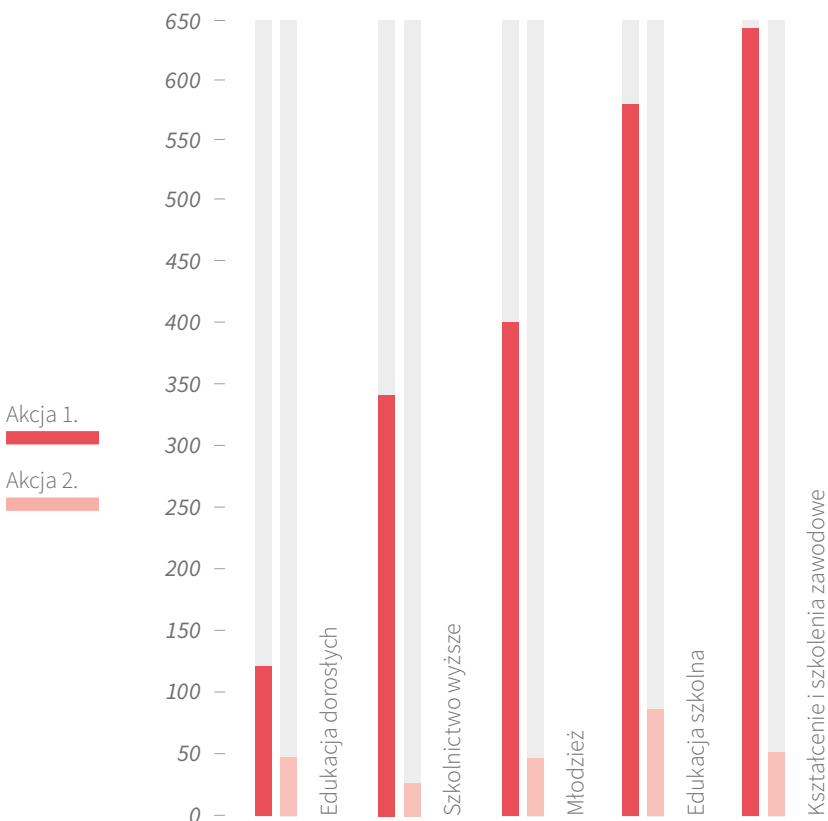
W Akcji 1. beneficjenci zaplanowali łącznie 90 122 mobilności. Wśród nich niemal 74% to wyjazdy osób uczących się: uczniów, studentów, słuchaczy, młodzieży. Znaczna przewaga tej grupy nad pracownikami

Wykres 1. Rozkład dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych sektorach

Łączna kwota: 198 026 524,79 euro. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Wykres 2. Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na akcje i sektory programu Erasmus+

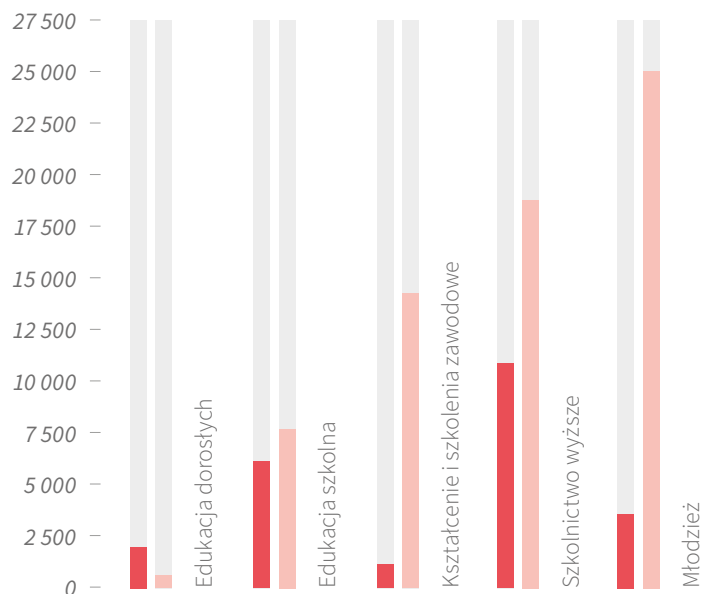

N = 2354. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Wykres 3. Liczba mobilności osób uczących się i kadry edukacyjnej zaplanowanych w projektach Akcji 1., dofinansowanych w 2022 r.

nauczyciele,
kadra edukacyjna,
administracyjna
i młodzieżowa

uczniowie,
studenci,
słuchacze,
młodzież

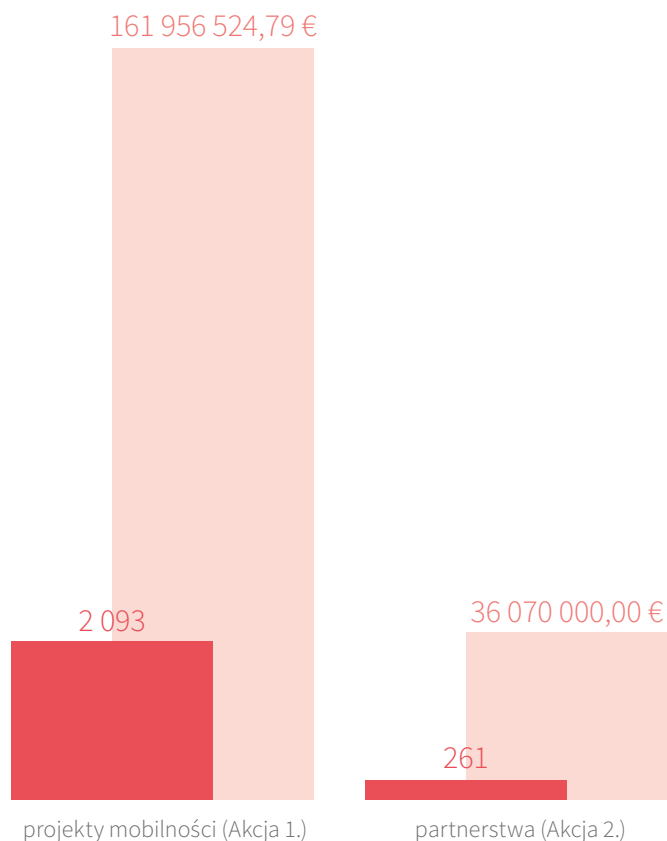

N = 90 122. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Wykres 4. Liczba projektów oraz wartość dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych akcjach zdecentralizowanych

projekty

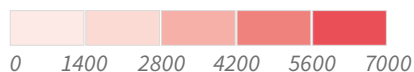
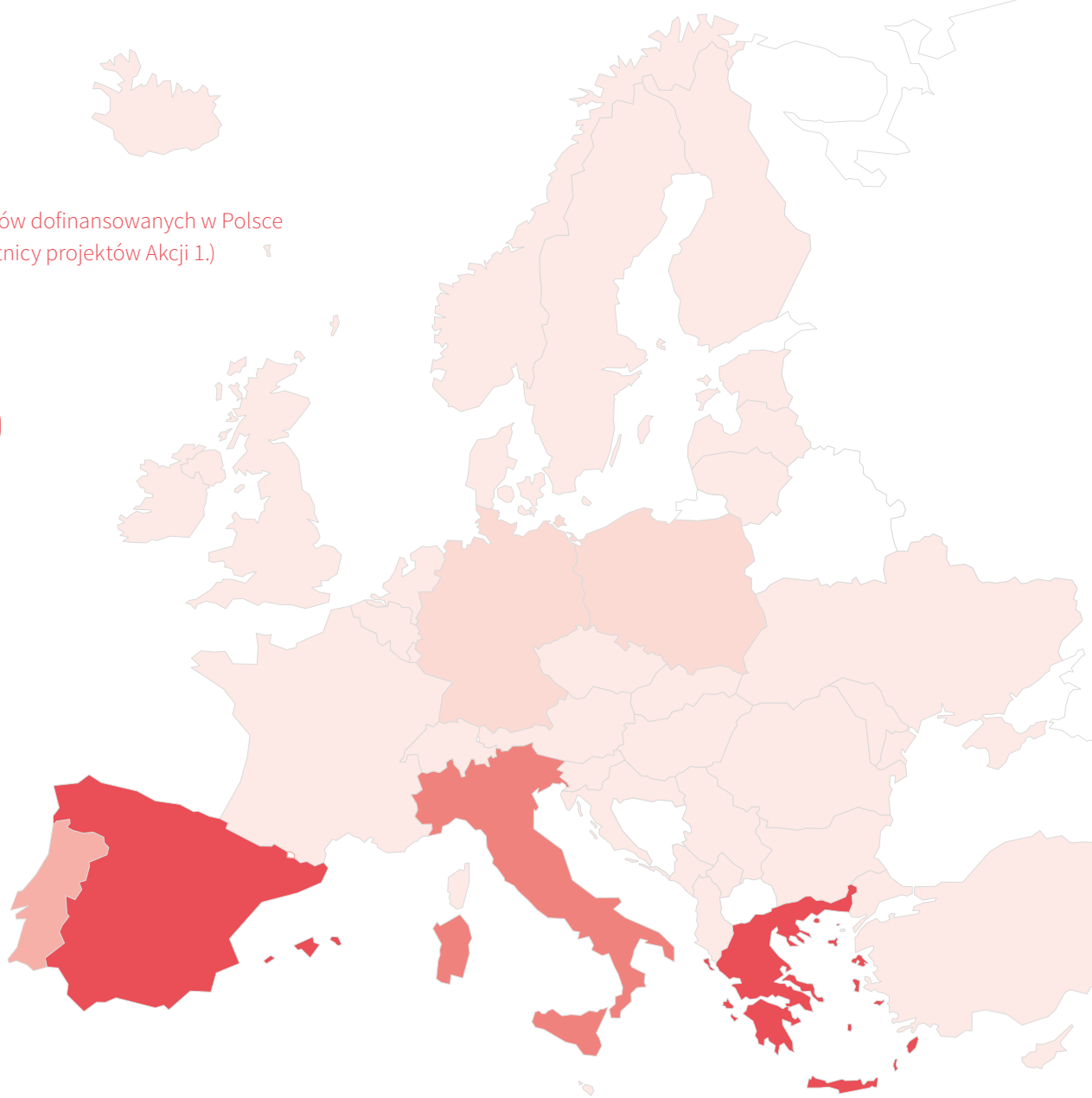
dofinansowanie

Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 3.

Kierunki wyjazdów dofinansowanych w Polsce w 2022 r. (uczestnicy projektów Akcji 1.)

N = 34 312. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

i kadrami edukacyjną utrzymuje się w sektorach Kształcenie i szkolenia zawodowe (92,5%), Młodzież (87,4%) oraz Szkolnictwo wyższe (63,3%). Uczniowie stanowią większość również wśród uczestników mobilności sektora Edukacja szkolna (55,8%), ale w Edukacji dorosłych proporcje zmieniają się na korzyść kadry

edukacyjnej (23,7% słuchaczy, 76,3% edukatorów).

W Akcji 2. dofinansowanie uzyskało 261 inicjatyw (to 11,1% wszystkich objętych wsparciem w 2022 r.). Większość (60,1%) stanowiły partnerstwa na małą skalę, z których korzystają głównie podmioty dopiero zdobywające doświadczenie.

Partnerstwa te były wybierane częściej w sektorach Edukacja szkolna, Edukacja dorosłych, Kształcenie i szkolenia zawodowe oraz Młodzież, przy czym w dwóch pierwszych stanowiły ponad 70% wszystkich dofinansowanych. W sektorze Szkolnictwa wyższego nabór obejmował tylko partnerstwa współpracy (27 inicjatyw).

Erasmus+

Szkolnictwo wyższe

Każda opowieść o Erasmusie+ zaczyna się od Szkolnictwa wyższego. Ten sektor to okręt flagowy programu – ma największy budżet i najdłuższą historię. Jest też najbardziej rozpoznawalny, ponieważ unijne wspieranie szkolnictwa wyższego przez lata odbywało się pod szyldem Erasmus.

W 2014 r. nowy Erasmus+ objął również inne sektory edukacji, ale szkolnictwo wyższe wciąż odgrywa w nim ważną rolę. W tym obszarze wspierane są nie tylko mobilności studenckie, ale także doskonalenie zawodowe pracowników uczelni i młodych absolwentów. Program ułatwia też nawiązywanie współpracy akademikom z różnych krajów. Każdego roku korzystają z niego setki tysięcy Europejczyków, którzy podróżują po całym świecie, by zdobywać wiedzę. W ten sposób osiągają podstawowe cele programu: kształtowanie tożsamości europejskiej, podnoszenie kompetencji oraz umiędzynarodowienie wymiany myśli.

Dla kogo?

- Uprawnione do korzystania z oferty są przede wszystkim uczelnie – niezależnie od profilu – a także instytuty naukowo-badawcze i publiczne lub prywatne instytucje współpracujące ze szkołami wyższymi.
- Warunkiem korzystania przez uczelnie z oferty obu akcji jest posiadanie Karty Erasmusa dla Szkolnictwa Wyższego (ECHE). To dokument poświadczający, że dana instytucja zadeklarowała gotowość przestrzegania wymagań w niej opisanych. O kartę mogą starać się również konsorcja krajowych uczelni.

Jak korzystać?

- Na studia i w celu prowadzenia zajęć można wyjechać do uczelni, z którą jednostka macierzysta podpisała umowę dwustronną. Wyjazd na praktyki i szkolenia nie wymaga takiej umowy i możliwy jest praktycznie do każdej instytucji lub przedsiębiorstwa.
- Wymiana studentów i pracowników w tym sektorze obejmuje wszystkie kierunki studiów oraz niemal wszystkie kraje. Wyjazd edukacyjny można zrealizować tylko za pośrednictwem macierzystej uczelni.

Na szerokich wodach

W 2022 r. program Erasmus+ odzyskał dynamikę. Widać to wyraźnie po wynikach największego sektora. Za granicę wyjechało 12 210 studentów i pracowników uczelni, a zwiększony budżet umożliwił zaplanowanie niemal 30 tys. nowych mobilności na całym świecie

W ramach konkursu wniosków na projekty mobilności w państwach UE i stowarzyszonych z programem (Akcja 1.) sektor Szkolnictwo wyższe dysponował kwotą 70 348 616 euro. W porównaniu z 2021 r. budżet tego działania był wyższy o niemal 40%. Beneficjenci wyrazili gotowość do realizowania 237 tego typu projektów: 235 wniosków złożyły szkoły wyższe, a dwa wnioski – konsorcja utworzone w celu organizowania mobilności studentów i pracowników. Dofinansowano 236 umów, w ramach których polscy uczestnicy Erasmusa+ zrealizują 25 648 wyjazdów, czyli o ok. 28% więcej niż w 2021 r. Na tę liczbę składa się:

- 17 458 wyjazdów studentów (na studia: 11 957, na praktyki: 5501),
- 8190 wyjazdów pracowników (w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych: 4345, w celach szkoleniowych: 3845).

Dodatkowo w 2022 r. powróciła możliwość ubiegania się o wsparcie projektów, w ramach których realizowane są wyjazdy

do krajów niestowarzyszonych z programem. Z oferty tej chętnie korzystali beneficjenci pierwszej perspektywy Erasmusa+ w latach 2014–2020. Na ten cel przeznaczono 13 381 002 euro, za które uczelnie w ramach 108 projektów sfinansują 1324 wyjazdy i przyjazdy studenckie oraz 2684 mobilności pracowników uczelni.

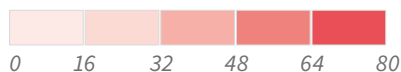
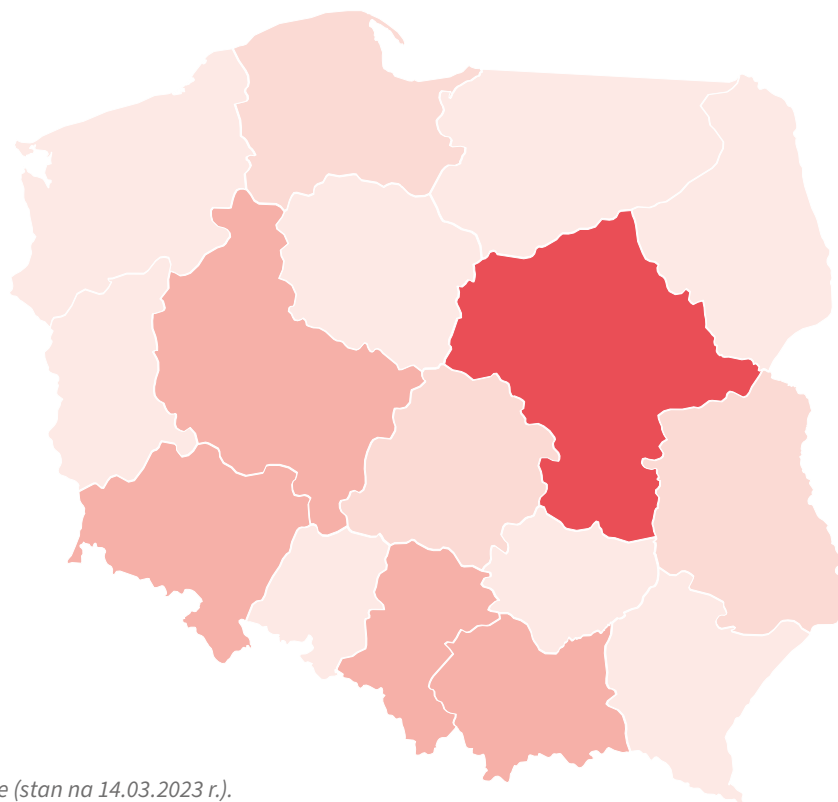
Mobilności studentów i pracowników

Stopniowo znikające obostrzenia pandemiczne wywołały lawinę wyjazdów realizowanych na podstawie umów podpisanych od 2021 r. Uczestnicy projektów ruszyli na studia, praktyki, szkolenia. Niemal 18% Erasmusowców wybrało jako kraj docelowy Hiszpanię (2135 mobilności), niewiele mniejszą popularnością cieszyły się inne kraje południa Europy: Włochy i Portugalia (odpowiednio: 1658 i 1314 osób).

Pierwsze podróże edukacyjne odbyli także uczestnicy wznowionych mobilności do krajów niestowarzyszonych, takich jak Indie, Izrael (po 4 mobilności), Ukraina (2)

Mapa 4.

Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na województwa

N = 371. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

czy Uzbekistan (1). Łącznie przez cały rok na Erasmusa wyjechało 12 210 studentów, absolwentów lub pracowników uczelni.

Innowacje w programach studiów

W Akcji 2. złożono 42 wnioski, a dofinansowanie otrzymało 27 projektów na łączną kwotę 9 mln euro. Wskaźnik sukcesu wyniósł 64% i był jednym z najwyższych na tle partnerstw realizowanych w innych sektorach programu. Nowe inicjatywy są koordynowane w przeważającej części przez szkoły wyższe, a tylko trzy projekty realizują podmioty innego rodzaju. W puli znalazło się nieco więcej przedsięwzięć o wartości 400 tys. euro (15 projektów) niż o budżecie 250 tys. euro (12 projektów). Średni planowany czas realizacji

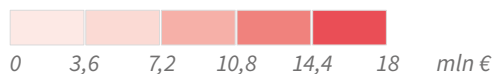
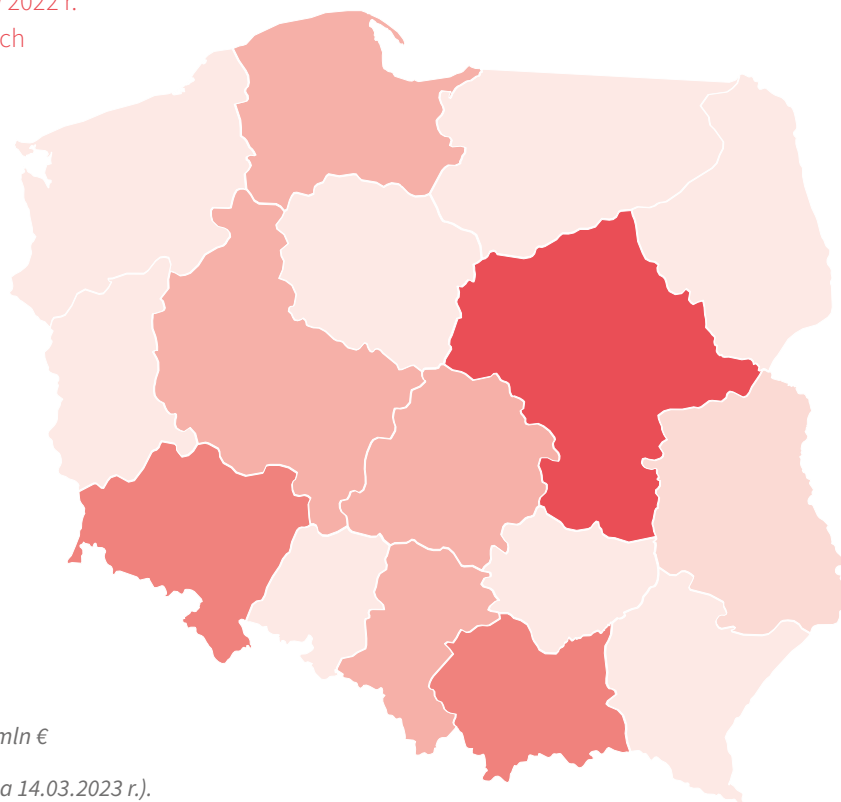

Kiedy jest tak wiele możliwości, można odnieść wrażenie, że cały czas robi się coś nie tak, jak należy. Ale życie nie zawodzi, jeśli jest się otwartym na niespodzianki. Dawka spontaniczności pozwala dostrzec szanse, które w innych okolicznościach można by było ominąć. Każdy może je przekształcić w tak bardzo „własne” doświadczenia, jak tylko to możliwe, by w pełni się nimi rozsmakować

uczestnik wyjazdu na studia do Czech

Mapa 5.

Wartość dofinansowania przyznanego w 2022 r.
na projekty realizowane w poszczególnych
województwach

Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

282

– tyle uczelni
ma kartę ECHE.

Co **12.**
placówka zdobyła
to uprawnienie w 2022 r.

partnerstw wyniósł 31 miesięcy, uczelnie są więc zainteresowane przede wszystkim przedsięwzięciami o szerokim zakresie.

Projekty, które uzyskały dofinansowanie w roku 2022, podobnie jak w latach ubiegłych przewidują osiągnięcie bardzo zróżnicowanych rezultatów. Chodzi głównie o modernizację oferty kształcenia, metod dydaktycznych oraz podnoszenie kompetencji pracowników uczelni. Najbardziej aktywne w pozyskiwaniu funduszy były: Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego (Warszawa) i Politechnika Śląska (Gliwice) – obie uczelnie koordynują po trzy międzynarodowe partnerstwa. W Warszawie powstają innowacyjne materiały w zakresie kształcenia o biogospodarce, zrównoważonego agrobiznesu oraz program

szkolenia na temat innowacji rolno-spożywczych. Partnerstwa realizowane pod okiem śląskiej uczelni działają w kierunku minimalizowania negatywnego wpływu gospodarki i przemysłu na środowisko, rozwijania specjalistycznego kursu na temat internetu rzeczy oraz kursu projektowania ekologicznych ogrodów na miejskich dachach.

Informacje z pierwszej ręki

Uczelnie i inne instytucje szkolnictwa wyższego zainteresowane ofertą mogły przez cały rok liczyć na merytoryczne wsparcie w zakresie aplikowania o środki. Działania te były prowadzone najczęściej zdalnie, w niewielkim zakresie powrócono jednak do organizowania stacjonarnych

spotkań. Obok wystąpień podczas największych cyklicznych wydarzeń Fundacji, takich jak Ogólnopolski Dzień Informatyczny (13 stycznia, online) czy V Kongres Edukacji (27 października, Warszawa/online), pracownicy sektora Szkolnictwo wyższe samodzielnie inicjowali warsztaty tematyczne w środowisku akademickim.

Początek roku był czasem prowadzenia webinarów zapoznających ze szczegółami akcji centralnej Erasmus Mundus (17 stycznia), partnerstw współpracy (19 i 21 stycznia) oraz projektów mobilności w krajach programu lub krajach niestowarzyszonych (28 stycznia). W marcu odbyły się dni konsultacyjne dla beneficjentów zainteresowanych ofertą Akcji 2. (1–3 marca, online), a na początku kwietnia dodatkowe spotkanie poświęcone korzyściom płynącym z posiadania karty ECHE (8 kwietnia, online). Uczelnie coraz chętniej sięgają po to rozwiązanie: liczba instytucji mających to poświadczenie wzrosła przez ostatni rok z 260 do 282.

Jesień upłynęła na przygotowaniach do naborów, które zostaną ogłoszone na początku 2023 r. Spotkania informacyjne na temat oferty programu dla szkolnictwa wyższego odbywały się w największych miastach akademickich (22 listopada, Gdańsk; 9 grudnia, Poznań; 14 grudnia, Katowice; 15 grudnia, Kraków). Przeprowadzono także międzynarodowe seminarium poświęcone akcjom centralnym „Centralised actions addressed to higher education – good but too rarely used tool for the enhancement of the internationalisation strategies of HEIs” (10–11 października, Warszawa). Łącznie we wspomnianych wydarzeniach wzięło udział ponad 1,1 tys. osób. Większość (ok. 680 osób) w spotkaniach uczestniczyła zdalnie.

Gorąco polecam pracownikom administracji wyjazd szkoleniowy! To świetna okazja, aby poszerzyć kontakty i pogłębić istniejącą współpracę. Wymiana e-maili z człowiekiem, którego się spotkało, z którym się rozmawiało, po prostu „uczłowiecza” całą tę pracę administracyjną, którą się zajmujemy... Łatwiej rozwiązuje się problemy z kimś, z kim nawiązało się kontakty osobiste

uczestniczka szkolenia w Hiszpanii

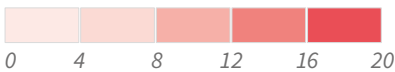
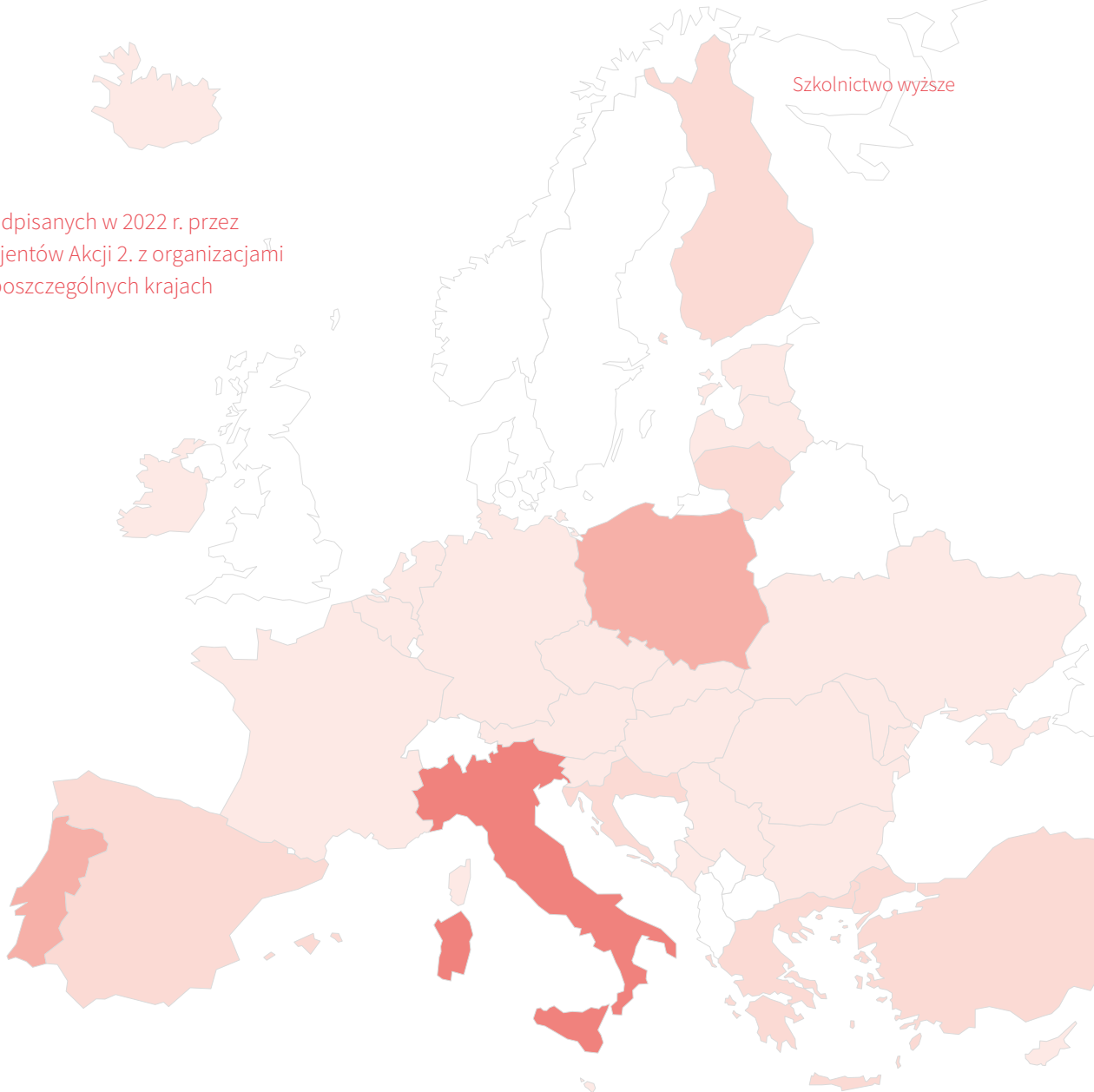

Szkolnictwo wyższe

Mapa 6.

Liczba umów podpisanych w 2022 r. przez polskich beneficjentów Akcji 2. z organizacjami działającymi w poszczególnych krajach

N = 125. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Przedstawiciele Narodowej Agencji byli także obecni na wydarzeniach zewnętrznych o ogólnokrajowym lub regionalnym zasięgu. Latem promowali ofertę Erasmusa+ na szczycie „Women in Tech” w Warszawie (8 czerwca) oraz podczas Dnia Internacjonalizacji Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

(9 czerwca). Pod koniec roku wzięli udział w 12. Forum Rozwoju Mazowsza (6 grudnia, Warszawa).

Oferta szkoleniowa

Program cyklu warsztatów tematycznych powstał z myślą o potrzebach koordynatorów projektów, które uzyskały

dofinansowanie w latach wcześniejszych. Spotkania te były doskonałą okazją do pogłębienia wiedzy o niuansach nowego Erasmusa+, rozliczaniu projektów międzynarodowych albo do wymiany informacji o tym, co już udało się osiągnąć. We wszystkich działaniach szkoleniowych uczestniczyło ok. 1,3 tys. osób.

Wiele tego typu wydarzeń było poświęconych nowym priorytetom programu. Każdy beneficjent sektora Szkolnictwo wyższe mógł wziąć udział w webinarium „Cyfrowy Erasmus+, czyli jakie udogodnienia dla uczelni i uczestników mobilności wynikają z European Student Card Initiative” (10 marca), w seminarium „Zielony Erasmus” (31 marca) albo wysłuchać prezentacji na temat włączenia i różnorodności w programie (7 listopada).

Dla beneficjentów Akcji 1. zorganizowano szkolenie nt. narzędzi służących do raportowania mobilności (26 października, online). Realizatorzy partnerstw Akcji 2. wzięli udział w warsztatach na temat międzykulturowości (1–2 lutego, online) i poznawali metody ewaluacji projektów (7, 8, 13 i 14 czerwca, online). Co kilka miesięcy konsultowali swoje działania w ramach cyklu „Kawa z opiekunem projektu” (22 lutego oraz 13 czerwca).

W 2022 r. wiedzę za granicą zdobywało

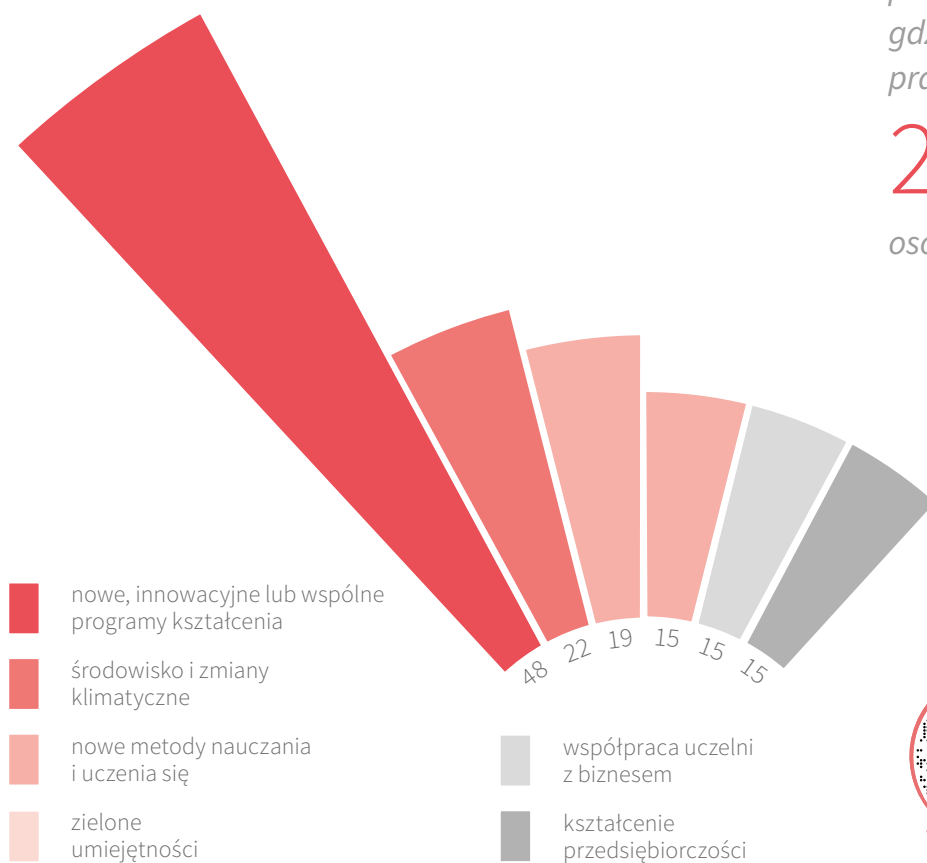
12 210

studentów i pracowników uczelni. Kierunkiem cieszącym się największą popularnością od lat pozostaje Hiszpania, gdzie uczyło się lub pracowało

2135

osób

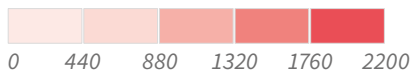
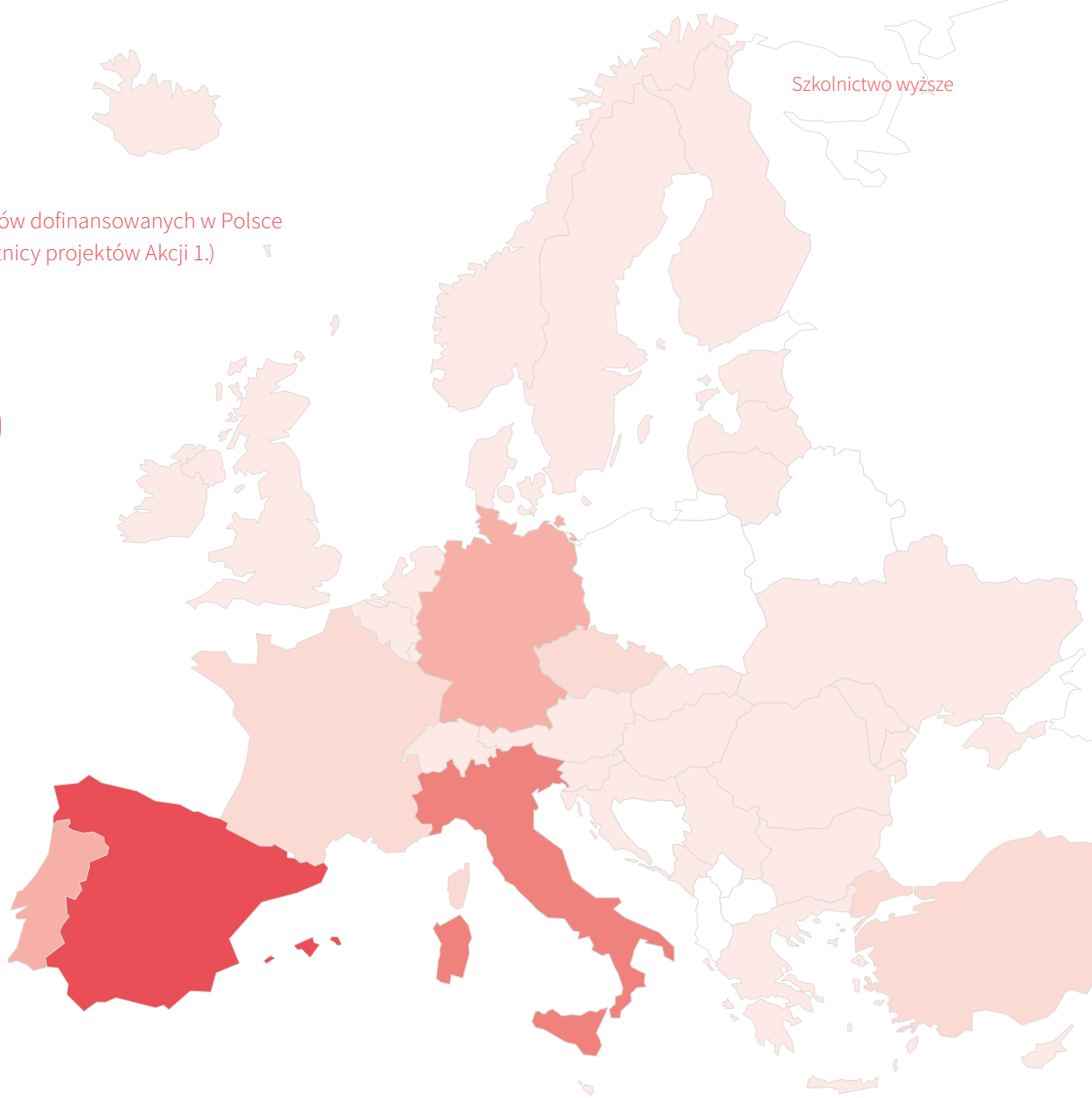
Wykres 5. Najczęściej podejmowana tematyka w partnerstwach współpracy realizowanych od 2022 r.

Dane dotyczą 27 dofinansowanych partnerstw (w %). Podmioty mogły wskazać więcej niż jeden cel. Przedstawiono tematy wskazane w co najmniej 10% projektów. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 7.

Kierunki wyjazdów dofinansowanych w Polsce w 2022 r. (uczestnicy projektów Akcji 1.)

N = 12 210. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Współpraca z organizacjami studenckimi

Narodowa Agencja kontynuowała współpracę z organizacjami działającymi na rzecz najliczniejszej grupy uczestników Erasmusa – stowarzyszeniem Erasmus Student Network Polska oraz Parlamentem Studentów RP. Wspólnie z nimi wydała kalendarz z fotografiami zgłoszonymi do konkursu Discover Europe. Studenci działający w ESN Polska mogli również skorzystać z oferty szkoleń i wziąć udział w inicjatywach skierowanych do młodzieży, np. w spotkaniu „Inclusion & engagement in mobility. Social dimension of Erasmus+” zorganizowanym 3 i 4 października w Brukseli przez międzynarodowy oddział Erasmus Student Network.

Erasmus+

Edukacja szkolna

Udział w programie to nie tylko szansa na podniesienie kompetencji nauczycieli i uczniów. To także okazja do wzbogacenia oferty szkoły, do zwiększenia jej prestiżu i kształtowania dobrego wizerunku w najbliższym otoczeniu. Nie korzystając z oferty programu szkołom i przedszkolom po prostu nie wypada. Pedagodzy realizujący projekty w programie nie lubią rutyny, cenią innowacje w nauczaniu, są kreatywni – chcą robić coś więcej, niż tylko realizować podstawę programową. Oferta sektora Edukacja szkolna umożliwia im zdobywanie międzynarodowych doświadczeń, dzielenie się wiedzą i know-how, z czego od lat umiejętnie korzystają. W aktualnej edycji programu środków na dobre projekty wystarczy dla wszystkich chętnych – zarówno dla placówek mających doświadczenie w Erasmusie+, jak i dla tych, które chcą je zdobyć.

Dla kogo?

- Oferta sektora jest skierowana przede wszystkim do publicznych i niepublicznych placówek realizujących obowiązek szkolny i obowiązek nauki – od przedszkola po szkołę średnią. O środki mogą się ubiegać także lokalne i regionalne władze publiczne lub organy koordynacyjne (np. jednostki samorządu terytorialnego, kuratoria oświaty, ośrodki doskonalenia nauczycieli), a także inne podmioty działające w obszarze edukacji szkolnej.
- Uczestnikami projektów są przede wszystkim uczniowie, nauczyciele i niedydaktyczni pracownicy placówek edukacyjnych, np. asystenci nauczycieli, doradcy pedagogiczni, psychologowie oraz kadra zarządzająca. W nieco mniejszym zakresie z możliwości korzystają pracownicy instytucji związanych z edukacją szkolną: wizytatorzy, doradcy, koordynatorzy odpowiedzialni za ten obszar edukacji.

Jak korzystać?

- Każdego roku Narodowa Agencja ogłasza nabory wniosków o Akredytację lub krótkoterminowe projekty mobilności w Akcji 1. Wyjazdy uczestników do innych krajów mogą być łączone z działaniami wirtualnymi.
- Akcja 2. jest przeznaczona dla placówek chcących podejmować długoterminową współpracę z zagranicznymi partnerami w celu wymiany doświadczeń lub wypracowania innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych.

Laboratorium zmian

Po dwóch latach zawirowań związanych z wdrażaniem drugiej perspektywy finansowej Erasmus+ szkoły zaznajomiły się z nowymi warunkami i śmiało wnioskują o środki w sektorze Edukacji szkolnej. W Akcji 1. chętniej aplikują o Akredytacje, aby móc z większą swobodą planować przyszłe projekty mobilności. W Akcji 2. zainteresowanie wróciło do poziomu znanego z lat 2014–2020

W 2022 r. Narodowa Agencja dysponowała kwotą 26 257 253 euro na realizację projektów mobilności. Przez cały rok w Akcji 1. odbyły się dwa konkursy wniosków o projekty krótkoterminowe, a także po jednym naborze wniosków o Akredytacje oraz o budżet dla podmiotów akredytowanych.

O fundusze na projekty mobilności stali się twórcy 838 projektów, do realizacji zatwierdzono 581 inicjatyw o wartości 25 452 199,80 euro. Szkoły lub konsorcja, które uzyskały Akredytacje w latach wcześniejszych, mogły wnioskować o środki na realizację wyjazdów swoich uczniów i nauczycieli. Łączny roczny budżet przeznaczony na dofinansowanie projektów przez podmioty akredytowane wyniósł 18 mln euro. Beneficjenci złożyli tym razem 232 wnioski, a ostatecznie zrealizują 230 inicjatyw o łącznej wartości 11 702 056,80 euro.

Akredytacje były przedmiotem ostatniego w roku konkursu. Do Narodowej Agencji wpłynęło 456 wniosków (w tym 19 od konsorcjów), a 438 aplikacji

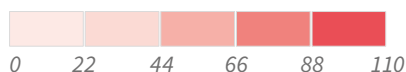
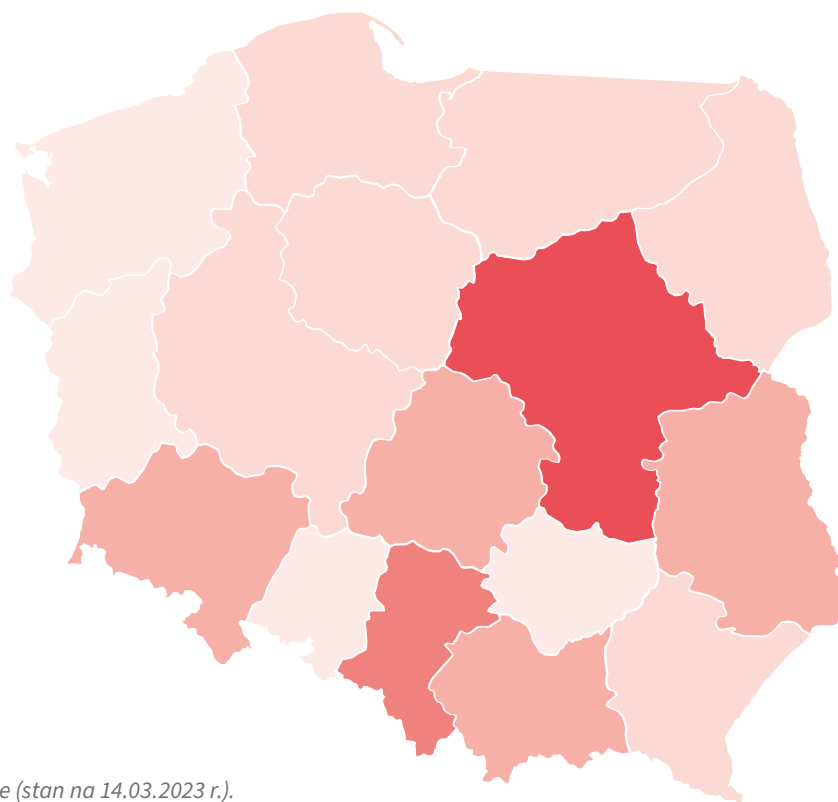
pozytywnie przeszło ocenę formalną i zostało skierowanych do oceny jakościowej. Ponadto zatwierdzono wyniki konkursu o Akredytacje przeprowadzonego w 2021 r. Spośród 212 wniosków podanych ocenie 117 otrzymało pozytywny wynik, uzyskując poświadczenie (2 przyznano koordynatorom konsorcjów).

Trendy w projektach mobilności

W Akcji 1. wartość środków na dofinansowanie projektów wzrasta każdego roku. Od 2020 r. budżet zwiększył się o 270%, co jest związane z poszerzeniem oferty tej akcji. Nabór wniosków o Akredytacje przyciągnął ponad dwa razy więcej beneficjentów (456 złożonych wniosków) niż w 2021 r. (219). Coraz więcej aplikacji składają konsorcja – w 2022 r. było ich 19, a więc ok. trzy razy więcej niż w latach wcześniejszych (2020 r.: 6, 2021 r.: 7). Oznacza to, że wiele instytucji, w tym organów prowadzących, zaczyna działać strategicznie i podejmuje wieloletnie plany rozwoju dla nadzorowanych przez siebie podmiotów.

Mapa 8.

Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na województwa

N = 668. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Wśród aplikujących o projekty mobilności nadal najwięcej wniosków składają placówki edukacyjne z województw śląskiego i mazowieckiego – bez względu na to, czy realizują projekty akredytowane, czy starają się o środki w ramach konkursów na projekty krótkoterminowe.

W obu typach projektów mobilności przeważają wyjazdy uczniów nad wyjazdami kadry szkolnej, ale w projektach krótkoterminowych te proporcje są zbliżone (odpowiednio 51% do 48%) w porównaniu z projektami akredytowanymi (62% do 37%). W projektach krótkoterminowych beneficjenci wnioskowali o dofinansowanie 12 693 mobilności, w tym 6526 wyjazdów uczniów, 6123 wyjazdy nauczycieli oraz 44 przyjazdy zaproszonych ekspertów

zagranicznych. W projektach akredytowanych beneficjenci wnioskowali o dofinansowanie 6356 mobilności: 3940 wyjazdów uczniów, 2382 wyjazdy nauczycieli oraz 34 przyjazdy ekspertów.

Placówki szkolne najczęściej planują grupowe wyjazdy uczniów (35% wszystkich

Byłam pod wrażeniem sposobu komunikowania się nauczycieli i dyrekcji z uczniami. Kontakty opierają się na szacunku, tolerancji, respektowaniu innego punktu widzenia, empatii oraz zaufaniu. W ten sposób kadra przekonuje swoich wychowanków, że są dla nich ważni i zastępują na poważne traktowanie

uczestniczka wyjazdu na obserwację pracy do Hiszpanii

Szczególnie popularne w tej grupie beneficjentów okazały się partnerstwa na małą skalę. Tu udział aplikujących szkół wyniósł aż 85% (w roku 2021: 81%). Wnioski składały również szkoły prowadzone przez osoby fizyczne lub spółki cywilne (6 wniosków), których udział w pierwszej edycji Erasmus+ nie był możliwy.

Najwięcej aplikacji w Akcji 2. sektora złożyły podmioty z województw: śląskiego (50), mazowieckiego (44) i małopolskiego (34). Pod względem poziomu zainteresowania zdecydowanie najwyższe wskaźniki – oprócz śląskiego – osiągnęły województwa wschodnie: lubelskie, podkarpackie i podlaskie. W tych regionach wskaźnik liczby złożonych wniosków na 1 tys. szkół wahał się w granicach 11–14,5.

Aktywność promocyjna

W roku 2022 zespół sektora Edukacja szkolna znacznie zintensyfikował działania informacyjne, promocyjne i szkoleniowe skierowane do potencjalnych wnioskodawców. Skupiały się one na objaśnianiu zmian wprowadzonych w sektorze, przedstawianiu nowych możliwości związanych z uzyskaniem Akredytacji czy międzynarodową współpracą szkół z wykorzystaniem platformy eTwinning. W programach spotkań z beneficjentami wiele czasu poświęcono na objaśnianie zasad realizacji projektów w Akcji 2. Dzięki aktywnościom podjętym w ciągu roku z ofertą programu zapoznało się 6441 uczestników spotkań.

Część działań informacyjnych przeprowadzono zdalnie. Pozwoliło to dotrzeć do potencjalnych wnioskodawców, dla których podróżowanie do miejsca szkolenia stanowi duży problem. Wiele wydarzeń odbyło się jednak w formie stacjonarnej, którą preferuje znaczna grupa uczestników.

Jednym z największych wydarzeń był Ogólnopolski Dzień Informacyjny (13 stycznia, online). W spotkaniach dotyczących poszczególnych akcji Edukacji szkolnej wzięło udział 631 osób. Sektor zaznaczył swoją obecność również na V Kongresie Edukacji (27 października, Warszawa/online). Sesja przygotowana przez jego pracowników skupiła się na przedstawieniu standardów Erasmus+ w praktyce szkolnej.

Inne duże przedsięwzięcie informacyjno-szkoleniowe to udział w corocznej ogólnopolskiej konferencji anglistów „English Teaching Market”, zorganizowanej między 27 a 29 czerwca w Starych Jabłonkach. Podczas tego wydarzenia pracownicy sektora prowadzili stoisko informacyjne oraz warsztaty dla wnioskodawców. W konferencji wzięło udział 426 uczestników.

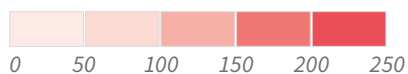
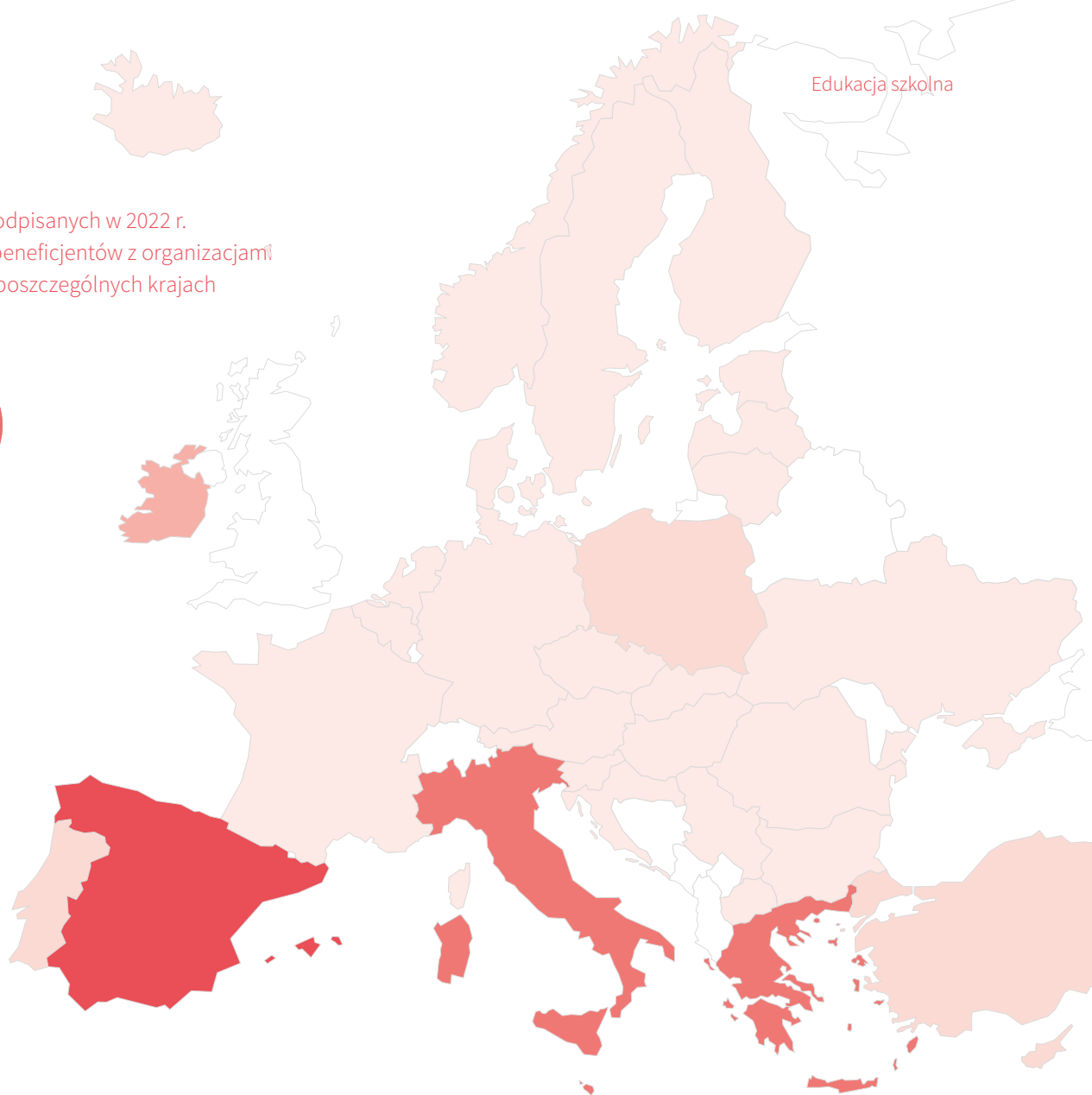
Dla wnioskodawców zorganizowano cykl seminariów informacyjnych z elementami warsztatów. Odbyły się one w Koninie (2–3 czerwca), Szczecinie (23–24 sierpnia), Sandomierzu (7–8 września), Warszawie (12 i 13 września) i Poznaniu (15–16 września). W trakcie tych wydarzeń omawiano tematy związane z diagnozą potrzeb, formułowaniem celów i mierzeniem poziomu ich realizacji. We wszystkich spotkaniach wzięło udział 195 osób.

Ważnymi inicjatywami były: webinarium „Synergia eTwinning i Erasmus+”, zorganizowane wspólnie z zespołem eTwinning (138 uczestników), oraz cykl czterech konferencji online skierowanych do nauczycieli języków obcych (29 października, 11 i 26 listopada, oraz 3 grudnia). Wzięły w nich udział w sumie 233 osoby.

Jesienią, 17 i 18 października odbyły się dwudniowe warsztaty dobrych praktyk z udziałem przedstawicieli 75 podmiotów koordynujących partnerstwa, przede wszystkim nauczycieli i dyrektorów szkół.

Mapa 10.

Liczba umów podpisanych w 2022 r. przez polskich beneficjentów z organizacjami działającymi w poszczególnych krajach

N = 1421. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Wydarzenie było okazją do przedstawienia rezultatów projektów oraz wymiany doświadczeń w zakresie rozwiązań dydaktycznych i organizacyjnych. W programie przewidziano również czas na sesje warsztatowe. Uczestnicy poszerzyli wiedzę na temat metod upowszechniania efektów projektów, przede wszystkim za pomocą

mediów społecznościowych oraz poprzez zaangażowanie współpracowników w działania projektowe.

Działania szkoleniowe

Narodowa Agencja jak co roku zorganizowała szkolenia dla przedstawicieli instytucji rozpoczynających realizację

projektów. Skupiły się one na najistotniejszych postanowieniach umowy, w tym na zarządzaniu budżetem, współpracy między partnerami, osiągnięciu wysokiej jakości realizowanych działań oraz zapewnianiu trwałości rezultatów projektu. Przeprowadzono również obowiązkowe szkolenie dla beneficjentów

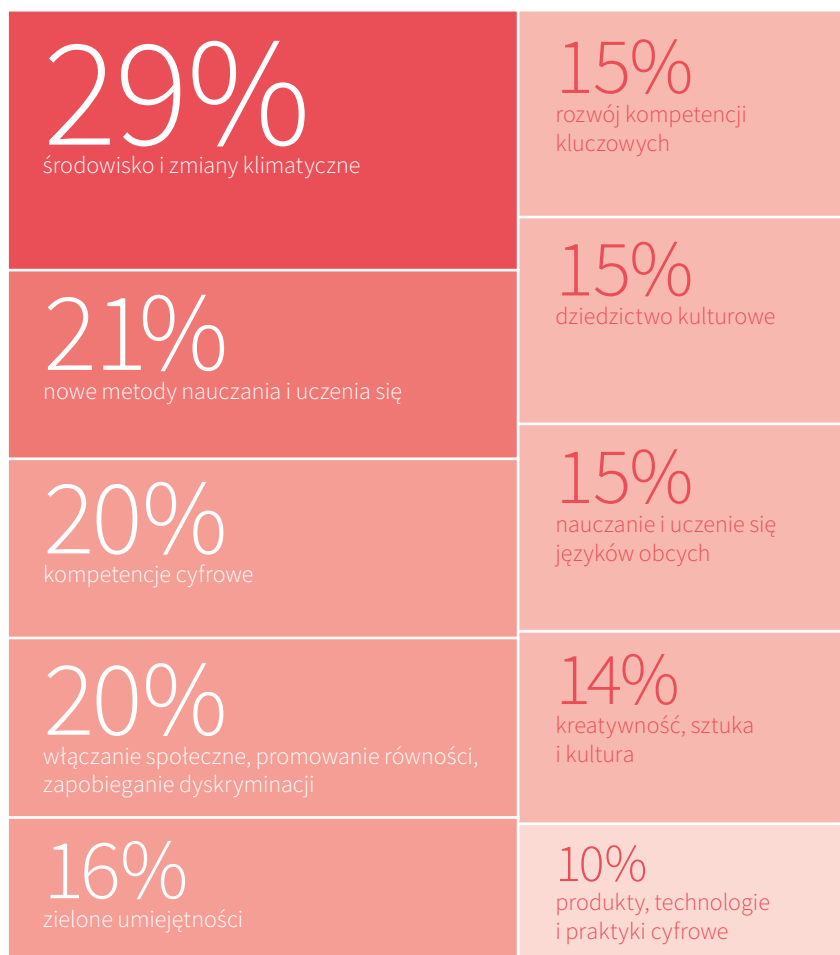
organizujących długoterminowe wyjazdy uczniów. Uczestnicy otrzymali dostęp do materiałów szkoleniowych, mogli też zadać pytanie na dowolny temat.

Ogółem w roku 2022 w szkoleniach skierowanych do beneficjentów sektora Edukacja szkolna wzięło udział 613 osób.

Szansa na lepszy start

W Akcji 1. dofinansowanie przyznano 27 placówkom działającym na rzecz grup defaworyzowanych: 14 instytucjom akredytowanym i 13 beneficjentom realizującym projekty krótkoterminowe. W Akcji 2. dofinansowanie uzyskało 8 instytucji

Wykres 6. Najczęściej podejmowana tematyka w partnerstwach współpracy realizowanych od 2022 r.

Dane dotyczą 87 dofinansowanych partnerstw. Podmioty mogły wskazać więcej niż jeden cel. Przedstawiono tematy wskazane w co najmniej 10% projektów.
Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

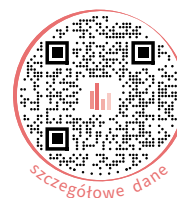
Ponad

$\frac{1}{3}$

wszystkich zdjęć nadesłanych do konkursu Selfie+ pochodziła od uczestników z sektora Edukacja szkolna. Zgłosili oni łącznie

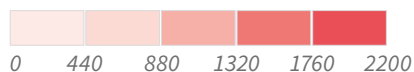
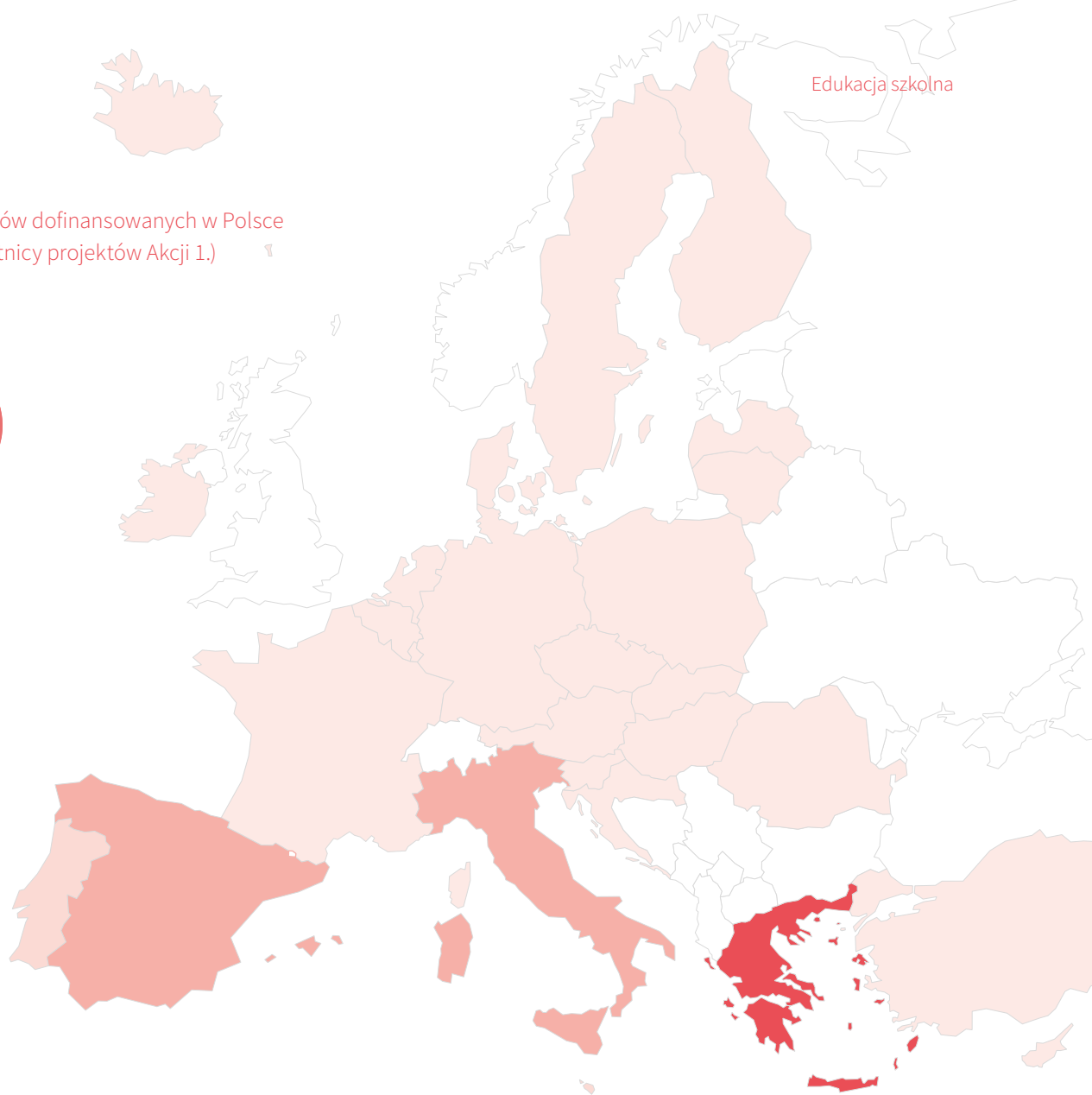
122 z 351

fotografii

Mapa 11.

Kierunki wyjazdów dofinansowanych w Polsce w 2022 r. (uczestnicy projektów Akcji 1.)

N = 6434. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

prowadzących działania edukacyjne na rzecz dzieci z niepełnosprawnościami lub ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Były to przede wszystkim szkoły specjalne i integracyjne, które realizują 9% partnerstw dofinansowanych w roku 2022.

W celu wsparcia placówek pracujących z uczniami z niepełnosprawnościami oraz

szkół z terenów wiejskich zorganizowano dwa międzynarodowe szkolenia na temat włączenia społecznego i różnorodności – jednego z horyzontalnych priorytetów Erasmusa+. Celem tych spotkań było umożliwienie nawiązania międzynarodowych partnerstw. W warsztatach przeprowadzonych zdalnie wzięło udział 44 uczestników

z Chorwacji, Cypru, Czech, Estonii, Islandii, Łotwy, Polski, Portugalii, Rumunii, Serbii, ze Słowenii oraz Szwecji.

Erasmus+

Kształcenie i szkolenia zawodowe

Na wsparcie Erasmusa+ mogą liczyć także osoby uczące się zawodu oraz pracujące w szkolnictwie zawodowym. Struktura oferty jest podobna do pozostałych sektorów programu i równie atrakcyjna, a dzięki zwiększaniu budżetu w najbliższych latach stanie się jeszcze łatwiej dostępna. Projekty realizowane na rzecz rozwoju edukacji zawodowej pozwalają uczniom wzmacniać kompetencje kluczowe, wspierają rozwój umiejętności specyficznych dla danego stanowiska pracy, a kadry stwarzają możliwości poznania nowoczesnych metod nauczania zawodu. Erasmus+ daje niepowtarzalną szansę na wymianę dobrych praktyk i promowanie innowacyjnych metod pedagogicznych. Nade wszystko jednak przyczynia się do rozwoju zawodowego i osobistego uczniów, nauczycieli i pracowników.

Dla kogo?

- Projekty mogą być realizowane przez placówki edukacyjne lub podmioty zaangażowane w rozwój kształcenia i szkolenia zawodowego – wstępnego i ustawicznego – np. szkoły branżowe i techniczne, przedsiębiorstwa oraz organizacje specjalizujące się w tym obszarze edukacji.
- Uprawnione instytucje wnoszą, a z projektów bezpośrednio korzystają ich uczniowie, absolwenci, pracownicy w trakcie szkolenia, nauczyciele, trenerzy, mentorzy oraz inni pracownicy dydaktyczni, a nawet kadra zarządzająca szkołami lub przedsiębiorstwami.

Jak korzystać?

- W Akcji 1. instytucje, które planują organizowanie wyjazdów nieregularnie, mogą starać się o dofinansowanie projektów krótkoterminowych. Organizowanie mobilności w dłuższym okresie jest możliwe po uzyskaniu Akredytacji, o którą można wnioskować raz w roku.
- Konkurs wniosków obowiązuje również w Akcji 2. Tutaj także oferta została dopasowana do potrzeb doświadczonych beneficjentów Erasmusa+ oraz do podmiotów nowych lub działających na mniejszą skalę.

Czas na staż

Drugi rok działania nowego Erasmus+ był dla szkolnictwa zawodowego bardzo udany. Do sektora Kształcenie i szkolenia zawodowe trafił co czwarty wniosek spośród wszystkich złożonych w Erasmus+, a dofinansowanie przyznano aż 695 spośród 1072 projektów. Na wyjazdy uczniów i nauczycieli oraz na realizację międzynarodowych partnerstw beneficjenci otrzymali co piąte euro z budżetu na 2022 r.

Szkoły branżowe, techniczne i zawodowe oraz inne uprawnione podmioty wykazały bardzo duże zainteresowanie ofertą sektora. Najwięcej projektów powstaje na Mazowszu (108), Śląsku (85), w Małopolsce (57) i na Dolnym Śląsku (54). Najmniej aktywne pozostają placówki z województw lubuskiego (18) i opolskiego (12). Znakomita większość koordynatorów projektów to publiczne szkoły zawodowe kształcące młodzież lub osoby dorosłe (87% beneficjentów). Wśród pozostałych typów instytucji znajdują się m.in. fundacje i stowarzyszenia (5,3%), małe i średnie przedsiębiorstwa (2,3%) oraz instytucje szkolnictwa wyższego (1,61%).

Projekty mobilności uczniów i kadry zawodowej

W 2022 r. termin składania wniosków o grant w ramach Akredytacji przyznanych w latach 2020–2021 upływał 23 lutego. Wnioski złożyło 538 spośród 595 uprawnionych szkół. Wystąpiły one o sfinansowanie wyjazdów swoich uczniów

i nauczycieli. Dostępny budżet na tę akcję pozwolił sfinansować działania o łącznej wartości 27 502 840 euro.

W lutym odbył się także nabór wniosków na projekty krótkoterminowe. Do konkursu napłynęło 336 aplikacji, a dofinansowanie ostatecznie przyznano 107 inicjatywom na łączną kwotę 7 049 665 euro. Średni wskaźnik sukcesu w tym działaniu wyniósł 32%, co oznacza, że dofinansowanie otrzymał co trzeci złożony wniosek.

Najbardziej aktywnymi regionami pod względem liczby złożonych wniosków o krótkoterminowe projekty mobilności w 2022 r. okazały się województwa: mazowieckie (55 wniosków), śląskie (38) i małopolskie (34). Najwyższy współczynnik liczby wniosków zatwierdzonych do liczby wniosków złożonych odnotowano w województwach: lubuskim (56%) i warmińsko-mazurskim (50%), a najniższy – w opolskim (20%) i podlaskim (13%). Najczęściej wybieranymi krajami docelowymi, z którymi współpracują polskie podmioty w dofinansowanych projektach, są: Hiszpania

różnorodnych aspektów związanych z rozwojem i uatrakcyjnieniem zielonego sektora gospodarki (także rolnictwa) oraz walki z marnowaniem żywności. Nie brakuje też przedsięwzięć poświęconych tworzeniu narzędzi i programów wsparcia określonych grup, m.in. uczniów niestyszających, inżynierów i elektroników, kobiet powracających na rynek pracy czy pracowników wyższego szczebla.

Działania informacyjne i promocyjne

Największym w 2022 r. wydarzeniem promującym ofertę sektora był Ogólnopolski Dzień Informacyjny, zorganizowany 13 stycznia w formule zdalnej. Uczestniczyło w nim 400 przedstawicieli placówek kształcenia oraz podmiotów wsparcia rozwoju zawodowego. Okazja powtórzyła się podczas V Kongresu Edukacji (27 października, Warszawa/online) w ramach sesji „Zawodowy Erasmus+ z cyfryzacją, włączeniem, ekologią i obywatelstwem w tle”. Eksperti i beneficjenci pokazywali, jak uwzględnić priorytety horyzontalne Erasmus+ w międzynarodowych projektach, a przy tym dyskutowali o zmianie postrzegania edukacji zawodowej oraz o szansach związanych ze zmianą wizerunku tego obszaru oświaty.

Przedstawiciele Narodowej Agencji omawiali ofertę sektora podczas dziewięciu wydarzeń zewnętrznych. Odbływały się one przez cały rok, najczęściej były to konferencje lub spotkania informacyjne. Wiosną pracownicy sektora wzięli udział w konferencji „Wyższe kształcenie zawodowe w Polsce w procesie zmian”, w trakcie której pokazali możliwości, jakie dają partnerstwa na rzecz współpracy w wymiarze sieciowania wyższych szkół zawodowych z otoczeniem (17 maja, online). Z ofertą sektora zapoznało się również 150 uczestników II Kongresu Nauczycieli Województwa Lubelskiego (31 sierpnia, Lublin/online) oraz 60 gości XIV Weekendu z Technologią Informacyjną (21–22 października, Łódź/online). Tematem dyskusji były m.in. warunki, jakie powinna stwarzać szkoła, aby jej uczniowie mogli zdobywać kompetencje przydatne we współczesnym świecie. Ostatnie spotkanie z udziałem kadry dydaktycznej odbyło się 16 grudnia w Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli. W jego ramach 90 gości wysłuchało informacji na temat zasad realizacji projektów Erasmus+.

W 2022 r. pracownicy sektora korzystali ze wsparcia regionalnych punktów

W ramach zaakceptowanych inicjatyw polscy beneficjenci zawarli

505

umów z partnerami

z 26

europiejskich krajów.

Wspólnie z nimi zrealizują

643

projekty mobilności oraz

52

partnerstwa

Staże okiem absolwentów

Przez cały rok aktywni byli również Eurostażyści. To międzynarodowa sieć młodych absolwentów zagranicznych staży i praktyk Erasmus+. Inicjatywa EuroApprentices ma na celu zachęcanie uczniów szkół zawodowych do korzystania z możliwości wyjazdu do szkoły lub przedsiębiorstwa w wybranym europejskim kraju. W 2022 r. Eurostażyści wzięli udział w szkoleniach z zakresu promocji działań sieci i programu Erasmus+. Opanowywali sztukę prezentacji, pisanie tekstów i nagrywania filmików, aby za pomocą mediów społecznościowych skuteczniej docierać do rówieśników. Nowe umiejętności Eurostażyści wykorzystali m.in. podczas spotkań organizowanych w szkołach w całej Polsce, podczas V Kongresu Edukacji, obchodów 35-lecia Erasmus+ oraz obchodów Roku Młodości w Brukseli.

Podczas stażu zajmowałem się białym montażem: instalowałem gniazdka, lampy, dzwonki, przetworniki. Nauczyłem się poprawnie wykonywać stelaż elektryczny m.in. poprzez zamontowanie w odpowiednim miejscu puszek, lamputoków oraz przeprowadzenie peszli. W zagranicznym przedsiębiorstwie zdobyłem pierwsze doświadczenia zawodowe, a do tego stałem się bardziej samodzielny i systematyczny

uczestnik stażu zawodowego w Szwecji

zasad realizacji projektów oraz korzystania z narzędzi raportowania efektów mogli też liczyć koordynatorzy projektów (22, 29 czerwca). Pracownicy sektora regularnie organizowali szkolenia tematyczne związane ze specyfiką zarządzania inicjatywami w ramach konkretnych działań, np. realizowania projektów na podstawie

akredytacji (29 września, Katowice, 7 października, Bydgoszcz, 14 listopada, Warszawa), podpisywania umów z uczestnikami mobilności oraz korzystania z systemu wsparcia językowego przed wyjazdem w Akcji 1. (14 lipca, 30 listopada) czy kierowania partnerstwami w Akcji 2. (6, 11 i 20 października).

15 403

spośród

90 122

mobilności

dofinansowanych w 2022 r. odbędą uczniowie i nauczyciele szkół zawodowych.

Aż 80%

wyjazdów zorganizują placówki koordynujące projekty akredytowane

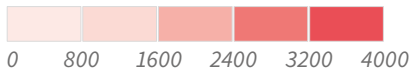
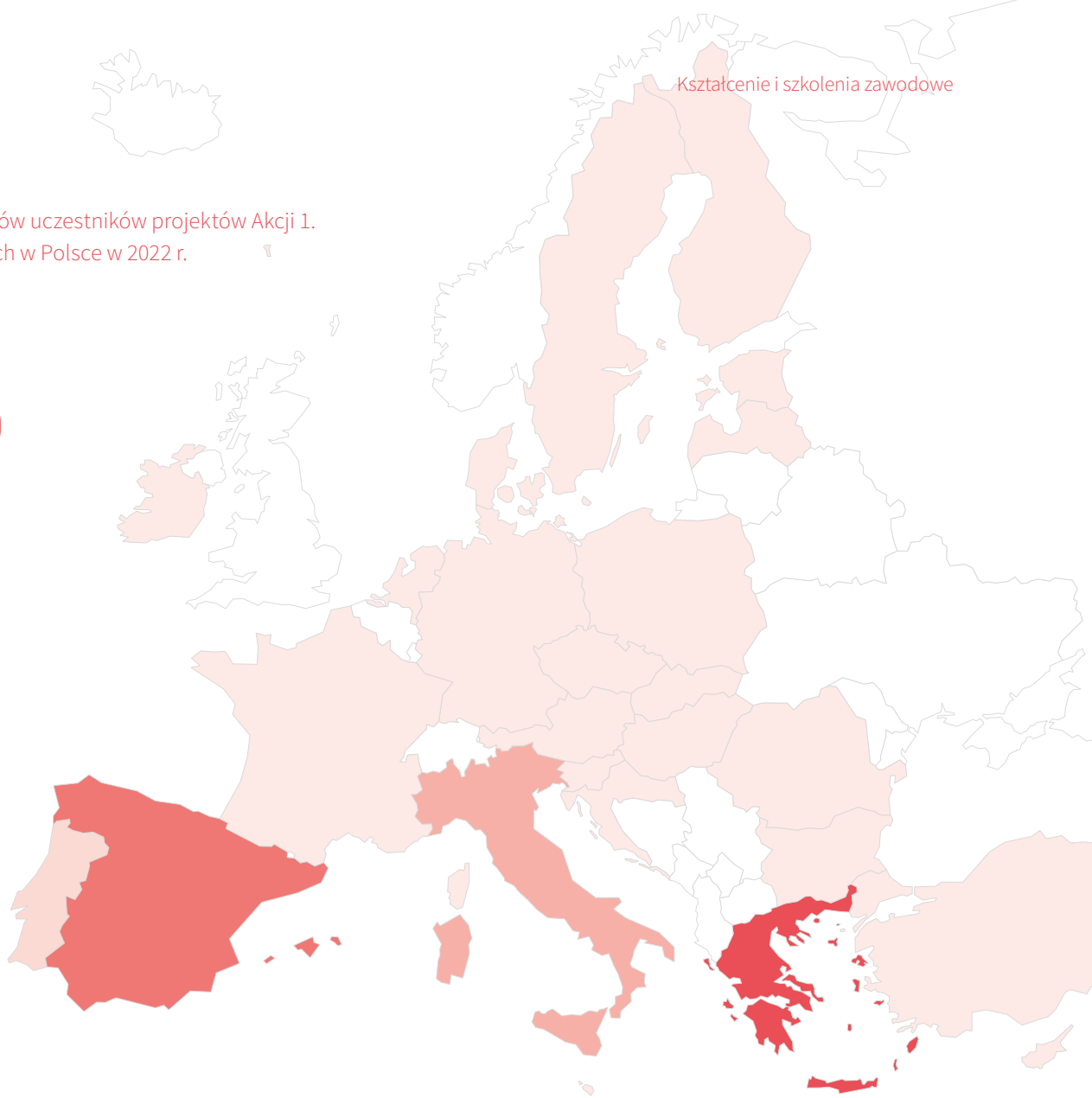
Wykres 7. Rodzaje podmiotów koordynujących projekty wybrane do realizacji w 2022 r.

N = 684, dane w %. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 15.

Kierunki wyjazdów uczestników projektów Akcji 1. dofinansowanych w Polsce w 2022 r.

N = 12 800. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

W spotkaniach, szkoleniach i webinarach prowadzonych przez pracowników Narodowej Agencji brali także udział doświadczeni beneficjenci sektora oraz eksperci zewnętrzni. Celem było udzielanie pomocy wnioskodawcom w przygotowaniu aplikacji zgodnych z zasadami Erasmusa+ oraz beneficjentom w prawidłowej realizacji projektów.

Wspieranie uczniów ze specjalnymi potrzebami

W projektach Akcji 1. zatwierdzonych do realizacji w 2022 r. biorą udział osoby o mniejszych szansach, które mają okazję rozwijać umiejętności zawodowe podczas staży zagranicznych. W 536 inicjatywach realizowanych na podstawie akredytacji oraz w 107 projektach krótkoterminowych

wspieraniem objęto blisko 3745 uczniów o mniejszych szansach. Środki zostały przeznaczone m.in. na zapewnienie zajęć z psychologiem czy większej liczby opiekunów dla uczestników staży. Wspieraniem objęci uczestnicy z niepełnosprawnościami oraz tacy, którzy na co dzień mierzą się z barierami negatywnie wpływającymi na ich samoocenę.

Erasmus+

Edukacja dorosłych

Misją Erasmusa+ jest wspieranie uczenia się przez całe życie. Nie może więc w nim brakować Edukacji dorosłych. Mimo małego budżetu, sektor jest najbardziej zróżnicowany – zarówno pod względem podmiotów uprawnionych do wnioskowania, jak i grup odbiorców. Z oferty może korzystać np. kadra czy słuchacz uniwersytetu trzeciego wieku lub uniwersytetu ludowego, dorosły uczestnik zajęć w instytucji kultury albo dwudziestolatek uczący się w liceum dla dorosłych. Nie mniej różnorodna jest grupa beneficjentów. Mogą to być organizacje działające w obszarze edukacji formalnej, pozaformalnej lub nieformalnej, o ile ma ona charakter niezawodowy i jest przeznaczona dla osób dorosłych.

Dla kogo?

- Z oferty sektora mogą skorzystać organizacje pozarządowe, uniwersytety otwarte, ludowe lub trzeciego wieku, instytucje kultury, ogólnokształcące szkoły dla dorosłych, urzędy pracy lub władze lokalne oraz inne organizacje wspierające niezawodową edukację dorosłych lub działające w tym obszarze.

Jak korzystać?

- Podmioty, które uzyskają dofinansowanie, mogą wysłać swoich pracowników na mobilności zagraniczne przyczyniające się do podnoszenia tych kompetencji, które pozwolą im lepiej prowadzić zajęcia dla dorosłych słuchaczy i rozwijać ofertę edukacyjną. Z kolei dorośli słuchacze wymagający wsparcia edukacyjnego mogą wyjechać w celu podniesienia kompetencji kluczowych.
- Organizacje i instytucje mogą także realizować partnerstwa współpracy albo na małą skalę razem z podobnymi podmiotami działającymi za granicą lub w kraju, aby wspólnie osiągać cele ukierunkowane na rozwój oferty oraz poprawę jakości niezawodowej edukacji dorosłych.

Zwyczajnie nadzwyczajni

W 2022 r. – dzięki zwiększonemu budżetowi – w Akcji 1. zielone światło otrzymały wszystkie pozytywnie ocenione projekty mobilności. W Akcji 2. konkurencja o fundusze na partnerstwa była na tyle duża, że stworzenie listy rezerwowej było nieuniknione. Trafilo na nią niemal 70% projektów, które spełniły warunki, ale otrzymały mniej punktów

Konkursy projektów w sektorze Edukacji dorosłych cieszyły się dużą popularnością. Ostatecznie beneficjentom obu akcji udało się pozyskać 10 414 407 euro na realizację 170 projektów. Najwięcej inicjatyw realizują podmioty z województw: mazowieckiego (36), śląskiego (32) i małopolskiego (22). Wśród nich najliczniej reprezentowane są stowarzyszenia i fundacje: tego typu organizacje koordynują 67% projektów mobilności i 71% partnerstw. Dowodzi to, że zgodnie z założeniami akcji, w działania angażują się głównie podmioty opierające się na oddolnej współpracy obywateli na rzecz lokalnych społeczności.

Projekty mobilności

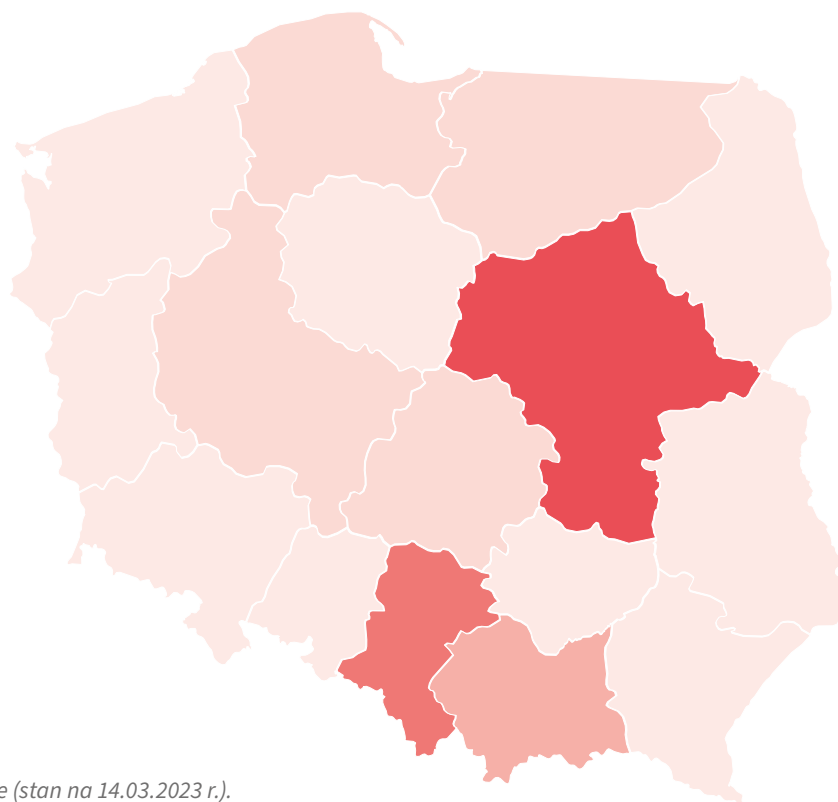
W Akcji 1. złożono łącznie 205 wniosków, w tym w naborze wiosennym 22 wnioski o dofinansowanie akredytowanych projektów mobilności i 133 wnioski o dofinansowanie krótkoterminowych projektów mobilności, a w naborze jesiennym 50 wniosków o Akredytację. W stosunku do 2021 r. oznacza to wzrost o prawie

77% (116 złożonych wniosków). W dużej mierze był on spowodowany intensywnymi działaniami promocyjnymi oraz lepszą znajomością zasad nowego Erasmus+ wśród beneficjentów.

Do realizacji zatwierdzono wszystkie 22 wnioski złożone przez podmioty akredytowane (w tym 5 realizowanych przez konsorcja) oraz 100 wniosków o projekty krótkoterminowe. Łączna wartość nowych inicjatyw wyniosła 5 334 407 euro. W ramach tych środków beneficjenci zaplanowali 2 tys. wyjazdów kadry. W tej kategorii największą popularnością od lat cieszą się wyjazdy kadry na kursy i szkolenia (1545 mobilności), 421 wyjazdów zaplanowano z myślą o obserwacji pracy, a 4 o prowadzeniu zajęć w zagranicznej organizacji. W kategorii wyjazdów edukacyjnych dorosłych osób uczących się zaplanowano 605 mobilności, w tym 555 grupowych i 50 indywidualnych. W zakresie innych typów mobilności zaplanowano 27 przyjazdów ekspertów oraz 3 przyjazdy

Mapa 16.

Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na województwa

0 8 16 24 32 40

N = 170. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

nauczycieli lub edukatorów będących w trakcie szkolenia.

Partnerstwa na rzecz współpracy

W 2022 r. priorytety sektora Edukacja dorosłych w Akcji 2. dotyczyły: poprawy dostępu do możliwości wysokiej jakości uczenia się dla dorosłych, tworzenia ścieżek poprawy umiejętności, poprawy dostępu i zwiększenia liczby osób dorosłych korzystających z edukacji, podnoszenia kompetencji edukatorów oraz innych pracowników dydaktycznych, rozszerzenia działań na rzecz zapewniania jakości w sektorze oraz rozwijania lokalnych ośrodków edukacji dorosłych oraz promowania Erasmus+ wśród wszystkich obywateli.

W dwóch naborach projektów w ramach Akcji 2. złożono 342 wnioski, w tym znakomitą większość (67,5%) o partnerstwa na małą skalę. Spośród nich do realizacji wybrano 35 partnerstw na małą skalę oraz 13 partnerstw współpracy – łącznie 48 projektów. Ze względu na bardzo duże zainteresowanie oraz niewielki budżet wsparcie uzyskało jedynie 14% złożonych wniosków.

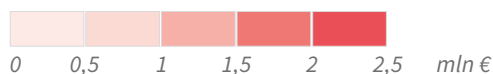
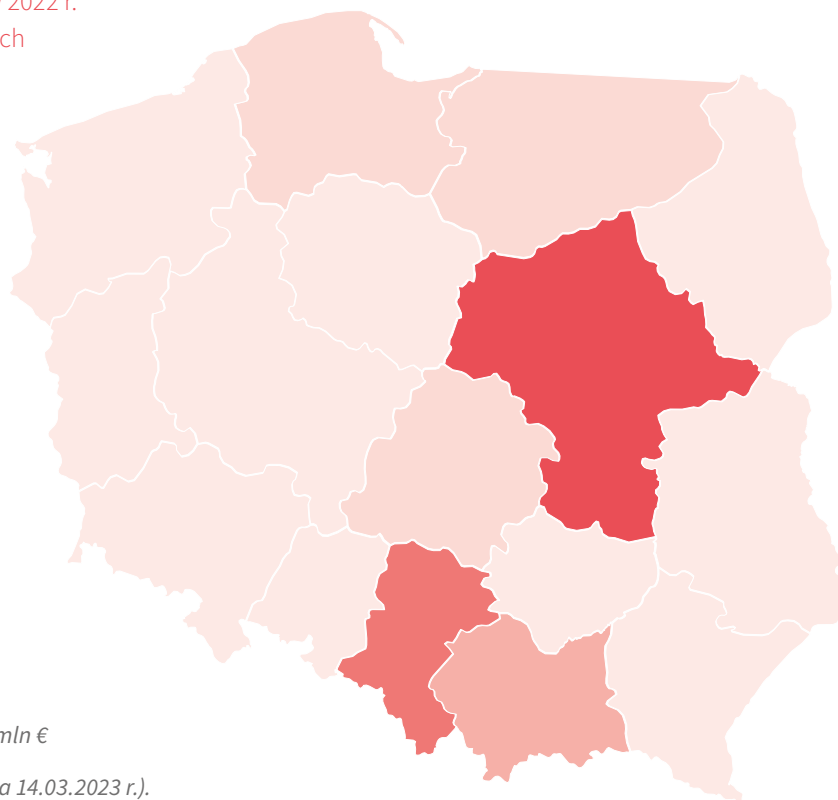
Budżet dofinansowanych partnerstw w sektorze Edukacja dorosłych osiągnął 5 080 000 euro, przy czym na realizację 13 partnerstw współpracy przeznaczono ponad 62% tej kwoty, czyli 3 160 000 euro, a na 35 partnerstw na małą skalę – 1 920 000 euro. Polscy koordynatorzy zawiązali w ramach zaakceptowanych

projektów współpracę z podmiotami z 27 państw członkowskich Unii Europejskiej oraz z innych państw stowarzyszonych z programem Erasmus+. Najczęściej na partnera wybierano organizacje z Włoch (w 18 projektach), Hiszpanii (11), z Grecji i Holandii (po 7) oraz Portugalii, Rumunii i Niemiec (po 5). Państwa te w każdym konkursie cieszą się popularnością.

Najczęściej występująca tematyka w zaakceptowanych projektach to według wskazań wnioskodawców: włączanie społeczne, promowanie równości i przeciwdziałanie dyskryminacji oraz pokonywanie podziałów międzykulturowych, międzygeneracyjnych i społecznych (po 31%); nowe metody oraz podejścia w nauczaniu lub uczeniu się; technologie informacyjne

Mapa 17.

Wartość dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych województwach

Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

i komunikacyjne (TIK); umiejętności i kompetencje cyfrowe; tworzenie nowych, innowacyjnych programów nauczania lub kursów; osoby niepełnosprawne, aktywne starzenie się; przyjmowanie i integracja

uchodźców i migrantów oraz rozwój kursów szkoleniowych (po 15%).

Wśród beneficjentów partnerstw na małą skalę najbardziej popularne tematy to: włączanie społeczne, promowanie równości i przeciwdziałania dyskryminacji (27%), dziedzictwo kulturowe i aktywne starzenie się (po 23%), pokonywanie podziałów międzykulturowych, międzypokoleniowych i społecznych (20%), rozwój społeczności oraz umiejętności ekologiczne (po 14%).

Informowanie i szkolenie

W 2022 r. kontynuowano szeroko zakrojoną akcję informacyjną służącą przybliżeniu potencjalnym wnioskodawcom oferty Erasmus+ w obszarze niezawodowej

Obserwowaliśmy rozwiązania z zakresu gospodarki obiegu zamkniętego, jakie funkcjonują we Włoszech: sklep społeczny czy „wyspę” do pozyskiwania przedmiotów, którym można dać nowe życie, zamiast je utylizować. Przedstawiono nam system wspierania zawodowego osób wykluczonych społecznie. Wyjazd pozwolił mi rozwinąć kompetencje językowe i umiejętności logistyczno-organizacyjne. Ważnym aspektem była też integracja z zespołem

uczestniczka kursu dla kadry zorganizowanego we Włoszech

edukacji dorosłych. Uwzględniano przy tym takie nowości, jak możliwość zorganizowania wyjazdów dorosłych osób uczących się w Akcji 1. czy zryczałtowane finansowanie projektów w Akcji 2. Szczegółowo przybliżano też najważniejsze priorytety programu w latach 2021–2027.

Większy budżet Akcji 1. oraz rekomendacja Komisji Europejskiej, aby zwiększyć mobilność wybranych grup dorosłych osób uczących się z mniejszymi szansami i niższymi umiejętnościami, sprawiły, że intensywnie promowano możliwość organizowania takich wyjazdów. Działania skupiały się też na docieraniu do nowych organizacji i instytucji, niedoświadczonych w koordynowaniu projektów Edukacji dorosłych w Erasmusie+.

Pracownicy sektora udzielili w ciągu roku licznych konsultacji, m.in. w ramach cyklu dni otwartych przed terminami składania wniosków (28 stycznia, 4, 10, 24 lutego, 3 i 10 marca, 21 września). Dodatkowo przed wiosennymi naborami odbyły się

trzy zdalne spotkania informacyjno-szkoleniowe dla podmiotów wnioskujących o krótkoterminowe projekty mobilności (26 stycznia), oba rodzaje partnerstw (1 lutego) oraz dla akredytowanych organizacji chcących złożyć wniosek o budżet (9 lutego). Przed jesiennymi terminami składania wniosków zorganizowano podobne spotkania informacyjno-szkoleniowe z elementami pracy w grupach, ale ze względu na zniesienie restrykcji covidowych odbyły się one stacjonarnie (8 września, 5 października, 8 grudnia, Warszawa).

Podobnie jak w latach ubiegłych, pracownicy sektora przeprowadzili szkolenia dla nowych beneficjentów (6, 22 i 29 września, Warszawa). Udało się powrócić do stacjonarnej formuły, dzięki czemu spotkania były dłuższe, bardziej bezpośrednie i intensywne. Formuła zdalna była nadal wykorzystywana w wypadku szkoleń dla beneficjentów koordynujących projekty od kilku lat. We wszystkich warsztatach wzięło udział 433 nowych i aktualnych beneficjentów.

1 tys.

użytkowników – to nowy rekord fanpage’a Edukacji dorosłych na Facebooku. Profil informuje wnioskodawców m.in. o szkoleniach i wydarzeniach związanych z sektorem

”

W trakcie mobilności miałam okazję obserwować, jak doświadczona organizacja pracuje z osobami starszymi, jak wygląda wdrożenie indywidualnego podejścia, jakie stosuje się narzędzia albo sposoby motywowania starszych uczniów do ćwiczeń ruchowych i zdrowego stylu życia. Poznałam nowe techniki aktywizacji fizycznej i umysłowej starszych słuchaczy. Nauczyłam się oceniać potrzeby treningowe seniorów, ustalać cele i planować wyniki

uczestniczka wyjazdu na obserwację pracy do Turcji

W zaplanowanych mobilnościach weźmie udział

467

osób z mniejszymi szansami, czyli prawie

3

razy więcej niż w 2021 r. Tematy dotyczące wsparcia osób defaworyzowanych są też obecne w

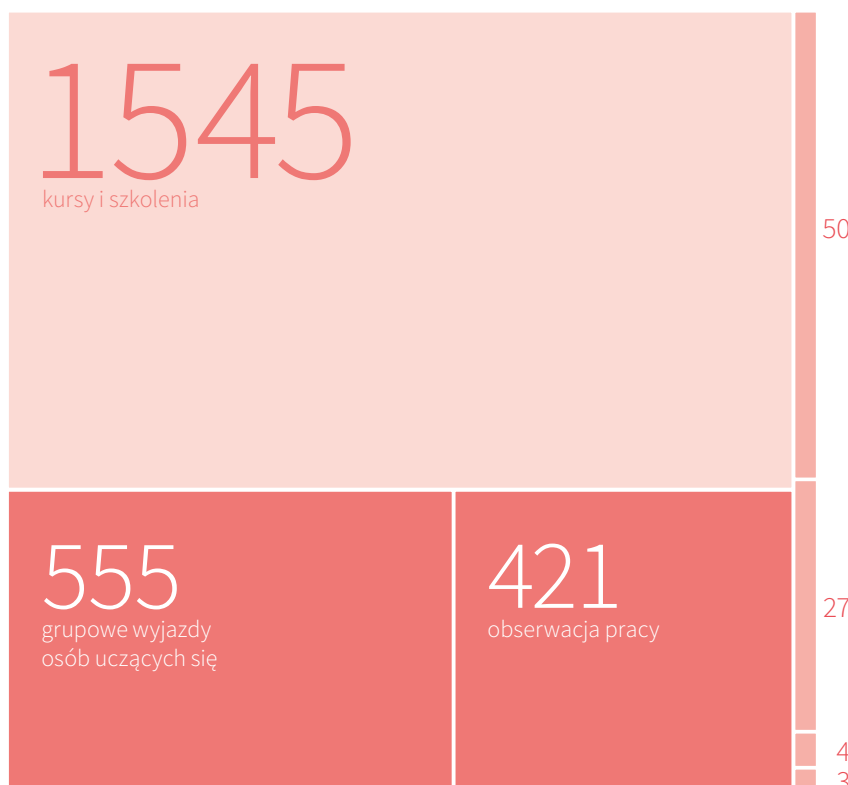
77%

partnerstwach współpracy oraz w

66%

partnerstwach na małą skalę

Wykres 8. Rodzaje mobilności zaplanowanych w Akcji 1. w 2022 r.

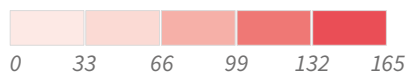
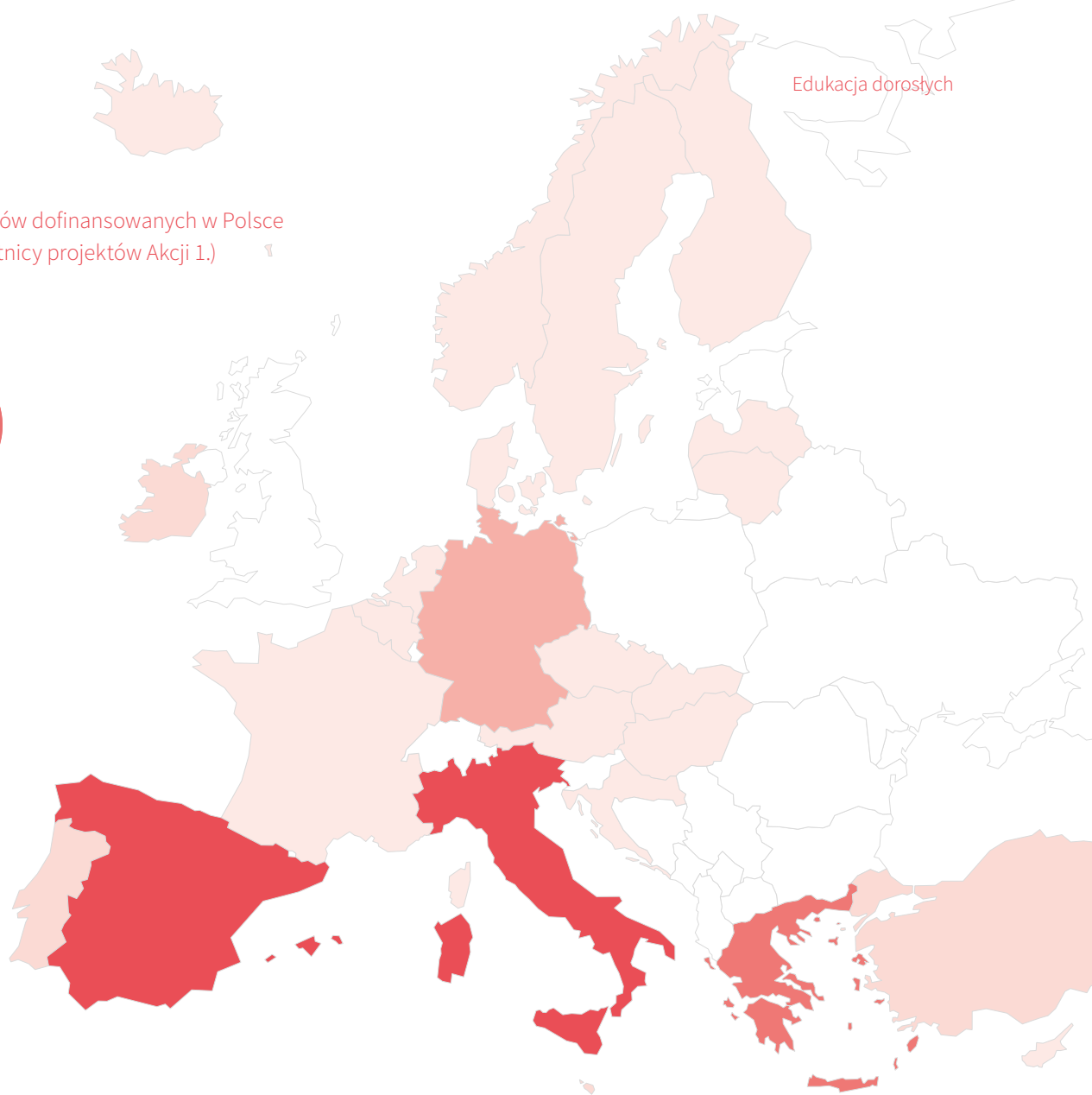
- 50 – indywidualne wyjazdy dorosłych osób uczących się
- 27 – wizyty zagranicznych ekspertów
- 4 – prowadzenie zajęć w zagranicznej organizacji
- 3 – wizyty edukatorów będących w trakcie szkolenia

N = 2605. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 19.

Kierunki wyjazdów dofinansowanych w Polsce w 2022 r. (uczestnicy projektów Akcji 1.)

N = 933. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Okazje do spotkań z potencjalnymi beneficjentami pojawiały się w całej Polsce. Uczestnicy XVII Forum Animatorów Kultury Województwa Śląskiego (9 czerwca, Katowice) czy Ogólnopolskiego Spotkania Twórców MEJKER (11 czerwca, Warszawa) mogli poznać korzyści płynące z zaangażowania się w projekty

Erasmusa+ skierowane do osób dorosłych. Pracownicy sektora udzielali także konsultacji podczas dorocznej Olimpiady Senioralnej (16–17 września, Katowice), a pod koniec roku wzięli udział w konferencji podsumowującej projekt „Szansa – nowe możliwości dla dorosłych” (6 grudnia, Warszawa).

Ważnym wydarzeniem było międzynarodowe seminarium nt. wsparcia dorosłych uchodźców (13–16 września, Warszawa). Uczestnicy – 46 osób z 20 krajów – nawiązali kontakty niezbędne do realizacji ponadnarodowych projektów oraz opracowali propozycje wniosków, które zostaną złożone w kolejnych naborach.

Erasmus+

Młodzież

#DiscoverEU

Młodym ludziom pozwala wykazać się zaangażowaniem i kreatywnością, pracownikom młodzieżowym stwarza szanse na doskonalenie umiejętności, a osobom wkraczającym w dorosłość... rozdaje prezenty. Czas poznać sektor Erasmusa+ najbardziej przyjazny młodzieży. Istotę oferty oddaje sama jego nazwa. To młodzi uczestnicy mają duży wpływ na kształt dofinansowanych projektów. Mogą samodzielnie je realizować lub zaangażować się w ich tworzenie na każdym etapie. Efekty inicjatyw są równie ważne, jak sam proces uczenia się, nabywania umiejętności i zdobywania doświadczeń poprzez współpracę. Erasmus+ Młodzież wspiera więc najmniej zakorzeniony w świadomości społecznej obszar edukacji – kształcenie pozaformalne, czyli działania ukierunkowane na uczenie się w czasie wolnym od szkoły, uczelni czy pracy. Beneficjentami są zwykle organizacje pozarządowe, centra prowadzące działalność informacyjną, a także nieformalne grupy młodych ludzi.

Dla kogo?

- O dofinansowanie mogą starać się m.in. fundacje i stowarzyszenia mające osobowość prawną, nieformalne grupy młodzieży (tylko w Akcji 1.) oraz organy publiczne szczebla lokalnego, regionalnego lub krajowego. Warunkiem jest działanie na rzecz młodzieży lub osób z nią pracujących, a przy tym stosowanie pozaformalnych metod edukacji.
- Do udziału w inicjatywach są uprawnione osoby młode (13–30 lat) oraz osoby pracujące z młodzieżą (bez ograniczeń wiekowych): kadra i członkowie organizacji prowadzących edukację pozaformalną.

Jak korzystać?

- Celem Akcji 1. jest stwarzanie możliwości wyjazdu edukacyjnego. W nowym Erasmusie+ w tej akcji znalazły się także projekty wspierające uczestnictwo młodzieży w życiu obywatelskim – jedyne w całym programie, które można zrealizować bez udziału partnera z zagranicy.
- W Akcji 2. – podobnie jak w innych sektorach – beneficjenci nawiązują partnerstwa współpracy lub współpracują międzynarodowo w ramach partnerstw na mniejszą skalę.

Świadomi, zaangażowani, aktywni

Konferencje, szkolenia, spotkania informacyjne, webinaria – wszystko to jest możliwe do zorganizowania za sprawą wciąż nowej dla beneficjentów oferty programu na lata 2021–2027. W 2022 r. w wielu krajach – także w Polsce – świętowano Europejski Rok Młodzieży, co dla Narodowej Agencji było dodatkową okazją do spotkań z przyszłymi i obecnymi beneficjentami oraz młodymi uczestnikami projektów Erasmus+

W 2022 r. sektor Młodzież dysponował budżetem 19 544 813 euro. Do Narodowej Agencji wpłynęło 938 wniosków: 665 złożono do Akcji 1., a 273 do Akcji 2. Ostatecznie dofinansowanie otrzymało 450 projektów: 403 w Akcji 1. (13 275 128,30 euro) i 47 w Akcji 2. (6 880 000 euro). W ramach naboru o przyznanie akredytacji do Narodowej Agencji wpłynęło 61 wniosków, a 28 otrzymało ocenę pozytywną.

Prostsze zasady budżetowe i określone z góry kwoty dofinansowania zaowocowały większą popularnością oferty Akcji 2. W latach 2021–2022 liczba złożonych wniosków wzrosła o 63%. Większe zainteresowanie sprawiło jednak, że trudniej było uzyskać dofinansowanie. Współczynnik sukcesu w tej akcji spadł z 44,9% w roku 2021 do poziomu 16,9%. Znacznie łatwiej można było uzyskać dofinansowanie w Akcji 1., w której współczynnik sukcesu wyniósł 60,6%.

Najwięcej wniosków w obu akcjach złożono z województw: małopolskiego (166), mazowieckiego (164) i śląskiego

(134). Najmniej wniosków pochodziło zaś z województw warmińsko-mazurskiego (13), opolskiego (9) i lubuskiego (4).

Wśród partnerów projektów krótkoterminowych (Akcja 1.), najczęściej wybieranych przez polskie organizacje, dominują podmioty z Litwy (97), Rumunii (93) i Hiszpanii (88), a w dalszej kolejności z Turcji (81), Włoch (76) i Grecji (71). We wnioskach o projekty Akcji 2. jako organizacje partnerskie najczęściej występowały podmioty z Włoch (16), Grecji (12) i Hiszpanii (11).

Informacja, promocja, szkolenia

Pracownicy sektora aktywnie włączyli się w największe cykliczne wydarzenia Fundacji. W ramach Ogólnopolskiego Dnia Informacyjnego przeprowadzili dwa spotkania dla wnioskodawców obu akcji (13 stycznia, online). Podczas Europejskiego Forum Młodych Liderów zorganizowali sesję tematyczną „Narzędzia cyfrowe i włączanie społeczne” z udziałem ekspertów, którzy opowiedzieli o nowoczesnych narzędziach w procesie włączania społecznego

”

Kurs był bardzo praktyczny, dzięki uczestnictwu bardzo wzrosła jakość narzędzi oferowanych przez naszą organizację. Zainwestowaliśmy w podstawowy sprzęt, jaki poznaliśmy na kursie, i wiemy już, jak go używać. Nie działamy już po partyzancku i lepiej planujemy naszą aktywność online

uczestnik szkolenia dla osób pracujących z młodzieżą zorganizowanego w Polsce

24 633

– tylu polskich osiemnastolatków starało się o bilet kolejowy w ramach akcji DiscoverEU. Dzięki Erasmusowi+ w pierwszą samodzielną podróż po Europie wyruszyło

7021

młodych Polaków

Koleją po Unii

Narodowa Agencja regularnie informowała o możliwości udziału w najmłodszym działaniu sektora przez najmłodszych jego uczestników. Młodzież, która właśnie osiągnęła pełnoletność, może co roku starać się o bilet kolejowy na podróż po Europie w ramach konkursu DiscoverEU. Szczegóły były omawiane podczas spotkań informacyjnych (12 września, Gdańsk i 16 września, Kraków) lub cyklicznych webinarów skierowanych

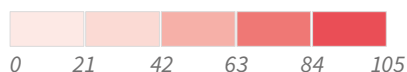
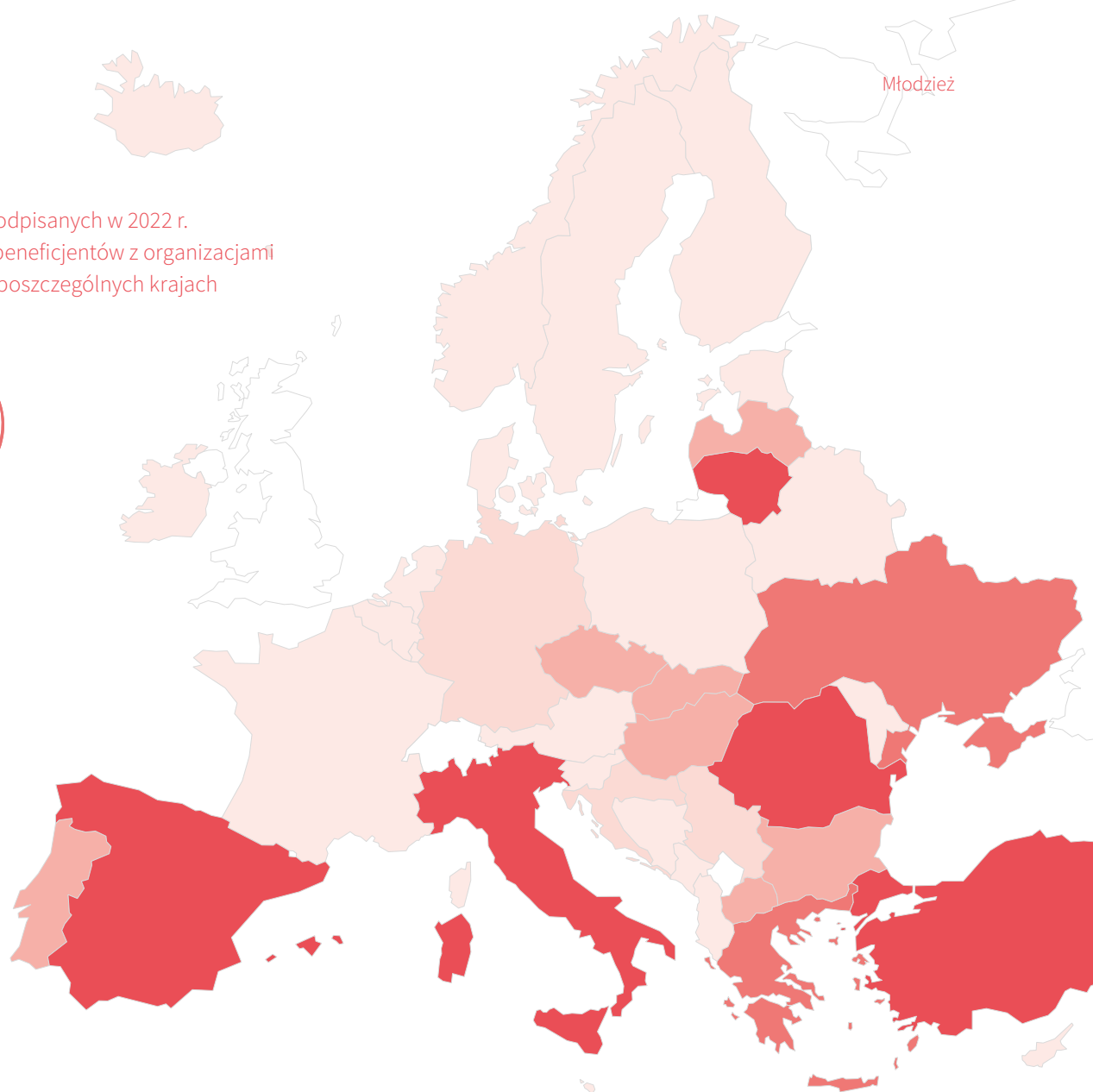
do wnioskodawców przygotowujących się do konkursów w sektorze. Działanie było także szeroko promowane na internetowych stronach programów zarządzanych przez Fundację oraz w mediach społecznościowych. Kampania informacyjna na portalu Librus zaowocowała 250 tys. wyświetleń w ciągu tygodnia. W efekcie do konkursu napłynęły

24 633 zgłoszenia na 7021 miejsc przyznanych polskim uczestnikom DiscoverEU.

Młodzież, która wygrała bilet na podróż koleją po Europie, otrzymała od Narodowej Agencji pełne wsparcie. Przed wyjazdem Fundacja zorganizowała dla nich dwa spotkania, podczas których ok. 500 osiemnastolatków wysłuchało rad ekspertów w zakresie podróżowania (12 kwietnia i 27 czerwca, online). Latem 11 wybranych uczestników z Polski, Litwy, Niemiec i Czech wzięło udział w warsztatach upowszechniających wartości europejskie (7–8 lipca, Warszawa).

Mapa 22.

Liczba umów podpisanych w 2022 r. przez polskich beneficjentów z organizacjami działającymi w poszczególnych krajach

N = 1338. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

wykształcenia nawyku stałego wsłuchiwania się w potrzeby i opinie młodych osób.

Szkolenia tematyczne

Projekty mobilności oraz partnerstwa jak co roku przyciągały uwagę największej liczby beneficjentów, ale pracownicy sektora aktywnie włączyli się w promowanie działań bardziej niszowych,

o ogromnym potencjale wśród młodych odbiorców. Na pierwszym planie – obok konkursu DiscoverEU – znalazły się projekty oferowane w ramach Akcji 1. Z myślą o beneficjentach zainteresowanych wnioskowaniem o dofinansowanie tego działania pracownicy sektora Młodzież Erasmus+ oraz Europejskiego Korpusu Solidarności zorganizowali spot-

kanie tematyczne (9 sierpnia, online). Oferta była także tematem seminarium „Wolontariat – szkoła aktywności społecznej i obywatelskiej” (1 października, Sulejówek). Podczas wydarzenia omówiono możliwości projektów partycypacji Erasmusa+ oraz projektów solidarności EKS. Działania podjęte na rzecz promowania tego typu inicjatyw zaowocowały dofinansowaniem

32 projektów partycypacji – o 10 więcej w porównaniu z 2021 r.

Stałym elementem działań sektora było wspieranie potencjalnych i obecnych beneficjentów. Wiosną i jesienią odbyło się siedem spotkań inauguracyjnych nowej inicjatywy. W 2022 r. przybrały one formę webinarium dotyczących prowadzenia projektów w ramach poszczególnych działań i akcji sektora.

Z myślą o pracownikach Ochotniczych Hufców Pracy przeprowadzono szkolenie prezentujące możliwości Erasmus+ (7–9 czerwca, Warszawa). Około 40 potencjalnych beneficjentów tej grupy docelowej uzyskało wsparcie w kwestiach formalnych i merytorycznych związanych z wnioskowaniem o środki w sektorach Młodzież oraz Kształcenie i szkolenia zawodowe.

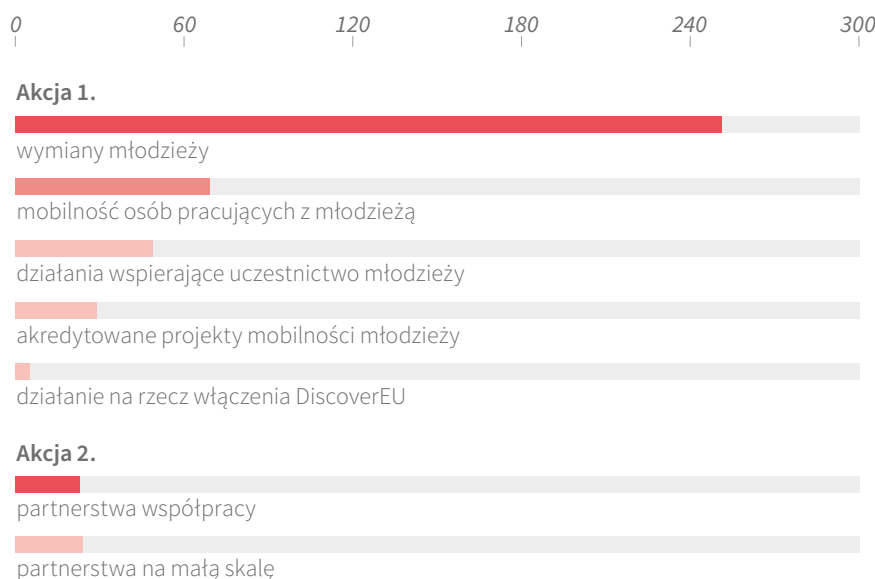
W terminach naborów wnioskodawcy mogli liczyć na merytoryczne wsparcie w zakresie spraw, które budzą wątpliwości. Pracownicy FRSE udzielili 50 konsultacji dotyczących różnych aspektów oferty sektora. Była ona także tematem regionalnego spotkania w poznańskim centrum Erasmus+ InnHUB (6 grudnia). Nauczyciele, pracownicy akademicy i przedstawiciele organizacji młodzieżowych – łącznie ok. 100 osób – skorzystali z możliwości konsultowania pomysłów na projekty partnerstw realizowane w Akcji 2.

Włączanie i różnorodność

W 2022 r. pracownicy sektora Młodzież zorganizowali lub wzięli udział w organizacji kilku wydarzeń dotyczących tematyki włączania i różnorodności. Jednym z nich

Okolo **9 tys.**
wydarzeń
w całej Europie, a ponad
200
w Polsce – Europejski Rok
Młodzieży obchodziło
w 2022 r. kilka tysięcy
młodych osób

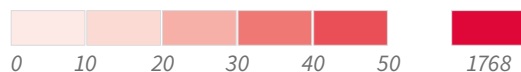
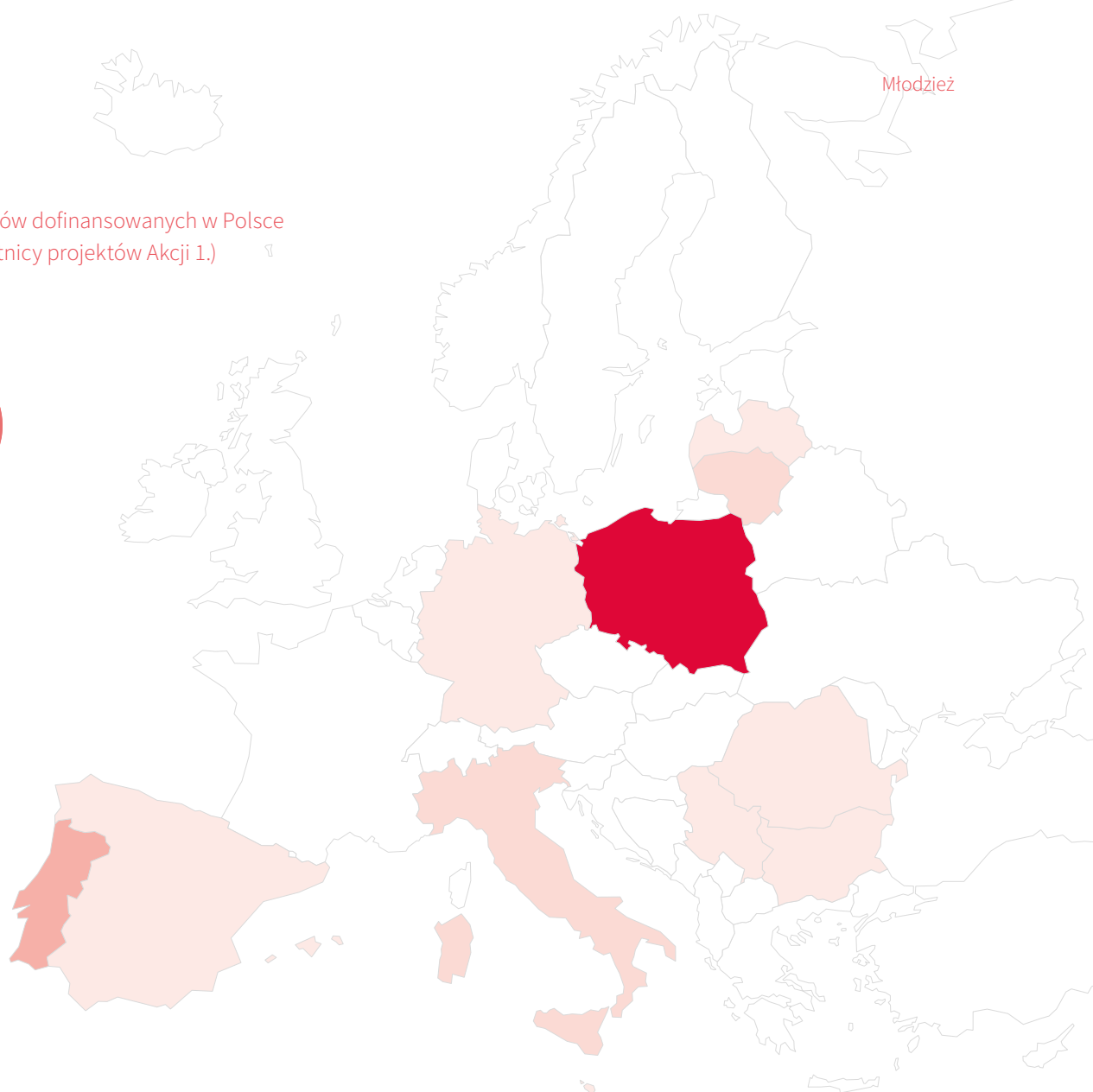
Wykres 9. Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na akcje i działania

N = 450. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 23.

Kierunki wyjazdów dofinansowanych w Polsce w 2022 r. (uczestnicy projektów Akcji 1.)

N = 1915. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

było szkolenie „Social inclusion of young refugees” (27–30 września, Gdańsk), zorganizowane we współpracy z Europejskim Korpusem Solidarności. Dla pracowników młodzieżowych z 13 krajów była to okazja do pogłębienia wiedzy na temat włączania społecznego młodzieży uchodźczej z Ukrainy. Jesienią z kolei odbyło się

międzysektorowe seminarium poświęcone włączaniu i różnorodności w edukacji (7 listopada, online).

Poza organizacją sesji lub wydarzeń tematycznych pracownicy sektora starali się docierać z ofertą do nowych beneficjentów. Zidentyfikowali 54 organizacje włączające w Polsce, które profilem

odpowiadają działaniom realizowanym w Erasmus+, ale do tej pory nie angażowały się w program. Ich przedstawiciele zostali zaproszeni do zapoznania się z ofertą sektora w zakresie priorytetu „włączanie i różnorodność”, co w niedalekiej przyszłości może zaowocować nowymi inicjatywami.

Erasmus+

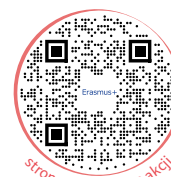
Sport

Erasmus+ Sport to część programu ukierunkowana na działania międzynarodowe odpowiadające celom polityk Unii Europejskiej w dziedzinie sportu. Od 2023 r. projektami partnerstw będzie zarządzała Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury w Brukseli, a projekty mobilności będą nadzorowane przez narodowe agencje w krajach programu. Erasmus+ w dziedzinie sportu obejmuje wsparciem projekty służące promowaniu właściwych postaw w rywalizacji oraz przyczyniające się do rozwoju sportu amatorskiego. Dzięki temu organizacje i instytucje działające w obszarze sportu mogą zdobywać doświadczenie i nawiązywać współpracę z podmiotami zagranicznymi, aby razem organizować niekomercyjne imprezy rekreacyjne, zawody sportowe, zajęcia sprawnościowe, a nawet wyjazdy trenerów.

Dla kogo?

- O dofinansowanie projektu może się ubiegać każdy publiczny lub prywatny podmiot działający w dziedzinie sportu, aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia z jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw stowarzyszonych z programem Erasmus+.
- Wnioskodawcami mogą zostać m.in.: instytucje edukacyjne, związki sportowe, kluby, stowarzyszenia czy fundacje działające we współpracy z zagranicznymi partnerami – także tymi, którzy mają swoje siedziby w państwach niestowarzyszonych z programem.

strona internetowa akcji

Jak korzystać?

- Konkursy wniosków odbywają się raz lub dwa razy w roku. Od 2023 r. podmioty zainteresowane projektami mobilności (Akcja 1.) będą mogły starać się o środki poprzez polską Narodową Agencję, która zapewni im wsparcie na każdym etapie składania wniosku. Językiem komunikacji będzie polski, a nabór będzie przebiegać podobnie jak w innych sektorach Erasmus+.
- Zaproszenia do składania wniosków o partnerstwa (Akcja 2.) są publikowane na stronie Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury w zakładce „Funding & tender opportunities”. Aplikacje wypełnia się w języku angielskim i składa przez stronę internetową Agencji.

Facebook

Instagram

Aktywna odnowa

W latach 2014–2021 Erasmus+ Sport funkcjonował jako program centralny, czyli koordynowany bezpośrednio przez Komisję Europejską. Rosnąca popularność inicjatyw sportowych doprowadziła do poszerzenia oferty o projekty mobilności (Akcja 1.) koordynowane w poszczególnych państwach programu Erasmus+. Pracownicy Narodowej Agencji przez cały rok przygotowywali się do płynnego wdrożenia nowej akcji

Główną nowością sektora są mobilności kadry sportowej (Akcja 1.). Narodowe agencje działające w państwach programu Erasmus+ wzięły na barki organizowanie konkursów, ocenę wniosków oraz finansowanie projektów. Pierwszy nabór projektów mobilności w dziedzinie sportu został zaplanowany na początek 2023 r.

Akcja 2. będzie kontynuowana bez większych zmian na poziomie centralnym przez Europejską Agencję Wykonawczą ds. Edukacji i Kultury. Ostatnie lata pokazują, że polscy beneficjenci coraz lepiej radzą sobie z pozyskiwaniem środków na inicjatywy sportowe, a liczba zatwierdzonych projektów kierowanych przez nich rośnie z każdym rokiem. W 2022 r. było ich najwięcej w historii, bo aż 16, a ich koordynatorzy otrzymali wsparcie o łącznej wartości 2 710 000 euro.

Polskie organizacje uczestniczą w międzynarodowych inicjatywach także jako partnerzy. W tej roli biorą udział w 22 przedsięwzięciach realizowanych w ramach partnerstw współpracy, partnerstw na małą

skalę oraz niekomercyjnych europejskich imprez sportowych.

Znane możliwości...

Główne zadania Zespołu ds. sportu Erasmus+ w 2022 r. skupiły się na udzielaniu wsparcia merytorycznego oraz na informowaniu i szkoleniu potencjalnych beneficjentów Akcji 2., czyli publicznych lub prywatnych instytucji i organizacji działających w obszarach aktywności fizycznej, zdrowego stylu życia czy sportu: zawodowego, powszechnego, amatorskiego. Rezultaty inicjatyw, którym udało się uzyskać dofinansowanie, zdobywały rozgłos za pośrednictwem fundacyjnych publikacji i stron www.

Zespół wzięł także udział w organizacji VI Biegu Erasmusa, który tym razem odbył się w Łodzi (24 lipca), gdzie towarzyszył Europejskim Igrzyskom Akademickim. Oprócz 81 czteroosobowych sztafet, które w samo południe ruszyły po ulicy Piotrkowskiej, na starcie stanęły się cztery drużyny z Ukrainy oraz po jednej ze Słowenii, z Albanii

i Egiptu. Dzieci rywalizowały indywidualnie na kilku krótszych dystansach i w różnych kategoriach wieku. Najstarszy uczestnik miał 64 lata, a najmłodszy – 16 miesięcy!

Kto nie mógł latem, ten pobiegł jesienią. Zespół ds. sportu zorganizował zdalną edycję Biegu Erasmusa dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych (16 października). Trudno było zrezygnować z formy rekreacji, która podczas pandemii na dobre wpisała się w szkolny kalendarz imprez. Do zmagania zgłosiło się blisko 50 drużyn z 25 miejscowości.

...i nowe wyzwania

Przez cały rok narodowe agencje w całej Europie przygotowywały się do wdrożenia zdecentralizowanej Akcji 1., co wiązało się z udziałem w kilku rundach międzynarodowych konsultacji. Owocem tych spotkań są zasady naboru wniosków o mobilności kadry sportowej, które opublikowano na stronie internetowej FRSE.

Narodowa Agencja przeprowadziła także autorskie pogłębione badanie ankietowe dotyczące potencjału, potrzeb oraz możliwości polskich organizacji

i instytucji działających w obszarze sportu, aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. Kwestionariusz wypełniło ponad 260 przedstawicieli tych podmiotów, a uzyskane odpowiedzi będą podstawą analizy badawczej zaplanowanej na pierwszy kwartał 2023 r.

Szkolenia pod okiem ekspertów

Wśród działań szkoleniowych najważniejsze były te związane z przybliżaniem potencjalnym beneficjentom priorytetów, celów i zasad obu akcji Erasmus+ Sport. Aktywność w tym obszarze służyła dotarciu do jak największej liczby instytucji uprawnionych do korzystania z oferty programu oraz przekazaniu im wiedzy o tym, jak skutecznie aplikować o środki. Od lutego do listopada Zespół ds. sportu Erasmus+ prowadził webinaria szkoleniowo-konsultacyjne z udziałem ekspertów i praktyków. Narodowa Agencja zorganizowała też stacjonarne seminarium dotyczące mobilności kadry sportowej oraz projektów centralnych realizowanych z udziałem organizacji sportowych (grudzień). Sporo miejsca na tematy sportowe znalazło się

Konkurs wniosków przeprowadzony w 2022 r. zakończył się sukcesem dla

30

polskich organizacji.

w 16

spośród 279

centralnych projektów sportowych Erasmusa+ będą one pełniły funkcję koordynatorów,

a w 22 – partnerów

Na kótkach po medal

Sport jako obszar walki z wykluczeniem społecznym jest stałym tematem szkoleń Narodowej Agencji. Idea ta coraz częściej znajduje także odzwierciedlenie w projektach sportowych realizowanych przez polskich beneficjentów Erasmusa+. Część inicjatyw jest ukierunkowana na przeciwdziałanie wykluczeniu, dyskryminacji i innych patologii w sporcie oraz na wykorzystanie zdrowej rywalizacji jako metody włączania społecznego.

Przykładem może być projekt „Dis+abled GAMES”, realizowany przez Polski Komitet Paraolimpijski. Dzięki inicjatywie, która niedawno uzyskała dofinansowanie, w czerwcu 2023 r. do wielkopolskiego Wągrowca zjadą sportowcy z niepełnosprawnościami z całej Europy, aby wziąć udział w letnich igrzyskach. W programie dwa dni konkurowania o laury w 10 dyscyplinach, w tym takich, które zostały stworzone z myślą o potrzebach i możliwościach zawodników z niepełnosprawnościami, jak piłka dźwiękowa, jazda na rowerze z napędem ręcznym czy siatkówka na siedząco.

Wśród polskich beneficjentów najwięcej projektów realizuje Fundacja Rozwoju Sportu Española z Gliwic. Uzyskała ona dofinansowanie

2 partnerstw na małą skalę, a w 2 kolejne zaangażowała się w roli partnera

podczas cyklicznych wydarzeń FRSE, takich jak Ogólnopolski Dzień Informacyjny (13 stycznia, online) czy V Kongres Edukacji (27 października, Warszawa/online), podczas których odbyły się sesja konsultacyjna oraz panel informacyjny poświęcony ofercie Erasmus+ Sport.

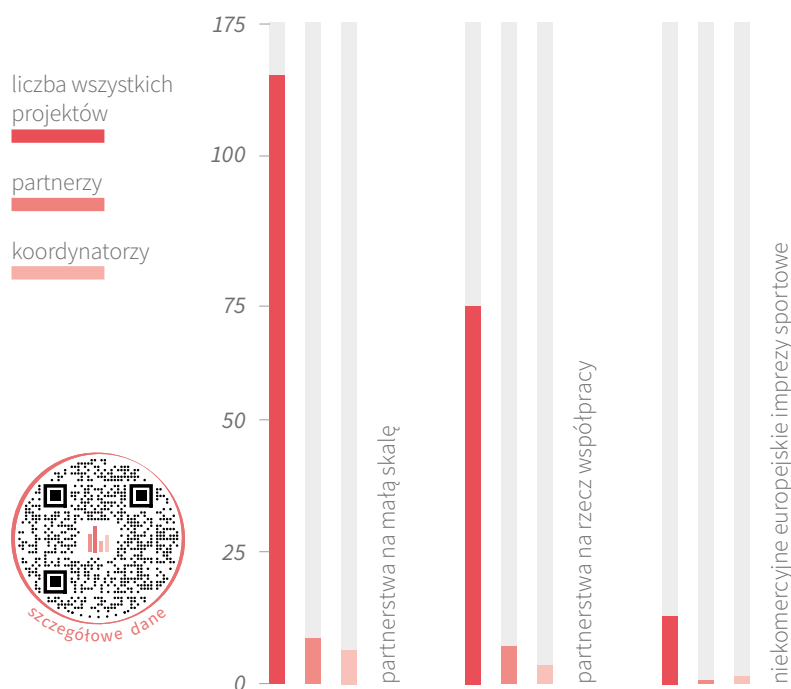
Zagrzewanie do działania

W 2022 r. Zespół ds. sportu Erasmus+ wziął udział w wielu działaniach promocyjnych – organizowanych cyklicznie lub doraźnie w całej Polsce. Ważnym punktem była grudniowa konferencja Erasmus+ Sport, skierowana do podmiotów działających w obszarach sportu i rekreacji,

z udziałem przedstawicieli najważniejszych krajowych instytucji oraz wybitnych sportowców, olimpijczyków i paraolimpijczyków (21 grudnia, Warszawa/online).

Ofertę programu poznała także publiczność panelu eksperckiego, zorganizowanego w ramach 6. Ogólnopolskiego Kongresu Sportów Elektronicznych (8 kwietnia, Katowice), oraz osoby odwiedzające stoisko informacyjne Erasmus+ Sport podczas I Kongresu Sportu i Turystyki (18–20 października, Zakopane).

Wykres 10. Liczba projektów Erasmus+ Sport z polskim koordynatorem lub partnerem na tle wszystkich projektów przyjętych do realizacji w 2022 r.

Źródło: dane opublikowane przez Komisję Europejską (stan na 14.03.2023 r.).

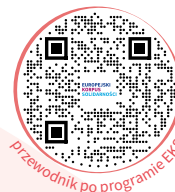
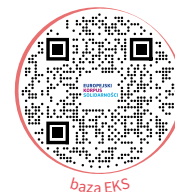
Europejski Korpus Solidarności (EKS) to program, który umożliwia młodzieży zaangażowanie się w lokalne inicjatywy oraz udział w projektach wolontariatu międzynarodowego przynoszących korzyści społecznościom w całej Europie. Pomagając innym, młodzi ludzie zdobywają bezcenne doświadczenie, a przy tym rozwijają swoje pasje i nowe umiejętności. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, pełniąc funkcję Narodowej Agencji programu, dofinansowuje projekty składane przez organizacje oraz młodych ludzi, promuje uczestnictwo w tego rodzaju inicjatywach oraz działa na rzecz podnoszenia ich jakości i popularności. Fundacje i stowarzyszenia oraz instytucje publiczne lub prywatne mogą w ramach EKS organizować wolontariat za granicą albo przyczynić się do rozwoju lokalnych społeczności.

Dla kogo?

- Projekty EKS mogą realizować m.in.: organizacje pozarządowe, placówki oświatowe i wychowawcze, publiczne lub prywatne organizacje pomocowe, instytucje działające na rzecz rozwoju kultury, seniorów, społeczności lokalnych, osób z niepełnosprawnościami, a także młodzi ludzie w wieku 18–30 lat.
- Profile beneficjentów oraz sposoby korzystania ze środków EKS zostały szczegółowo opisane w „Przewodniku po programie EKS”.

Jak korzystać?

- Wnioskodawcy mogą starać się o fundusze na realizowanie dwóch rodzajów inicjatyw: projektów solidarności mających lokalny zasięg lub projektów wolontariatu, które polegają na wysłaniu młodych Polaków za granicę, goszczeniu zagranicznych wolontariuszy oraz zaangażowaniu ich w działania w najbliższym otoczeniu.
- Przed złożeniem pierwszego wniosku podmioty chcące realizować projekty wolontariatu powinny uzyskać Znak Jakości. W aplikacji o to uprawnienie należy określić rolę organizacji w projektach (wspierająca, goszcząca, lidarska). Akredytacja nie jest wymagana w wypadku projektów solidarności.

Dzielenie, które łączy

Wybuch wojny w Ukrainie nie pozostał bez wpływu na realizację projektów EKS. Organizacje i pracujący w nich wolontariusze zagraniczni bardzo aktywnie włączyli się w działania pomocowe na rzecz Ukrainek i Ukraińców, którzy przez cały rok przybywali do Polski

Po rozpoczęciu inwazji zapadła decyzja o zawieszeniu wspierania projektów wolontariatu międzynarodowego EKS w Rosji i w Ukrainie. Wszyscy wolontariusze EKS przebywający w tych krajach zostali poproszeni o jak najszybszy wyjazd. Sytuacja geopolityczna wpłynęła na gwałtowny spadek liczby wolontariuszy i projektów realizowanych w krajach regionu.

W Polsce wiele organizacji od pierwszych dni wojny aktywnie wspierało Ukrainki i Ukraińców przybywających nad Wisłę, bardzo często włączając ich w swoje działania. Polskie organizacje zapraszały młodych obywateli Ukrainy do udziału w projektach wolontariatu, a integracja przybyszów stała się tematem bardzo wielu projektów solidarności. W realizację działań związanych ze wsparciem i integracją uchodźców z Ukrainy chętnie włączali się też młodzi Polacy w wieku 18–30 lat. Z czasem jednak beneficjenci dostrzegli za to problemy z naborem wolontariuszy z Europy Zachodniej, których odstraszała bliskość granicy z Ukrainą.

Przez cały rok Narodowa Agencja regularnie organizowała spotkania robocze dla koordynatorów z podmiotów goszczących wolontariuszy z Ukrainy, Rosji i Białorusi. Były one okazją do omówienia bieżących wyzwań związanych z realizacją projektów czy rozmowy z psychologiem. Zespół EKS prowadził również listę miejsc przyjmujących wolontariuszy z Ukrainy w całej Europie oraz na bieżąco monitorował trudności związane z realizacją projektów z udziałem wolontariuszy z krajów konfliktu.

Przebieg konkursów wniosków

W 2022 r. powróciła możliwość wnioskowania o fundusze w ramach trzech rund naborów do projektów solidarności oraz dwóch rund do projektów wolontariatu. Beneficjenci mogli realizować działania związane z integracją uchodźców z Ukrainy, promowaniem wspólnych wartości europejskich oraz walką z dezinformacją i fałszywymi wiadomościami, szczególnie w ramach projektów solidarności.

Łączny budżet na projekty EKS w 2022 r. wyniósł 8 826 031 euro, a dodatkowe środki przeznaczono na działania sieciujące (540 390 euro) oraz na szkolenia dla uczestników projektów EKS (1 161 300 euro).

W konkursach do Narodowej Agencji wpłynęło 369 wniosków, z czego 69 dotyczyło realizacji projektów wolontariatu, a 300 – projektów solidarności. Dofinansowanie przyznano 239 inicjatywom o łącznej wartości 6 979 481 euro, w tym: 67 projektom wolontariatu na kwotę 5 991 614 euro oraz 172 projektom solidarności na kwotę 987 867 euro. Tych ostatnich – dzięki zorganizowaniu dodatkowego naboru oraz szerokim działaniom informacyjno-szkoleniowym – było znacznie więcej niż w roku 2021.

Współczynnik sukcesu dla całego programu wyniósł 65% (w 2021 r.: 66%). Na realizację projektów wolontariatu przeznaczono 98% zaplanowanego budżetu

(92% w 2021 r.), a na projekty solidarności – 100% (70% w 2021 r.). Pozostałe środki na realizację projektów solidarności zostały zarezerwowane na koszty nadzwyczajne – o pieniądze te organizacje mogą wnioskować przez 12 miesięcy od uruchomienia inicjatywy.

O środki najaktywniej starały się organizacje z województw: dolnośląskiego (dofinansowano 15 projektów na kwotę 1 140 143 euro), małopolskiego (37 projektów, 934 734 euro) oraz pomorskiego (14 projektów, 899 016 euro). Województwami najmniej aktywnymi w 2022 r. były: lubuskie, lubelskie i warmińsko-mazurskie.

W projektach wolontariatu dofinansowanych w 2022 r. weźmie udział 1549 młodych osób. To o 51% więcej niż przed rokiem. Większość uczestników wybrała wolontariat indywidualny (829 osób), wolontariat grupowy tym razem cieszył się mniejszym zainteresowaniem (720 osób).

Działania promocyjne przyczyniły się do dynamicznego wzrostu liczby młodych Polaków zarejestrowanych na portalu EKS. Niemal co trzecia osoba założyła konto w 2022 r., powiększając grono do

14 273

użytkowników

Działania promocyjne

Idee programu były szeroko promowane podczas krajowych i regionalnych wydarzeń organizowanych przez Fundację. Zespół EKS włączał się w największe z nich. Zimą zaprezentował ofertę programu 188 uczestnikom Ogólnopolskiego Dnia Informacyjnego (13 stycznia, online). Wiosną przeprowadził jedną z siedmiu sesji tematycznych Europejskiego Forum Młodych Liderów (25–27 kwietnia, Katowice). Latem wolontariusze promowali program na stoiskach towarzyszących Biegowi Erasmusa (24 lipca, Łódź). Jesienią podczas V Kongresu Edukacji pracownicy EKS przedstawili szkołom korzyści płynące z włączenia się do programu (27 października, Warszawa), a podczas konferencji Erasmus+ Sport przeprowadzili cztery sesje na temat projektów i działań sportowych z udziałem wolontariuszy oraz projektów solidarności o tematyce związanej ze sportem i z aktywnością fizyczną (8–9 grudnia, Warszawa).

Narodowa Agencja włączała się też w akcje o zasięgu międzynarodowym, takie jak Europejski Rok Młodzieży. Każde szkolenie i wydarzenie związane

z obchodami, takie jak międzynarodowy zjazd członków sieci EuroPeers (22–25 września, Gdańsk), było promowane na stronie Europejskiego Portalu Młodzieżowego. Do sieci EuroPeers należy już 60 młodych osób, których aktywność polega m.in. na popularyzacji idei programów Erasmus+ i EKS wśród rówieśników. Pod koniec 2022 r. pod adresem www.europeers.pl ruszyła strona internetowa inicjatywy.

Pozostałe działania obejmowały rozwój kanałów komunikacji w mediach społecznościowych, współpracę z mediami tradycyjnymi oraz wydawanie publikacji przybliżających tematykę projektów. Profile EKS cieszą się coraz większą popularnością. Pod koniec roku program obserwowało 3638 użytkowników Facebooka oraz 1430 użytkowników Instagrama, a kanał na YouTube odnotował 569 subskrypcji. Materiały EKS publikowane w tych mediach dotarły do ponad 112 tys. osób.

Pracownicy programu inicjowali autorskie działania promujące EKS wśród młodych osób. Do największych z nich należała kampania towarzysząca

Międzynarodowemu Dniowi Wolontariusza (5 grudnia). W jej ramach Narodowa Agencja nawiązała współpracę z influencerami i podcasterami, którzy na swoich profilach społecznościowych opowiadali o ofercie programu albo publikowali inspirujące rozmowy z wolontariuszami EKS. W ten sposób – za pośrednictwem Instagrama, TikToka i Facebooka – udało się dotrzeć do 421 tys. odbiorców, a tematyczne podcasty odsłuchało ponad 78 tys. osób.

Współpraca z siecią Centrów Informacji Erasmus+ InnHUB zaowocowała zorganizowaniem siedmiu wydarzeń i trzech audycji radiowych, podczas których prezentowano ofertę Europejskiego Korpusu Solidarności.

Szkolenia dla uczestników

W ofercie skierowanej do nowych beneficjentów pojawiły się sprawdzone rozwiązania, czyli webinaria dla poszczególnych grup docelowych. Od lutego do września przeprowadzono cztery spotkania z cyklu „EKS on Tour 2022” dla ochotniczych hufców pracy (14 lutego), organizacji harcerskich i skautowych

Nakręceni na kręcenie

Po raz pierwszy Narodowa Agencja namówiła wolontariuszy, wolontariuszki oraz wspierane organizacje, aby nagrali filmik promujący program EKS i podzielili się nim w social mediach. Akcja była związana z konkursem „Razem możemy więcej”: uczestnicy

wybierali jedną z trzech kategorii, nagrywali 90-sekundowe wideo i walczyli o atrakcyjne nagrody. W pierwszej edycji wyróżniono sześciu spośród 34 uczestników.

Kategoria „Inspirująca relacja z Twojego projektu EKS”:

- I miejsce *ex aequo*: **Marta Pasierbek** oraz **Klaudyna Noszczyk**;
- Wyróżnienia: **Tomasz Bilewicz** oraz **Marcin Kamiński**;

Kategoria „Wideo zachęcające innych do udziału w projekcie EKS”:

- I miejsce: **Meryem Erkan**;
- Wyróżnienie: **Zuzanna Kąkol**.

Każdy, kto chce zobaczyć, jak laureaci poradzili sobie z zadaniem, niech odwiedzi stronę: bit.ly/3TqQ17r.

(16 maja), Ochotniczej Straży Pożarnej (6 czerwca) oraz Polskiego Stowarzyszenia Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną (19 września). W tych wydarzeniach wzięło udział łącznie 307 osób.

Podobnie jak w latach ubiegłych Narodowa Agencja zorganizowała serię szkoleń dla uczestników projektów wolontariatu. Było to 26 szkoleń wprowadzających, w których wzięło udział 403 wolontariuszy, oraz 28 szkoleń na temat ewaluacji śródkresowej z udziałem 420 wolontariuszy. W formie stacjonarnej odbył się coroczny zjazd byłych wolontariuszy EKS, który zgromadził 32 uczestników (2–4 grudnia).

Przez cały rok Narodowa Agencja spotykała się także z pracownikami organizacji

działających w programie. Dla tych, którzy stawiają pierwsze kroki w EKS, zorganizowano dwa szkolenia (1–4 marca, online oraz 24–26 października, stacjonarnie). Jesienią odbył się zjazd przedstawicieli wszystkich podmiotów realizujących projekty EKS. Jego głównym celem było wsparcie beneficjentów oraz wymiana dobrych praktyk (5–7 października, Warszawa).

Sieciowanie beneficjentów

Wiele podejmowanych w 2022 r. aktywności służyło wspieraniu wysokiej jakości działań projektowych, mobilizowaniu dużej liczby organizacji oraz angażowaniu w idee programu jak największej

W mediach pojawiło się ponad

2,5 tys.

informacji o EKS. Rozgłośnie radiowe wyemitowały

41

audycji, w prasie i na portalach opublikowano

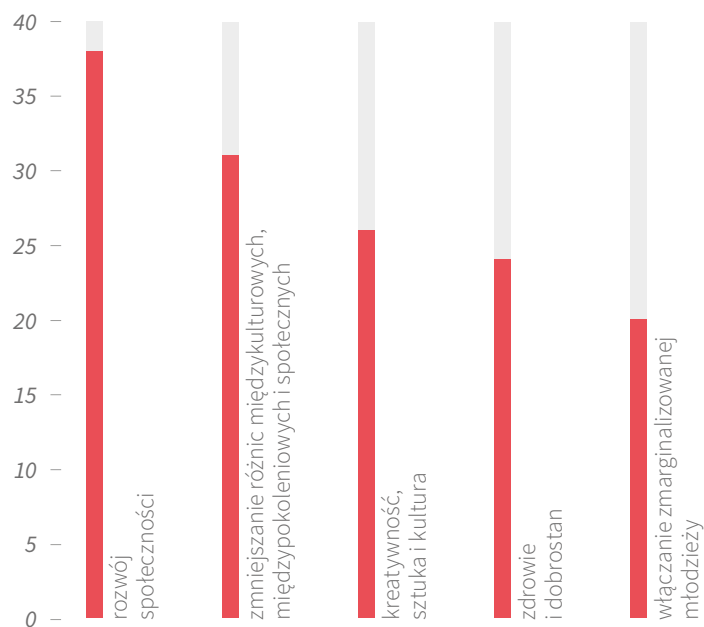
65

artykułów, a stacje telewizyjne nadały

17

reportaży nawiązujących do idei programu EKS

Wykres 11. Najczęściej podejmowana tematyka w projektach solidarności wybranych do realizacji w 2022 r.

Dane dotyczą 172 dofinansowanych projektów (w %). Podmioty mogły wskazać więcej niż jeden cel. Przedstawiono tematy wskazane w co najmniej 20% projektów. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

PO WER

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) jest realizowany w Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji od 2014 r. W ramach PO WER Fundacja zainicjowała kilka przedsięwzięć wspierających projekty z list rezerwowych programu Erasmus+. Chodzi m.in. o mobilności kadry edukacji szkolnej oraz szkolenia kadry kształcenia zawodowego, zagraniczne staże dla uczniów i absolwentów szkół zawodowych, a także wyjazdy studentów z niepełnosprawnością lub znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej. Fundacja realizuje również autorskie projekty, w tym ukierunkowane na rozwój uczniów i osób dorosłych o niskich umiejętnościach podstawowych.

Dla kogo?

- W przypadku projektów prowadzonych na takich samych zasadach jak w programie Erasmus+, dofinansowanie otrzymują placówki edukacyjne i organizacje prowadzące szkolenia. Uczestnikami wspieranych przedsięwzięć są pracownicy i uczniowie, a także studenci, edukatorzy osób dorosłych i nauczyciele.
- W przypadku projektu „Szansa – nowe możliwości dla dorosłych”, polegającego na tworzeniu programów wsparcia, o środki na realizację inicjatyw mogły starać się instytucje i organizacje działające na rzecz osób o niskich umiejętnościach podstawowych.

Jak korzystać?

- Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji zakończyła nabór projektów, ale wciąż finansuje te zaplanowane do realizacji na kilka lat. Wybór projektów odbywał się w ramach konkursu wniosków, którego zasady i przebieg były ogłaszane na stronach internetowych programu PO WER.

Za horyzont wyobraźni

Program PO WER oraz autorskie inicjatywy realizowane w jego ramach powoli dobiegają końca, ale to, co po nich zostanie, na długo zmieni polską edukację. Niemal dekada łączenia doświadczeń Erasmusa+ z Europejskim Funduszem Społecznym pokazała, że synergia dwóch szeroko zakrojonych inicjatyw ma głęboki sens i pomaga skuteczniej osiągać cele wskazane przez Komisję Europejską

Dzięki PO WER-owi udało się zwiększyć dostępność studiów, szkoleń i staży, realizowanych na zasadach programu Erasmus+. Możliwe było również wspieranie przedsięwzięć niwelujących przeszkody edukacyjne lub ułatwiających start zawodowy. Korzystali z tego uczniowie i studenci ze specjalnymi potrzebami oraz osoby o niskich kompetencjach kluczowych lub zagrożone wykluczeniem.

Edukacja szkolna

W 2022 r. w tym sektorze Fundacja realizowała dwa przedsięwzięcia, w ramach których zorganizowano 1296 wyjazdów nauczycieli wszystkich poziomów edukacji. Prawidłowo rozliczono i zakończono 180 projektów.

Jesienią dobiegł końca autorski projekt FRSE „Ponadnarodowa mobilność kadry edukacji szkolnej”, realizowany od 2017 r. Przez pięć lat ogłoszono dwa konkursy wniosków (2017 i 2018 r.), a dofinansowanie zdobyło 359 instytucji. Wsparcie objęło 3922 nauczycieli, bibliotekarzy, dyrektorów

szkół oraz pozostałych przedstawicieli kadry dydaktycznej placówek systemu oświaty. Dzięki dużemu zainteresowaniu beneficjentów tą ofertą Fundacji, udało się przekroczyć wskaźniki realizacji zaplanowane na początku projektu, a poziom wydatkowania środków zbliżył się do 95%.

”

Warsztaty uświadomiły mi, jak potężnym narzędziem rozwoju wyobraźni może być poezja. Zrozumiałem, że analiza i interpretacja wierszy powinny umożliwiać wykorzystywanie doświadczenia uczniów, aby byli oni w stanie lepiej pojmować fakty, procesy, rozpoznawać idee, aby przenosić je na nowe sytuacje i dziedziny życia. Dowiedziałem się także, które ćwiczenia mogą być pomocne w ukazywaniu uczniom, jak wykraczać poza powierzchowne znaczenie tekstu, aby osadzić czytaną poezję w kontekstach kulturowych oraz uzmysłwić młodzieży, że doświadczenie estetyczne, jakie ona wnosi, może przekładać się na bardzo konkretne rozwiązania problemów lokalnych i globalnych

uczestnik szkolenia dla kadry edukacji szkolnej zorganizowanego w Chorwacji

Kształcenie i szkolenia zawodowe

Podobnie układały się działania prowadzone w sektorze Kształcenie i szkolenia zawodowe POWER. Tu również FRSE realizowała dwie inicjatywy, w ramach których odbyło się 6429 mobilności zagranicznych uczniów i nauczycieli kształcenia zawodowego. Prawidłowo rozliczono i zakończono 237 projektów zewnętrznych.

Październik był miesiącem zamykania pięcioletniego projektu „Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodo-

wego”. W ramach dwóch rund naborów dofinansowano 552 instytucje i wyjazdy 24 097 uczniów i nauczycieli. Wartość zakładanych we wniosku wskaźników została przekroczona, przy wydatkowaniu 98% zaplanowanych środków.

Edukacja dorosłych

W sektorze Edukacja dorosłych był realizowany jeden projekt obejmujący listy rezerwowe w konkursach wniosków w Erasmus+ w latach 2018–2020. W 2022 r. w ramach projektu odbyło się

Przez

6 lat

Fundacja wsparła

190 uczelni,

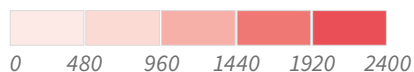
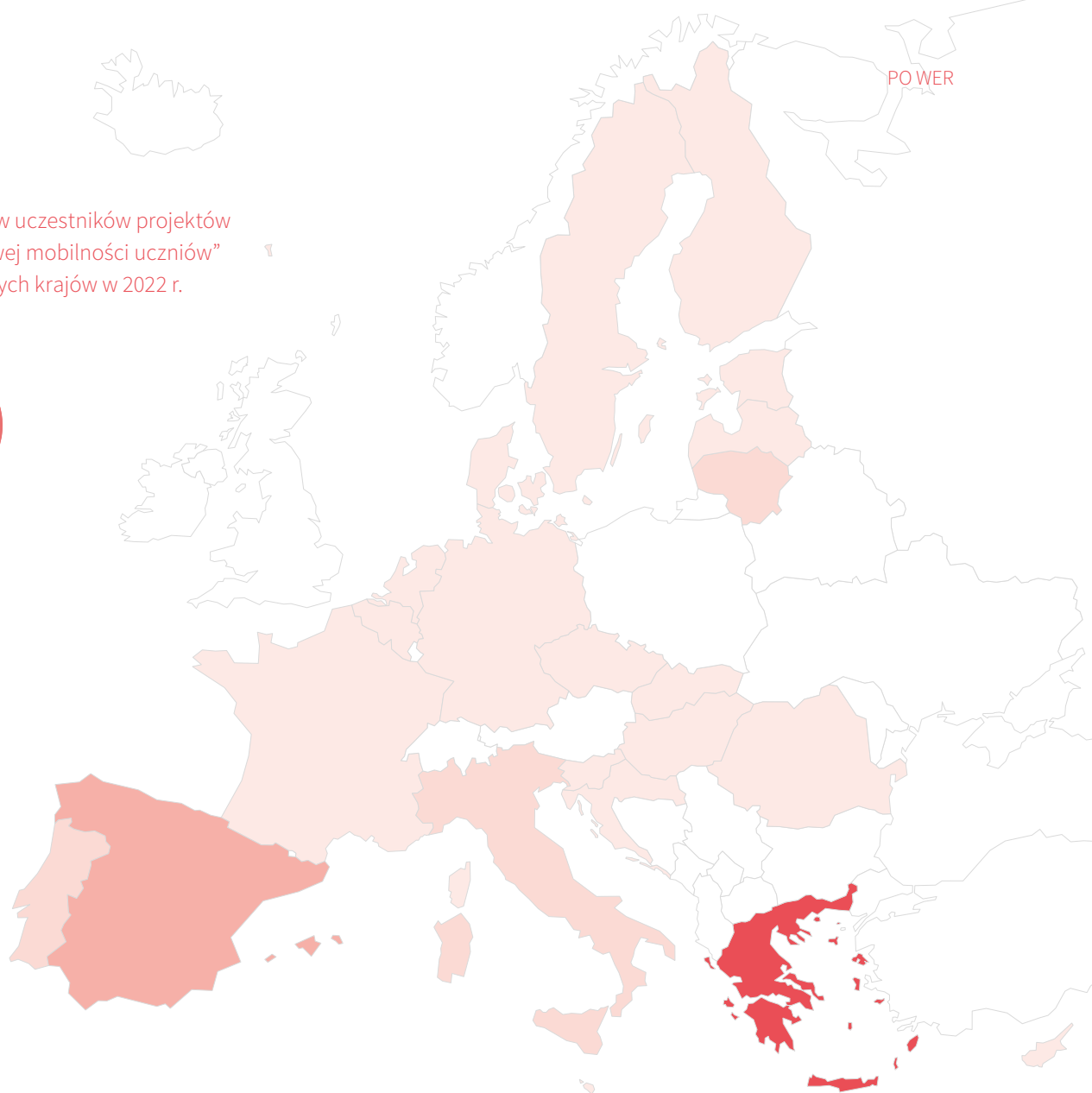
które zorganizowały wyjazdy edukacyjne

dla **4472** osób
ze specjalnymi potrzebami

Mapa 25.

Liczba wyjazdów uczestników projektów „Ponadnarodowej mobilności uczniów” do poszczególnych krajów w 2022 r.

N = 7616. Źródło: Zespół PO WER (stan na 3.03.2023 r.).

167 mobilności zagranicznych kadry nie-zawodowej edukacji dorosłych. Beneficjenci zakończyli realizację 46 projektów.

Szkolnictwo wyższe

Uczelnie otrzymywały dofinansowanie na realizację dwóch przedsięwzięć. Były to podmioty, których projekty zostały zaakceptowane w Akcji 1. Erasmus+, a które

złożyły wniosek do PO WER o dodatkowe środki na stypendia dla studentów z niepełnosprawnościami oraz otrzymujących stypendia socjalne. W 2022 r. w ramach PO WER uczelnie zorganizowały wyjazdy 95 studentów, a 315 osób zakończyło swoje mobilności.

Projekt „Zagraniczna mobilność studentów niepełnosprawnych oraz znajdujących

się w trudnej sytuacji. Edycja 2” został rozliczony już w kwietniu, co zakończyło sześćdziesięcioletnią historię tego przedsięwzięcia. W tym czasie Fundacja przeprowadziła trzy konkursy wniosków (2016, 2017 i 2018), podpisała 432 umowy na projekty realizowane przez 190 uczelni, które zorganizowały wyjazdy 4472 osób ze specjalnymi potrzebami.

Inicjatywy w toku

W 2022 r. FRSE kontynuowała realizację dwóch ostatnich inicjatyw finansowanych ze środków PO WER: „Ponadnarodowa mobilność uczniów” oraz „Szansa – nowe możliwości dla dorosłych”. Pierwsza z nich służy wzmocnieniu kompetencji kluczowych uczniów, poprzez m.in. naukę języków obcych, rozwijanie umiejętności uczenia się oraz nabywanie umiejętności niezbędnych do rozwoju osobistego i ułatwiających przyszłe zatrudnienie. W ramach projektu przez cały rok na naukę za granicę wyjechało 4790 uczniów, rozliczono 345 projektów, przeprowadzono 14 wizyt monitorujących, w tym dwie podczas mobilności uczniów.

Na tle zamykanych inicjatyw wyróżnił się projekt „Szansa – nowe możliwości dla dorosłych”, którego budżet powiększył się o dodatkowe 15 mln zł. Trafiły one do podmiotów objętych wsparciem w ramach drugiego naboru wniosków. Mimo iż zorganizowano go latem, wzięły w nim udział aż 64 instytucje, a 39 z nich udało się uzyskać dofinansowanie. Środki zostaną przeznaczone na wsparcie

Warto wykorzystać szansę wyjazdu w stu procentach. Po pracy można robić wiele innych rzeczy, np. zwiedzać ciekawe miejsca. Nie należy obawiać się bariery językowej, ponieważ ludzie są bardzo wyrozumiali. Ważne jest zaplanowanie swojej drogi do pracy, aby uniknąć trudności związanych z życiem w dużym mieście. Według mnie warto też zawierać dobre relacje ze współpracownikami, ponieważ dzięki temu praca jest dużo przyjemniejsza i prostsza

uczestnik stażu zawodowego w Hiszpanii

edukacyjno-zawodowe 2835 osób dorosłych korzystających w Polsce z ochrony czasowej, spowodowanej agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę po 24 lutego 2022 r.

W obiektywie zawodowców

Mimo stopniowego wygaszania działalności programu PO WER, w 2022 r. wciąż promowano rezultaty wspieranych projektów. Ich uczestnicy z sektora Kształcenie i szkolenia zawodowe wzięli udział w drugiej edycji Konkursu POWER foto zorganizowanej pod hasłem „Mój

POWER – mój zawód”. Spośród nadesłanych prac nagrodzono autorów trzech, które najlepiej oddały temat konkursu, a przy okazji wyróżniły się pomysłowością, atrakcyjnością i techniką wykonania. Zaprezentowano na nich zawody: technik mechanik pojazdów samochodowych, technik żywienia i usług gastronomicznych oraz technik geodeta. Ponadto przyznano dziesięć wyróżnień oraz jedno wyróżnienie specjalne. Nagrody powędrowały do zwycięzców podczas zawodów SkillsPoland 2022 (24 listopada, Gdańsk).

Najlepsze zdjęcia II edycji konkursu PO WER foto

- I miejsce: „**Kluczem jest precyzja**” (fot. **Bartłomiej Zyła**, s. 73), prezentowany zawód: mechanik pojazdów samochodowych, instytucja zgłaszająca: Wieloprofilowy Zespół Szkół w Tarnowskich Górach;
- II miejsce: „**Nawijać makaron... na uszy**” (fot. **Honorata Koseda**), prezentowany zawód: technik żywienia i usług gastronomicznych, instytucja zgłaszająca: Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Kościerzynie;
- III miejsce: „**Na pomiary czas**” (fot. **Łukasz Woźniak**), prezentowany zawód: technik geodeta, instytucja zgłaszająca: Zespół Szkół Drogowo-Geodezyjnych i Licealnych im. Augusta Witkowskiego w Jarostawiu;
- wyróżnienie specjalne: „**Ekonomiczna debata**” (fot. **Aleksandra Filus**), prezentowany zawód: technik ekonomista, instytucja zgłaszająca: Zespół Szkół Zawodowych Nr 3 im. A. Kocura w Katowicach.

Iceland Liechtenstein Norway grants

Program Edukacja powstał na mocy międzyrządowej umowy dotyczącej wdrażania Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego w latach 2014–2021. Jej sygnatariuszami były: Republika Islandii, Księstwo Liechtensteinu, Królestwo Norwegii oraz Rzeczpospolita Polska. Głównym celem programu jest zmniejszanie różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy Polską a Państwami-Darczyńcami (Islandia, Liechtenstein, Norwegia) w obszarze edukacji, m.in. poprzez budowanie partnerstw z podmiotami z tych krajów. Działania podejmowane przez beneficjentów służą również wzmacnianiu potencjału ludzkiego oraz poszerzaniu wiedzy w Polsce.

Dla kogo?

- Katalog wnioskodawców różni się w zależności od komponentu. Wnioskodawcami mogą być np. polskie placówki oświatowe, organy publiczne każdego szczebla, instytucje kultury lub organizacje pozarządowe, prowadzące działalność w sektorze edukacji formalnej lub nieformalnej na terytorium kraju przez co najmniej rok przed datą złożenia wniosku.
- Fundusze EOG umożliwiają im dofinansowanie np. wizyt przygotowawczych przed złożeniem wniosku projektowego, pracowniczych lub studenckich wyjazdów edukacyjnych, wizyt studyjnych czy intensywnych szkoleń.

Jak korzystać?

- Program dzieli się na cztery działania nazywane komponentami. Beneficjenci mogą wnioskować o dofinansowanie rozwoju kadry swojej placówki (Komponent I), mobilności studenckich (Komponent II), podejmowanie współpracy instytucjonalnej na rzecz poprawy jakości kształcenia i szkolenia zawodowego (Komponent III) lub pozostałych obszarów edukacji (Komponent IV).
- W obecnej edycji funduszy EOG nie są planowane kolejne nabory. Aktualne informacje są zamieszczane na stronie internetowej programu.

Edu-akcje naprawiają świat

Konkurs ogłoszony w 2022 r. obejmował organizację wakacyjnych warsztatów dla ukraińskich uchodźców przebywających w Polsce. Program Edukacja sprawnie odpowiedział na bieżące potrzeby i wyzwania adaptacyjne. Wyjątkowość sytuacji widać także w działaniu Darczyńców, którzy zgodzili się na wsparcie środkami EOG inicjatyw bez konieczności nawiązywania współpracy polskich podmiotów z podmiotami z Islandii, Liechtensteinu czy Norwegii

Ponadto w 2022 r. polscy beneficjenci realizowali ponad 260 projektów wyłonionych w latach 2019 i 2021, a 106 przedsięwzięć udało się im zakończyć. Jednocześnie, z uwagi na uwolnienie alokacji w ramach II naboru Programu Edukacja, dofinansowanie otrzymało kilka projektów z listy rezerwowej Komponentu IV.

Bliżej siebie

W związku z agresją zbrojną Rosji na Ukrainę, w 2022 r. granice Polski przekroczyło ponad 3 mln uchodźców. Jednym z ważniejszych wyzwań stała się aktywizacja ukraińskich gości. Najwięcej tego typu działań w ramach funduszy EOG podjęto latem, gdy placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonują w ograniczonym zakresie. Nabór wniosków o dofinansowanie wakacyjnych warsztatów dla ukraińskich uchodźców przebywających w Polsce rozpoczął się pod koniec kwietnia 2022 r. Wartość środków na realizację tych inicjatyw wyniosła 1,6 mln euro. Na odpowiedź nie trzeba było długo czekać: w niecały

miesiąc do konkursu napłynęło 109 wniosków. Ostatecznie dofinansowanie z Funduszu Współpracy Dwustronnej EOG trafiło do 29 organizacji pozarządowych, które w lipcu i sierpniu zorganizowały 52 turnusy edukacyjne na terenie Polski dla 1,1 tys. ukraińskich mam i 1,7 tys. dzieci. Warsztaty były zorientowane m.in. na rozwój osobisty, budowanie poczucia własnej wartości, radzenie sobie ze stresem, aktywizację zawodową i podnoszenie kompetencji społecznych.

Szkolenia i spotkania

Cały rok obfitował w zdalne i stacjonarne spotkania z beneficjentami programu. W ramach czterech webinarium (luty, maj) i trzech szkoleń stacjonarnych (kwiecień, sierpień) mogli oni pogłębić wiedzę na temat rozliczania i raportowania projektów albo poznać zasady udzielania zamówień publicznych (dwa szkolenia przeprowadzone w marcu). W maju, w związku z ogłoszeniem naboru na organizację wakacyjnych warsztatów edukacyjnych

Z **52** warsztatów edukacyjnych dla uchodźców ukraińskich zorganizowanych przez

29 beneficjentów skorzystało aż

2,8 tys.

matek i dzieci przebywających w Polsce

”

Inicjatywy, które realizujemy dzięki FRSE, mają charakter typowo edukacyjny i skierowane są głównie do uczniów lub kadry sektora oświaty. Tym razem jednak to nie my czerpaliśmy inspiracje od innych, podnosząc swoje kompetencje i zbierając doświadczenia, lecz podzieliliśmy się tym, co sami mamy i potrafimy robić dobrze. Projekt „Bliżej siebie” okazał się trudną, ale niezwykle potrzebną lekcją wsparcia i integracji. Po raz pierwszy wspieraliśmy osoby naznaczone tak silnymi przeżyciami. Dzięki tej inicjatywie przeszliśmy na nowy poziom pracy zespołowej w naszym Stowarzyszeniu

Anna Rycman, beneficjentka warsztatów edukacyjnych dla ukraińskich uchodźców

dla uchodźców ukraińskich przebywających na terytorium Polski, zespół programu przeprowadził dwa spotkania informacyjne dla wnioskodawców. Z kolei jesienią odbyły się dwa trzydniowe szkolenia z promocji, komunikacji i identyfikacji wizualnej w projektach (wrzesień, październik). W harmonogramie znalazł się czas na prezentację najciekawszych przykładów dobrych praktyk. W 2022 r. szerokie uznanie zdobyły przede wszystkim dwie inicjatywy: projekt „A new way of teaching” stworzony przez firmę Smart Panda by Łukasz Chmielewski został wyróżniony certyfikatem European Language Label, a przedsięwzięcie „Education” realizowane w poznańskiej Akademii Muzycznej zdobyło Muzycznego Orła w kategorii publikacja naukowa i popularnonaukowa.

Jednym z najważniejszych wydarzeń roku było seminarium bilateralne „Wyzwania edukacji – w trosce o młode pokolenie” (11–13 października, Kraków). Była to okazja do wzmocnienia relacji dwustronnych z Państwami-Darczyńcami. Części plenarna

i warsztatowa zgromadziły beneficjentów Programu Edukacja oraz przedstawicieli instytucji partnerskich z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii.

W 2022 r. przeprowadzono również cykl 15 spotkań „Kawa z ekspertem”, w ramach których udzielano beneficjentom odpowiedzi na pytania dotyczące realizowanych projektów. Wszystkie opisane szkolenia, seminaria i spotkania (29 wydarzeń) zgromadziły ponad 770 osób.

Promocja online

W 2022 r. działalność informacyjno-promocyjna Programu Edukacja przebiegała wielotorowo. Rezultatami podejmowanych aktywności były: wzrost zainteresowania grantami EOG, wzmacnianie relacji pomiędzy Państwami-Darczyńcami a Polską oraz poprawa jakości działań realizowanych przez beneficjentów programu.

Informacyjnym hubem dla potencjalnych i aktualnych beneficjentów pozostaje strona internetowa programu. Można na niej znaleźć kluczowe dokumenty, aktualności oraz wyniki przeprowadzonych naborów. Na stronie działają także interaktywna mapa, baza projektów i platforma współpracy (479 użytkowników w 2022 r.). To nie tylko źródło inspiracji dla wnioskodawców, lecz także przestrzeń poszukiwania partnerów do planowanych inicjatyw. Ważnym elementem strony jest także sekcja Q&A, w której są zamieszczane odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania.

Strategię informacyjno-promocyjną wzmacnia facebookowy fanpage programu. W raportowanym okresie zwiększył swój zasięg blisko dwukrotnie.

Informacje dotyczące Programu Edukacja publikowane w mediach tradycyjnych i cyfrowych umożliwiły dotarcie do blisko 700 tys. odbiorców.

Centrum Współpracy SALTO z krajami Europy Wschodniej i Kaukazu (SALTO Eastern Europe and Caucasus Resource Centre, SALTO EECA) działa na rzecz rozwoju międzynarodowej współpracy młodzieży. Wspiera działania realizowane w ramach programów Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności w Armenii, Azerbejdżanie, Gruzji, Mołdawii, Ukrainie, Białorusi i Rosji, a dodatkowo koordynuje wdrażanie EKS w Norwegii. Centrum wspiera podmioty zaangażowane w pracę z młodzieżą: zapewnia im materiały informacyjne, edukacyjne oraz organizuje szkolenia i działania rozwijające partnerstwa międzynarodowe. SALTO EECA zajmuje się także przyznawaniem Znak Jakości EKS oraz wspieraniem wolontariuszy goszczonych w krajach Europy Wschodniej, Kaukazu oraz w Norwegii, m.in. poprzez prowadzenie dla nich szkoleń i spotkań ewaluacyjnych. Organizuje również wydarzenia informacyjno-promocyjne, ułatwiające beneficjentom przygotowanie się do udziału w projektach młodzieżowych. Ważną rolę w tym obszarze odgrywa utworzona i rozwijana sieć centrów informacyjnych działająca w krajach objętych wsparciem.

Dla kogo?

- Z zasobów SALTO EECA korzystają koordynatorzy projektów Europejskiego Korpusu Solidarności oraz Erasmus+ w sektorze Młodzież.
- Strona inicjatywy jest również przydatna dla osób odpowiedzialnych za tworzenie europejskich polityk młodzieżowych.

Jak korzystać?

- SALTO EECA prowadzi anglojęzyczną stronę internetową, na której udostępnia wszystkie materiały i informacje na bieżące tematy.
- Dostęp do szkoleń online dla osób współpracujących z młodzieżą zapewnia platforma HOP.
- Bycie na bieżąco z działaniami umożliwia śledzenie profili SALTO EECA w mediach społecznościowych.

strona internetowa inicjatywy

platforma HOP

Facebook

Flickr

Instagram

Twitter

YouTube

Można bez walki

Rosyjska inwazja wojskowa na Ukrainę odcisnęła piętno na kierunkach rozwoju współpracy Unii Europejskiej w ramach Partnerstwa Wschodniego i Rosji. Współpraca z Rosją w ramach inicjatywy SALTO EECA została wstrzymana, jednak centrum informacyjne w Ukrainie – mimo trudności – nie zawiesiło działalności.

Centrum SALTO EECA nie podpisało umowy na prowadzenie centrum informacyjnego w Rosji ani nie podejmowało współpracy z organizacjami, pracownikami i trenerami młodzieżowymi z tego kraju. Decyzja zapadła w pierwszych dniach inwazji w trakcie corocznego spotkania przedstawicieli sieci centrów informacyjnych (22–25 lutego, Mołdawia). Co prawda unijne sankcje, wprowadzane przez cały rok, nie objęły działań na rzecz młodzieży realizowanych w ramach Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, to w praktyce wiele państw, w tym Polska, zawiesiło współpracę z Rosją i przekierowało zaangażowanie na pomoc Ukrainie.

Nadrzędnym priorytetem działań SALTO EECA w 2022 r. było wspieranie organizacji i pracowników młodzieżowych z Ukrainy. Na portalu inicjatywy powstały specjalne podstrony z informacjami o możliwościach wsparcia tamtejszej młodzieży i organizacji młodzieżowych. Centrum Współpracy SALTO regularnie kontaktuje się z Ministerstwem Młodzieży i Sportu Ukrainy oraz

z innymi ukraińskimi instytucjami działającymi na rzecz młodzieży.

Działania ponadregionalne

Centra informacyjne działające w krajach Partnerstwa Wschodniego zorganizowały w ciągu roku 112 wydarzeń informacyjnych, a 28 z nich odbyło się online. Okazji do zdalnie prowadzonych dyskusji było o wiele mniej niż w trakcie pandemii COVID-19, ale ze względu na spore grono zwolenników ta forma odbywania międzynarodowych spotkań jest utrzymywana. Entuzjaści formuły stacjonarnej również nie zawiedli – w 16 największych wydarzeniach wzięło udział łącznie ok. 11 450 osób.

Centrum Współpracy SALTO EECA razem z regionalnymi centrami informacyjnymi wspiera sieć podmiotów zaangażowanych w pracę młodzieżową na poziomie lokalnym w ramach partnerstwa strategicznego o nazwie „Europe goes local”. W inicjatywę zaangażowało się ponad 200 partnerów, a koordynatorem jest flamandzka narodowa agencja (Belgia). W 2022 r. w regionie

Europy Wschodniej i Kaukazu aktywnych było po czterech partnerów z Gruzji i z Mołdawii oraz czterech nowych partnerów z Armenii. Niestety, z powodu inwazji utracono kontakt z czterema partnerami z Ukrainy i zawieszono współpracę z czterema partnerami z Rosji. Z powodów politycznych projekt nie może funkcjonować na Białorusi. Plany na najbliższą przyszłość obejmują jednak utworzenie sieci partnerów tej inicjatywy w Azerbejdżanie.

Nowym polem współpracy jest długoterminowe partnerstwo strategiczne o nazwie „Beyond borders – neighbours together”. Oprócz regionalnych centrów SALTO biorą w nim udział narodowe agencje z Polski, Niemiec, Francji, Litwy, Finlandii, Czech, Chorwacji i ze Słowenii. Partnerzy wspólnie promują pogłębianie współpracy w Unii Europejskiej i w krajach sąsiedzkich. Między 22 a 24 czerwca odbyła się konferencja „Beyond borders” inaugurująca ten projekt. Do Paryża zawiązało ponad 100 interesariuszy z państw Unii Europejskiej, Partnerstwa Wschodniego oraz z Bałkanów Zachodnich, Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu. Pierwsze wspólne działania skupiły się na projektowaniu strony www.beyondb.eu, na której już wkrótce pojawią się przykłady udanych projektów ponadnarodowych.

HOP po wiedzę

Rozwój zasobów przyczynił się do rozbudowy portalu internetowego inicjatywy. Można na nim znaleźć informacje o głównych kierunkach działalności SALTO EECA, niezbędni dla beneficjentów i materiały szkoleniowe dla młodych wolontariuszy i osób pracujących z młodzieżą.

Widocznie rozrosła się platforma HOP – w 2022 r. pojawiło się na niej 14 nowych kursów. Z tej oferty korzystają pracownicy zarówno kilku narodowych agencji, jak

i konsorcjów organizacji realizujących projekty w ramach Akcji 2. Erasmus+. Okazyjnie materiały szkoleniowe – zwłaszcza dotyczące pozaformalnej edukacji młodzieży – są publikowane także na facebookowym profilu SALTO EECA.

Premierę nowych materiałów przypieczętował „HOP crash course” (czerwiec, online). Było to szkolenie oparte na formule webinarium, spotkań zdalnych oraz cyklu treningów „Plan, create and publish...”. Przez kilka tygodni dziewięcioro pracowników i trenerów młodzieżowych omawiało zagadnienia związane z jakością zdalnej nauki na platformie HOP.

Przedstawiciele organizacji działających na rzecz włączania społecznego, które dopiero zaczynają współpracę i projekty w sektorze Młodzież Erasmus+, mogli wziąć udział w kursie „Mobility taster”, zorganizowanym przez Centrum SALTO Inclusion oraz narodowe agencje z Polski i Holandii (19–23 czerwca, Tbilisi). W wydarzeniu uczestniczyły 24 osoby z krajów programu i Partnerstwa Wschodniego.

Kluczowe wydarzenia

W ciągu roku Centrum SALTO współorganizowało kilka konferencji międzynarodowych, w tym po raz pierwszy Europejskie Forum Młodych Liderów, które towarzyszyło Europejskiemu Kongresowi Gospodarczemu (25–27 kwietnia, Katowice). Uczestnicy wykorzystali tę okazję do omówienia celów zrównoważonego rozwoju 2030 oraz priorytetów Europejskiej strategii na rzecz młodzieży na lata 2019–2027. Wydarzenie miało charakter hybrydowy: w części stacjonarnej wzięto udział 168 osób, a w zdalnej – 240.

Częstym punktem odniesienia wydarzeń organizowanych w 2022 r. była wojna w Ukrainie. Centrum Współpracy SALTO

W 2022 r. Centrum oceniło

50

wniosków o Znak Jakości EKS, najwięcej

w Norwegii – 10

i Gruzji – 9.

Obecnie w krajach regionu znajduje się

162

organizacji z ważnym Znakiem Jakości, a

12

w Norwegii.

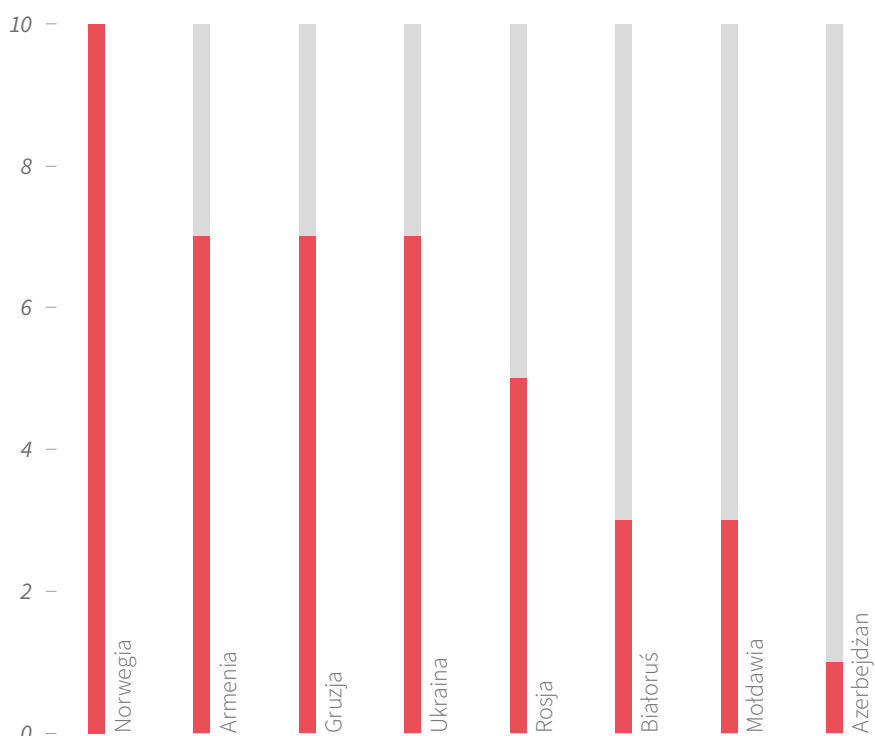
EECA aktywnie uczestniczyło w konferencji „War aftermath: reconsidering the future of civil society”, zorganizowanej z inicjatywy Ambasady Stanów Zjednoczonych w Kijowie (27–29 kwietnia, Warszawa). Serce dyskusji była rola organizacji społecznych oraz międzynarodowych programów wsparcia w powojennej odbudowie Ukrainy. W wydarzeniu uczestniczyło ponad 100 działaczy organizacji pozarządowych z Ukrainy, Polski oraz innych krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

Latem Centrum SALTO przeprowadziło seminarium „How to talk about war” (11–16 lipca, Toruń) dla 16 pracowników

młodzieżowych z krajów Programu i Partnerstwa Wschodniego. Dotyczyło ono pracy młodzieżowej w warunkach wojny i związanych z nią kryzysu, traumy i stresu. Nawiązania do tych zagadnień pojawiły się także podczas corocznego rotacyjnego spotkania sieci centrów informacyjnych SALTO, które tym razem odbyło się w Armenii (26–30 września, Giumri).

Działania podejmowane przez Centrum Współpracy SALTO EECA w całym 2022 r. skupiały się na budowaniu mostów tam, gdzie było to potrzebne i miało głębszy sens. Pokazały przy okazji, że realne cele można skutecznie osiągnąć bez sporów.

Wykres 12. Liczba Znaków Jakości EKS przyznanych w 2022 r. organizacjom działającym w poszczególnych krajach wspieranych przez SALTO EECA

Źródło: Centrum Współpracy SALTO EECA.

Branżowe Centra Umiejętności

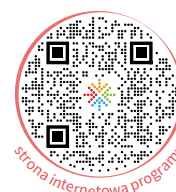
Od 2022 r. w polskim systemie kształcenia i szkolenia zawodowego działa nowa inicjatywa. Polega ona na nawiązywaniu partnerstw pomiędzy organizacjami branżowymi (np. podmiotami branżowymi, spółkami skarbu państwa, przedsiębiorstwami państwowymi) a organami prowadzącymi szkoły kształcące w zawodach lub centra kształcenia zawodowego w celu stworzenia nowoczesnych Branżowych Centrów Umiejętności (BCU). Będą to zaawansowane technologicznie ośrodki kształcenia i egzaminowania. Każdy z nich będzie się specjalizował w jednej dziedzinie gospodarki, a wśród 120 branż, dla których powstaną centra, znajdują się te kluczowe dla rozwoju przemysłu: automatyka, robotyka, mechatronika czy energetyka odnawialna. Formuła BCU będzie nowością w systemie oświaty. Celem przedsięwzięcia jest dostosowanie kadr do wymogów nowoczesnej gospodarki poprzez zapewnienie przestrzeni dla innowacyjnej i trwałej współpracy biznesu z edukacją zawodową na wszystkich poziomach kształcenia zawodowego. W sumie na stworzenie BCU Ministerstwo Edukacji i Nauki przeznaczyło 1,49 mld zł ze środków Krajowego Planu Odbudowy, prefinansowanych przez Polski Fundusz Rozwoju.

Dla kogo?

- BCU powstają przy szkołach kształcących w zawodach lub centrach kształcenia zawodowego, a z ich oferty korzystają nie tylko uczniowie i studenci, lecz także nauczyciele oraz pracownicy poszczególnych branż.
- Oprócz szkół i centrów udział w konkursie mogą wziąć przedstawiciele poszczególnych branż, organizacji branżowych, izb gospodarczych, stowarzyszeń zawodowych i samorządów zawodowych zrzeszających osoby wykonujące dany zawód.

Jak korzystać?

- W 2022 r. FRSE zorganizowała pierwszy nabór wniosków, a w 2023 r. – kolejne. Szczegóły są na bieżąco publikowane na stronie internetowej inicjatywy: www.frse.org.pl/kpo-bcu.
- Przedsięwzięcie musi być zrealizowane w partnerstwie dwupodmiotowym (podmiot branżowy z organem prowadzącym) lub trójpodmiotowym. W tym drugim wypadku lider (spółka skarbu państwa lub przedsiębiorstwo państwowe) zaprasza do współpracy podmiot branżowy oraz organ prowadzący szkołę zawodową lub centrum kształcenia zawodowego.

Kadry dla gospodarki

15 grudnia 2022 r. zakończył się pierwszy konkurs wniosków o utworzenie i wsparcie funkcjonowania Branżowych Centrów Umiejętności. Do końca 2023 r. planowane jest utworzenie 20 takich centrów, a otwarcie kolejnych stu zaplanowano na rok 2024

Nowa inicjatywa szybko spotkała się z zainteresowaniem potencjalnych beneficjentów. W pierwszym naborze (2022 r.) wpłynęło 90 poprawnie wypełnionych zgłoszeń. Objęły one 60 branż, przy czym najwięcej, bo po trzy zgłoszenia, dotyczyły: elektryki, mechanizacji rolnictwa, przemysłu lotniczego, ślusarstwa, mechaniki i obróbki skrawaniem oraz informatyki i programowania.

Koordinatorzy 38 partnerstw zadeklarowali otwarcie branżowego centrum do końca 2023 r., a 52 partnerstw – do końca 2024 r. Budowę BCU od podstaw zaplanowano w 23 wnioskach, a w pozostałych 67 przewidziano adaptację i rozbudowę istniejącej infrastruktury.

Inwestycje w całej Polsce

Najwięcej wniosków złożonych napłynęło z województwa mazowieckiego (26). Tu będzie działało aż 12 z 63 centrów wybranych do realizacji w 2022 r. W Radomiu powstaje najwięcej, bo aż trzy Branżowe Centra Umiejętności, specjalizujące się

w automatyce przemysłowej, eksploatacji portów i terminali lotniczych oraz w pracach wykończeniowych. Centra wyłonione w pierwszym konkursie będą działały w 14 województwach oraz w 55 miastach w całej Polsce.

Skuteczne informowanie

Beneficjenci bardzo szybko dostrzeżli, że Branżowe Centra Umiejętności to szansa na stworzenie nowoczesnych pracowni oraz zacieśnienie współpracy szkół z pracodawcami. O fundusze na te cele najskuteczniej rywalizowały władze lokalne, które zdobyły środki na tworzenie 21 powiatowych i 16 miejskich centrów. Wśród beneficjentów znalazły się także ministerstwa (8 projektów), zespoły szkół, izby rzemieślnicze lub zakłady doskonalenia zawodowego (5), związki i stowarzyszenia branżowe (5), regionalne zakłady i przedsiębiorstwa (4) oraz urzędy wojewódzkie (4). Dzięki zaangażowaniu beneficjentów branżowe placówki powstaną znacznie szybciej niż prognozowano.

**POLSKO-LITEWSKI
FUNDUSZ WYMIANY
MŁODZIEŻY**

**POLSKO-UKRAIŃSKA RADA
WYMIANY MŁODZIEŻY**

Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży (PLFWM) oraz Polsko-Ukraińska Rada Wymiany Młodzieży (PURWM) dofinansowują projekty oparte na edukacji pozaformalnej młodych osób oraz działania skierowane do pracowników organizacji młodzieżowych. Celem działań jest zbliżanie się i odkrywanie wspólnych korzeni, przewyżnianie uprzedzeń i stereotypów w postrzeganiu historii oraz we współczesnych relacjach. Oba programy dofinansowują wymiany młodzieżowe, spotkania młodzieży oraz przedsięwzięcia służące budowaniu relacji i umacnianiu więzi między młodymi Polakami, Litwinami i Ukraińcami. Uczestnicy mogą także liczyć na wsparcie merytoryczne udzielane w ramach szkoleń i konsultacji organizowanych przez FRSE – Narodową Instytucję Zarządzającą oboma programami.

Dla kogo?

- Najważniejszymi adresatami Funduszu i Rady są uczestnicy projektów – młodzi ludzie i osoby pracujące z młodzieżą. Priorytetowo są traktowane inicjatywy z udziałem młodzieży z mniejszymi szansami.
- Oba programy mogą jednak finansować tylko projekty składane przez podmioty mające osobowość prawną w Polsce oraz Litwie (PLFWM) lub Ukrainie (PURWM). W praktyce o środki najczęściej starają się instytucje oświatowe, publiczne, samorządowe lub organizacje pozarządowe. Nie mogą tego robić podmioty komercyjne.

Jak korzystać?

- W obu programach odbywa się jeden konkurs wniosków w roku. Projekty muszą opierać się na jednym z priorytetów szczegółowych ogłaszanych rokrocznie na stronie internetowej obu inicjatyw.
- W ramach PLFWM można wnioskować o organizowanie wymian młodzieży polskiej i litewskiej, z kolei fundusze PURWM wspierają działania młodzieży polskiej i ukraińskiej (przyjeżdżającej do Polski lub przebywającej na terytorium RP).

Gry na styku kultur

Szesnasta edycja konkursu wniosków w Polsko-Litewskim Funduszu Wymiany Młodzieży odbyła się bez większych przeszkód. Po raz pierwszy od kilku lat COVID-19 nie stanowił już zagrożenia dla realizacji projektów. Nieco inaczej przebiegał nabór prowadzony przez Polsko-Ukraińską Radę Wymiany Młodzieży. W związku z agresją zbrojną Rosji na Ukrainę opracowano nowe zasady realizacji działań, co stworzyło konieczność szybkiej modyfikacji planów przez wnioskodawców

W 2022 r. projekty PURWM odbywały się wyłącznie na terenie Polski. W działaniach mogą brać udział osoby, którzy ukończyli 10 lat (wcześniej: 14 lat), a wnioskodawcy mogli realizować tylko jedno działanie trwające od 5 do 10 dni. Zmiany wymuszone sytuacją w Ukrainie zostały ogłoszone w trakcie naboru, a beneficjenci wnioskujący o środki dostali dodatkowy czas na zmodyfikowanie projektów. Ostatecznie do Rady wpłynęło 98 wniosków, spośród których do realizacji wybrano 66: 58 inicjatyw dotyczyło organizacji przyjazdu młodych Ukraińców do Polski, a 8 wniosków – realizacji projektu dla ukraińskiej młodzieży przebywającej w Polsce. Beneficjenci docenili możliwość zaangażowania uczestników w przedziale wiekowym 10–13 lat.

Nieco wcześniej, bo pod koniec 2021 r., został ogłoszony konkurs na współpracę polsko-litewską. O środki na ten cel starało się 80 wnioskodawców PLFWM. Dofinansowanie zdobyło 21 projektów, ale ostatecznie zrealizowano 20 inicjatyw – wszystkie dotyczyły wymian młodzieży.

Charakterystyki beneficjentów

W obu programach najczęściej projektów zrealizowały organizacje pozarządowe (PLFWM: 12, PURWM: 33), przy czym w przypadku współpracy polsko-ukraińskiej struktura beneficjentów była znacznie bardziej zróżnicowana. Oferta Rady cieszyła się popularnością m.in. wśród szkół, Ochotniczych Hufów Pracy oraz jednostek samorządu terytorialnego (odpowiednio: 15, 7 i 5 zrealizowanych projektów), podczas gdy organizacje o tym profilu zrealizowały łącznie jedynie 6 przedsięwzięć polsko-litewskich.

W 2022 r. wnioski w ramach polsko-litewskiego funduszu wpłynęły od organizacji działających we wszystkich województwach, najwięcej ich było ze Śląska i Małopolski (13 i 11 wniosków). Najskuteczniejsze okazały się jednak organizacje z Lubelszczyzny, które łącznie zrealizowały 4 inicjatywy. Litewscy partnerzy w przeważającej większości pochodzili z okręgu wileńskiego lub kowieńskiego (odpowiednio: 10 i 5 zrealizowanych projektów).

O projekty w ramach PURWM najczęściej starały się podmioty działające w województwach śląskim i podkarpackim (po 15 inicjatyw). Ostatecznie najczęściej, bo aż 11 przedsięwzięć, zrealizowano na Podkarpaciu. Do projektów partnerskich polskie organizacje dobierały podmioty z obwodów lwowskiego (21), rówieńskiego i kijowskiego (po 7 inicjatyw).

Tematyka współpracy

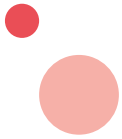
Spośród możliwych do wyboru priorytetów współpracy polsko-litewskiej, największą popularnością cieszyły się „Propagowanie polsko-litewskiego

Wszystko było super, nie mam słów wdzięczności i zachwytu, ale najważniejsze, że nasze dzieciaki odpoczywały i 10 dni nie słyszały alarmów powietrznych. Wreszcie spały spokojnie, bez obaw

opiekunka grupy w projekcie PURWM

dziejstwa historyczno-kulturowego oraz dialogu na rzecz współpracy, tolerancji, otwartości, lepszego zrozumienia i poznania się pomiędzy młodzieżą polską i litewską” (wskazany w 13 z 20 projektów).

W bazie organizacji partnerskich udostępnionej na stronie internetowej obu inicjatyw znajdują się

*informacje o **124** instytucjach, organizacjach pozarządowych oraz szkołach z Polski, Litwy i Ukrainy*

W przypadku PURWM najwięcej projektów dotyczyło „Wzmacniania dialogu międzykulturowego poprzez stworzenie warunków do otwartości i tolerancji wśród młodzieży”. Polacy i Ukraińcy wspólnie zrealizowali aż 24 projekty na ten temat.

Uczestnicy wymian

W 2022 r. we wszystkich inicjatywach PLFWM wzięło udział 470 osób, w zdecydowanej większości młodych (386). W działania zaangażowało się niemal tyle samo Litwinów (234), ilu Polaków (236). Pod względem płci uczestniczki przeważały nad uczestnikami (57,4% kobiet i 42,6% mężczyzn). Podobnie jak w latach ubiegłych najliczniejszą grupą była młodzież w wieku 15–17 lat (211 osób). Drugą w kolejności była grupa 18–25-latków (105 osób). Znikomą reprezentację miał przedział 26–30 lat (tylko 2 uczestników), co prawdopodobnie wynika z nieobecności szkoły wyższej wśród beneficjentów programu.

W projektach siódmej edycji konkursu PURWM uczestniczyło 1881 młodych osób i 296 opiekunów. Znacznie więcej osób (1920) wzięło udział w projektach partnerskich obejmujących przyjazd młodzieży ukraińskiej do Polski. Zaś w realizację działań z młodzieżą ukraińską przebywającą w Polsce było zaangażowanych 257 uczestników z obu krajów.

Tutaj także proporcje obu narodowości były bardzo zbliżone (1079 Polaków i 1098 Ukraińców). Podobna była też struktura wieku: większość uczestników miała od 16 do 18 lat (811 osób). Z oferty chętnie

korzystali także najmłodszy uczestnicy dopuszczeni do udziału w 2022 r.: było to aż 227 osób w przedziale 10–13 lat. Bardzo odczuwalna była nieobecność mężczyzn powyżej 18. roku życia, którzy po wybuchu wojny nie mogą wyjeżdżać z Ukrainy. Z tego powodu wśród uczestników inicjatyw PURWM jedynie 34,3% stanowili mężczyźni.

Praktyki do naśladowania

Pomimo niecodziennych wyzwań młodzieży udało się zrealizować wiele ciekawych przedsięwzięć. Na przykład w litewskiej Połudzie w ramach projektu „Mickiewicz nieoczywisty” dokonano sądu nad wieszczem. Nie był to sąd pochopny, ale poprzedzony warsztatami literackimi i historycznymi, które poprowadziła dla młodzieży polskiej z Fundacji AVE i młodzieży litewskiej ze szkoły w Ejszyszkach, znana poetka i pisarka Justyna Bargielska. Większość uczestników projektu zgodziła się ze zwolennikami twierdzenia, że wieszcz ma wiele za uszami, jeśli chodzi o życie prywatne.

W pięknej scenerii dworku, parku oraz stajni położonych w Roskoszy na Lubelszczyźnie młodzi Polacy i Ukraińcy szukali różnic i podobieństw wspólnej przeszłości w ginących rzemiosłach, które niegdyś były powszechne po obu stronach granicy. Tajniki tkactwa, stolarstwa, cukiernictwa odkryli przed młodzieżą organizatorzy projektu „Rzemiosło pomysłem na biznes”: Mazowiecka Wojewódzka Komenda OHP razem z partnerem Centr rozwitki „Pangeja Ultima”.

Inicjatywy
wspierające

Program eTwinning łączy nauczycieli szkół i przedszkoli z 44 krajów za pomocą nowoczesnych technologii udostępnianych na platformie internetowej. Jego główną ideą jest wprowadzanie najnowszych rozwiązań do placówek edukacyjnych. Oferuje bezpieczną przestrzeń do pracy oraz wygodne i proste w obsłudze narzędzia, za pomocą których nauczyciele i uczniowie mogą komunikować się z partnerami z całej Europy (i nie tylko), aby realizować projekty o różnorodnej tematyce. Tradycyjne formy kontaktu zastępuje współdzielenie w sieci, a aktywności projektowe wykonuje się z wykorzystaniem różnorodnych aplikacji i urządzeń. W zamian za zaangażowanie w rozwój platformy nauczyciele otrzymują dostęp do nowoczesnych materiałów dydaktycznych oraz szerokiej oferty doskonalenia zawodowego, a przy tym mogą zawierać znajomości z kolegami po fachu z innych krajów, aby planować wspólne przedsięwzięcia.

Dla kogo?

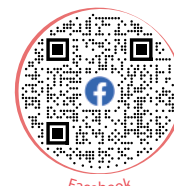
- Z programu korzysta kadra dydaktyczna przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych – państwowych lub prywatnych placówek realizujących podstawę programową.

Jak korzystać?

- Głównym medium współpracy jest bezpłatna platforma eTwinning. Po założeniu konta nauczyciel może rejestrować swój projekt i rozpocząć współpracę z kolegami z kraju lub zagranicy.
- Może także zanurzyć się w możliwościach, jakie dają skrojone pod potrzeby narzędzia: wziąć udział w warsztatach online, skorzystać z materiałów do samodzielnej nauki, znaleźć partnera do projektu Erasmus+ lub podyskutować z innymi nauczycielami o planach i oczekiwaniach.

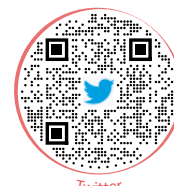
strona internetowa programu

Facebook

Europejska Platforma Edukacji Szkolnej

Twitter

YouTube

Instagram

W nowej przestrzeni na starych zasadach

Wydarzeniem roku było przeniesienie platform eTwinning oraz School Education Gateway do wspólnej przestrzeni nazwanej Europejską Platformą Edukacji Szkolnej. Portal ruszył w maju 2022 r. i od tego czasu stopniowo wzbogaca się o gromadzone przez kilkanaście lat zasoby eTwinningu. Mimo zawirowań Polska utrzymała pozycję jednego z najbardziej zaangażowanych krajów w programie

W oczekiwaniu na premierę platformy, Krajowe Biuro eTwinning skupiło się na rozwijaniu oferty doskonalenia zawodowego dla nauczycieli oraz na promowaniu programu jako idealnego narzędzia do międzynarodowej współpracy online. Przez cały rok zorganizowano dziesiątki różnego rodzaju wydarzeń szkoleniowych w formie stacjonarnej, zdalnej lub hybrydowej.

Wspieranie nowicjuszy

Największy zasięg miały seminaria krajowe – kilkudniowe wydarzenia dla nauczycieli, którzy chcą poznać możliwości programu oraz poszerzyć swój warsztat pracy o narzędzia i metody projektowe lub oparte na nowych technologiach. Najwięcej tego typu wydarzeń odbyło się w ramach cyklu „Mój pierwszy projekt z Ambasadorem eTwinning”. Każdy uczestnik został zaproszony do projektu, który realizował przy wsparciu doświadczonego eTwinne-ra. Udało się przeprowadzić 23 tego typu wydarzenia: 18 zdalnie, a 5 stacjonarnie. Łącznie wzięło w nich udział i rozpoczęło

nowe projekty 803 początkujących w programie nauczycieli.

Do tej grupy eTwinerów były także skierowane jednodniowe konferencje zorganizowane w stolicach kilku województw. Celem każdego spotkania było przeprowadzenie praktycznych warsztatów oraz plenarnej debaty w gronie ekspertów. Z tej możliwości skorzystało 459 uczestników, którzy szkolili się w Gdańsku (19 maja), we Wrocławiu (10 września), w Opolu (1 i 25 października) oraz w Warszawie (22 listopada).

Inspirowanie doświadczonych eTwinerów

Zdalnie lub hybrydowo brali udział w warsztatach doskonalenia zawodowego także nauczyciele od lat działający w programie. W 2022 r. mogli podnosić kompetencje w zakresie nowoczesnej edukacji językowej lub informatycznej w europejskich szkołach, możliwości awansu zawodowego, rozbudzania kreatywności i budowania relacji. W cyklu siedmiu spotkań wzięło udział 1022 eTwinerów.

Jak co roku w harmonogramie nie zabrakło miejsca na kilkudniowe seminaria międzynarodowe. Służyły one przede wszystkim nawiązaniu współpracy w ramach nowych projektów. Krajowe Biuro zorganizowało trzy seminaria: „Creative learning environment at kindergarten” (30 czerwca–3 lipca, Warszawa), „My first eTwinning project with eTwinning Ambassador” (23–25 września, Sopot) oraz „Artificial Intelligence in eTwinning projects” (3–6 listopada, Wrocław), w których łącznie wzięło udział 159 nauczycieli z kilku krajów biorących udział w programie.

Dzięki współpracy sieci krajowych biur eTwinning 202 polskich eTwinerów uczestniczyło w 29 wydarzeniach szkoleniowych zorganizowanych zdalnie lub stacjonarnie w innych krajach europejskich. Najczęściej

były to warsztaty na określony temat albo seminaria ukierunkowane na poszukiwanie partnera lub rejestrację projektu.

Spotkania w sieci

Każdy, bez względu na staż w programie, mógł zanurzyć się w bogatej ofercie wydarzeń prowadzonych na platformie eTwinning. Wśród najbardziej popularnych znalazły się regionalne warsztaty komputerowe – kilkugodzinne szkolenia prowadzone na trzech poziomach zaawansowania („Dołącz do eTwinning”, „Założ projekt eTwinning”, „Narzędzia informatyczne w projekcie”), prowadzone przez ambasadorów eTwinning. Każdego dnia odbyło się więcej niż jedno spotkanie – łącznie w ciągu roku przeprowadzono 378 szkoleń tego typu dla 4790 uczestników.

Aktywne zaangażowanie nauczycieli na platformie było widoczne przez cały rok. Do Krajowej Odznaki Jakości eTwinning zgłosili oni

1305

wniosków, z czego

972

zostały nagrodzone odznaką

Chętnie korzystano z kursów online prowadzonych w kilkunastoosobowych grupach. Ich uczestnicy mogli wybierać spośród ponad 130 tematów. W 2022 r. zorganizowano 468 grup, a dzięki kursom kompetencje podniosło 3696 nauczycieli.

Podobnym zainteresowaniem cieszyły się wydarzenia na żywo. Webinaria eTwinning Live to godzinne i półtoragodzinne spotkania z ekspertami lub doświadczonymi nauczycielami na różne tematy przydatne w pracy nauczyciela. W 79 tego typu sesjach wzięło udział 3577 osób, a nagrania można obejrzeć także na kanale na YouTube – eTwinning Polska.

Ofertę spotkań zamykają cztery zdalne konferencje „Włączająca edukacja językowa z eTwinning”, w których łącznie wzięło udział 233 nauczycieli ze wszystkich województw. Ich program uwzględniał sesje plenarne z wykładami i przykładami

dobrych praktyk oraz sesje warsztatowe poświęcone technologiom w nauczaniu, kreatywnej edukacji medialnej oraz zdalnej edukacji.

eTwinning w sieci

Podstawową formą komunikacji z nauczycielami była strona internetowa Krajowego Biura eTwinning w Polsce. Znajdują się na niej wszystkie informacje o programie oraz aktualna oferta szkoleniowa. W ciągu roku odwiedziło ją 75 062 użytkowników, którzy dokonali 430 797 odsłon. W szczytowych momentach stronę odwiedzało niemal 3 tys. internautów dziennie. Profile eTwinning w mediach społecznościowych również cieszyły się popularnością. Pod koniec 2022 r. facebookowe posty śledziło 14 369 obserwujących, twitty czytało 713 użytkowników, a zdjęcia na Instagramie przeglądało 1026 osób.

Nagrody eTwinning

Najlepsze praktyki dydaktyczne zostały docenione w ramach corocznego konkursu „Nasz projekt eTwinning”. W czterech głównych

kategoriach wiekowych oraz w kategoriach dodatkowych nagrodzono 23 nauczycieli realizujących 20 projektów.

Warto podkreślić wyjątkowe osiągnięcia polskich nauczycieli poza granicami.

W europejskiej edycji konkursu uznanie zdobyło pięć nauczycielek:

- **Anna Urbasik** (Publiczne Przedszkole nr 17 w Jastrzębiu-Zdroju) – II miejsce w kategorii do 6 lat za projekt „Engineers of the ecosystem”;
- **Anna Szczepaniak** (Szkoła Podstawowa nr 9 w Dzierżonowie) – II miejsce w kategorii 7–11 lat za projekt „Around the world with friends”;
- **Jolanta Arciszewska** (Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 4 w Słupsku) – II miejsce w kategorii 12–15 lat za projekt „On the Edge”;
- **Małgorzata Herok i Katarzyna Siwczak** (IV Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Rybniku) – I miejsce w kategorii 16–19 lat za projekt „eTw-T-R-A-I-N”.

Eurodesk to sieć informacyjna dla młodzieży oraz osób pracujących z młodzieżą, działająca w 37 europejskich krajach. W jej skład wchodzi ponad trzy tysiące organizacji, w tym ponad 40 z Polski. Sieć Eurodesk Polska jest aktywna na dwóch poziomach. W większych miastach działają punkty regionalne, w mniejszych – lokalne. Krajowe Biuro Eurodesk Polska wspiera je organizacyjnie i merytorycznie. Prowadzi także dwie strony internetowe: Eurodesku oraz Europejskiego Portalu Młodzieżowego, na których regularnie publikuje informacje skrojone pod potrzeby osób młodych lub pracujących z młodzieżą.

Dla kogo?

- Do inicjatywy może przyłączyć się każda instytucja prowadząca w Polsce niekomercyjną działalność informacyjną lub młodzieżową.
- Z zasobów chętnie korzystają pracownicy organizacji realizujących projekty młodzieżowe, np. w ramach programu Erasmus+, Europejskiego Korpusu Solidarności czy innych podobnych inicjatyw.
- Eurodesk przyciąga również młodych ludzi zainteresowanych nauką, pracą lub wolontariatem poza granicami Polski.

Jak korzystać?

- Organizacje zainteresowane przystąpieniem do sieci Eurodesk Polska wysyłają wypełnioną ankietę udostępnioną pod adresem: www.eurodesk.pl/dolacz-do-sieci, a decyzję o przyjęciu podejmuje krajowe biuro inicjatywy. Organizacje należące do sieci nie otrzymują środków finansowych.
- Każda osoba zainteresowana aktualnymi informacjami o szkoleniach, stażach, wolontariacie lub innych formach rozwoju może korzystać ze strony Eurodesk Polska bez ograniczeń i bez rejestracji.

strona internetowa inicjatywy

Twitter

Facebook

YouTube

Instagram

Włącz się do gry

Badanie ewaluacyjne działań Eurodesk Polska, setki przeprowadzonych eurolekcji, nowa odsłona gry „Euroszanse” oraz publikacja o pracy w Europie – to najważniejsze działania sieci w 2022 r.

Wśród młodzieży wyraźnie dało się odczuć powrót zainteresowania ofertą europejskich programów. W ramach stałych zadań konsultanci Eurodesk Polska udzielili odpowiedzi na ponad 4,5 tys. pytań i przeprowadzili ponad 1 tys. konsultacji. Pracy było znacznie więcej niż przed rokiem, ale sieć nieznacznie się skurczyła. Pod koniec roku należało do niej 41 podmiotów oraz 6 ambasadorów.

(Prawie) wszystko działo się na stronie eurodesk.pl, której udało się utrzymać prowadzenie w rankingu najczęściej odwiedzanych serwisów FRSE. Przez cały rok odwiedziło ją 319 559 użytkowników (o 67 666 więcej niż w 2021 r.), którzy dokonali 461 706 wizyt (o 129 149 więcej niż rok wcześniej) i 824 681 odsłon (665 142 odsłony w 2021 r.).

Najcenniejszym zasobem w witrynie jest baza programów grantowych, która pod koniec 2022 r. składała się z 495 opisów – o 46 więcej niż przed rokiem. Nowością ułatwiającą korzystanie z bazy są powiadomienia o terminach składania

wniosek wysyłane e-mailem lub SMS-em. Usługa ta cieszy się sporą popularnością. Po kilku miesiącach od wprowadzenia korzystało z niej 1725 użytkowników, którzy odebrali łącznie 12 828 powiadomień.

Eurodesk był dobrze widoczny także w mediach społecznościowych. Facebookowy profil inicjatywy pod koniec roku lubiło 8502 użytkowników, a obserwowało – 9212. Na fanpage’u pojawiły się 102 nowe posty odczytane przez 177 708 odbiorców. Liczba obserwatorów konta Eurodesk Polska na Instagramie powiększyła się niemal o jedną czwartą. Profil obserwuje już 1025 osób. Przez cały rok Eurodesk Polska opublikowało na tym profilu 45 postów i 27 instastories.

Eurolekcje i gry

Ważnym zadaniem było odświeżenie autorskiej gry Eurodesk Polska – „Euroszanse”, która przystępnie i angażująco przybliżyła wszystkie najważniejsze programy grantowe, konkursy i możliwości wyjazdów dostępne dla polskiej młodzieży. Eurodesk

Polska ma już w ofercie siedem eurolekcji i pięć gier, a w 2022 r. dołączył do nich internetowy escape room „Mysteries in Riga” (pl. „Tajemnice w Rydze”). Gra jest dostępna w kilkunastu europejskich językach.

W statystykach przeprowadzonych zajęć odznaczają się popandemiczny wzrost ich liczby oraz przewaga form stacjonarnych nad zdalnymi (podanymi w nawiasach): „Eurowolontariat” – 299 (21), „Europrojekty” – 178 (5), „Euroaktywacja” – 61 (3), „Papiery do kariery” – 40 (8), „Europraca” – 35 (2), „Eurostudia” – 20 (2), „Młodzież ma głos” – 8. Wśród planszówek i rozgrywek królowały „Time to move” – 65, „Jenga” – 46, „EU on board” – 40, a za nimi:

„Eurosansę” – 22 oraz polska wersja escape roomu „Tajemnice w Rydze” – 1. Ogółem przez cały rok Eurodesk Polska przeprowadził 815 zajęć: 641 lekcji i 174 gry – ponad dwa razy więcej niż w 2021 r. Liczba uczestników także była rekordowa – do wspólnej nauki i zabawy włączyło się 13 391 osób (lekcje – 12 307, gry – 1704). Rok wcześniej we wszystkich zajęciach Eurodesku wzięto udział „zaledwie” 6976 osób.

Publikacje i newslettery

Krajowe Biuro Eurodesk Polska wydało publikację „Jak pracować w Europie” oraz uaktualniło ulotkę informacyjną sieci. W ofercie znalazł się także „Twój

Eurodesk” (zob. s. 147) – stały dodatek do kwartalnika „Europa dla Aktywnych”, wydawany w tysiącach egzemplarzy i dystrybuowany w całym kraju razem z pozostałymi publikacjami za pośrednictwem organizacji i instytucji należących do sieci Eurodesk Polska.

Internetowy newsletter „Eurokursor” trafił do skrzynek e-mailowych odbiorców sieci 16 razy. Grono jego subskrybentów stopniowo się powiększa – w 2022 r. informator otrzymało do 5823 odbiorców.

Regionalne spotkania

Przez cały rok przedstawiciele Krajowego Biura wielokrotnie prezentowali

Sieć Eurodesk Polska
przeprowadziła łącznie

815

zajęć:

641 lekcji oraz

174 gry

z rekordowym udziałem

13 391

uczestników!

ofercie Eurodesk. Często okazją do przedstawienia możliwości rozwoju poprzez wyjazdy, pracę lub udział w europejskich programach były prezentacje dla studentów wygłaszane na zaproszenie polskiego oddziału Erasmus Student Network, warsztaty dla nauczycieli związanych z Białostocką Fundacją Kształcenia Kadr, spotkania live na Facebooku albo konsultacje towarzyszące największym wydarzeniom organizowanym z udziałem Narodowej Agencji, takim jak Europejskie Forum Młodych Liderów (25–27 kwietnia, Katowice) lub Forum Rozwoju Mazowsza (22 listopada, Warszawa).

Na znacznie większą skalę Eurodesk był obecny na poziomach regionalnym i lokalnym. Przez rok pracownicy organizacji należących do sieci zorganizowali 785 wydarzeń (50 online) z łącznym udziałem 37 655 osób (815 online). Znaczną część stanowiły wydarzenia poprowadzone w ramach ogólnoeuropejskiej kampanii „Time to Move”, zachęcającej młodzież do aktywności i mobilności. Po raz szósty sieć Eurodesk Polska zorganizowała najwięcej tego typu wydarzeń w całej Europie. Niemal co ósme spotkanie stacjonarne lub zdalne odbyło się w Polsce,

także dzięki zaangażowaniu krajowych multiplikatorów sieci, którzy zorganizowali 133 spośród 1087 różnego rodzaju imprez w ramach kampanii prowadzonej w 29 krajach.

Ewaluacja działań

W 2022 r. Krajowe Biuro Eurodesk Polska przeprowadziło całościową ewaluację swojej działalności. Badanie skupiało się na skuteczności realizowania misji Eurodesk Polska oraz dopasowaniu oferty biura do potrzeb organizacji działających w sieci. Wyniki pokazały, że jest ona postrzegana jako bogate, rzetelne i wieloaspektowe źródło informacji o możliwościach rozwoju stwarzanych przez europejskie programy kierowane do młodzieży. Z oferty sieci najczęściej korzystają uczniowie szkół średnich, w drugiej kolejności – studenci, a pod względem płci: kobiety częściej niż mężczyźni. Największym wyzwaniem pozostaje dotarcie z informacją do nieaktywnych młodych osób, które nie mają doświadczenia w działaniach społecznych. Wszystkie wnioski zostały wnikliwie przeanalizowane oraz uwzględnione w wytycznych dla działalności Eurodesk Polska w najbliższych latach.

Europejski Portal Młodzieżowy

Krajowe Biuro Eurodesk Polska prowadzi także polską wersję Europejskiego Portalu Młodzieżowego – jednego z ważniejszych narzędzi informacyjnych Unii Europejskiej dla młodzieży (europa.eu/youth/EU_pl). Portal promuje aktywne obywatelstwo, informuje o prawach młodych Europejczyków, zachęca do odkrywania świata w ramach krajowego lub zagranicznego wolontariatu. Użytkownicy mogą również zadawać pytania za pomocą formularza kontaktowego. W 2022 r. pracownicy Krajowego Biura Eurodesk Polska udzielili aż 509 odpowiedzi, w tym aż 337 na pytania dotyczące konkursu DiscoverEU.

Rok 2022 Komisja Europejska ogłosiła Europejskim Rokiem Młodzieży, a portal stał się jego internetowym centrum.

Każdego dnia pojawiały się na nim informacje o możliwościach rozwoju skrojone pod potrzeby młodych osób.

Dużo działa się poza Europą – na całym świecie w kalendarz obchodów tego święta wpisano 12 879 wydarzeń zorganizowanych w 72 krajach, a 315 z nich odbyło się w Polsce.

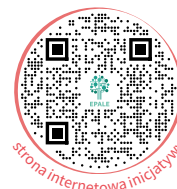
Elektroniczna platforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie (EPALÉ) integruje międzynarodową społeczność praktyków zajmujących się edukacją dorosłych. Funkcjonuje w 32 europejskich językach i jest zarządzana przez biura EPALÉ w 35 krajach. Głównym celem portalu jest podnoszenie jakości edukacji osób dorosłych poprzez tworzenie dla edukatorów przestrzeni do rozwoju i dzielenia się wiedzą. Platforma umożliwia również dostęp do informacji o ważnych wydarzeniach, np. konferencjach czy kursach odbywających się w całej Europie, do danych o trendach w edukacji dorosłych, a także do najnowszych publikacji i wyników badań dotyczących tej tematyki. Na EPALÉ znajduje się również narzędzie wyszukiwania partnerów do projektów realizowanych w ramach programu Erasmus+.

Dla kogo?

- Trenerzy, szkoleniowcy, edukatorzy osób dorosłych.
- Badacze zajmujący się edukacją dorosłych i uczeniem się przez całe życie.
- Koordynatorzy projektów w sektorze Edukacja dorosłych Erasmus+ lub PO WER.

Jak korzystać?

- EPALÉ jest platformą bezpłatną, codziennie pojawiają się na niej nowe treści związane z edukacją dorosłych.
- Każdy, kto chce w pełni korzystać z oferty Krajowego Biura EPALÉ, może na portalu założyć konto. Ułatwia ono udział w wydarzeniach organizowanych w Polsce oraz zapewnia dostęp do newslettera informującego o najciekawszych inicjatywach w Europie.
- Zarejestrowani użytkownicy mogą także dzielić się swoimi doświadczeniami i materiałami edukacyjnymi, dyskutować na gorące tematy, komentować treści lub wyszukiwać partnerów do planowanych projektów.

Głosem społeczności

Coaching zespołowy, innowacje dla seniorów, społeczności uczące się na obszarach wiejskich – coraz więcej materiałów zamieszczanych na platformie to nagrania. Społeczność platformy bardzo polubiła rozmowy. Na blogu EPALE można już nie tylko poczytać ciekawe artykuły, ale także zanurzyć się w świecie opowieści publikowanych w formie podcastów, wywiadów albo webinarów

Zwrot ku nowym formom przekazu przyniósł sporo korzyści, a działania podjęte przez Krajowe Biuro EPALE zaowocowały wzrostem liczby polskich użytkowników do 10 593 osób. Co siódmy użytkownik założył konto na platformie w 2022 r. Ważnym składnikiem tego sukcesu była współpraca z 16 ambasadorkami – ekspertami kilku obszarów edukacji dorosłych. Regularnie wspierali oni rozwój EPALE, publikując na blogu inspirujące teksty, animując dyskusje z użytkownikami oraz biorąc udział w wydarzeniach organizowanych stacjonarnie lub zdalnie. Nagrania webinarów, a także rozmowy i podcasty EPALE, można bezpłatnie odsłuchać na platformie pod adresem: bit.ly/3ZzOWM6.

Do zadań Krajowego Biura EPALE należało wyszukiwanie, opracowywanie i publikowanie treści dotyczących edukacji dorosłych oraz zachęcanie użytkowników do zamieszczania wpisów i materiałów na platformie. Pod tym względem rok 2022 był bardzo udany. EPALE wzbogaciła się o 182 aktualności, 165 zapowiedzi

wydarzeń, 271 zasobów w bibliotece materiałów, a także 461 tekstów na blogu. Końcówka roku ujawniła, że najchętniej czytane teksty dotyczyły bezradności intelektualnej w kontekście uczenia się języka obcego, metod tworzenia wystaw w instytucjach kultury oraz propozycji ćwiczeń integracyjnych przed rozpoczęciem e-szkolenia.

Część zamieszczanych tekstów była oparta na osobistych historiach użytkowników EPALE. Poprzez opowieść można przekazać wiedzę, ale i emocje, które uwiarygadniają relacjonowane wydarzenia, a przy tym utatwiają odbiorcom nawiązanie nici porozumienia z bohaterem, z którym pozornie ma się niewiele wspólnego. Taki jest cel cyklu Historie EPALE, który od 2020 r. tworzą osoby zajmujące się edukacją dorosłych w całej Europie. Co roku najciekawsze historie są wydawane w języku angielskim w formie elektronicznej publikacji.

Materiały dla społeczności

We współpracy z ekspertami powstało mnóstwo materiałów szkoleniowo-

W ciągu roku polską wersję językową EPALE odwiedziło

102 243

użytkowników, co jest najlepszym wynikiem w Europie – i to z przewagą ponad

40tys.

osób nad drugą w kolejności Hiszpanią

-rozwojowych, np. trzy całodzienne zdalne Warsztaty EPALE. W 2022 r. spotkania zorganizowane w ramach tego cyklu pogłębiały wiedzę o młodych dorosłych u progu kariery, przybliżyły specyfikę pracy z uchodźcami albo inspirowały nawet najbardziej doświadczonych edukatorów. Ambasadorzy platformy wsparli merytorycznie także cztery webinaria poświęcone aktualnym zagadnieniom związanym z edukacją dorosłych oraz wystąpili w cyklu rozmów prowadzonych na żywo na facebookowym profilu EPALE Polska. W programach tych wydarzeń nie zabrakło czasu m.in. na omówienie pomysłów na zajęcia z seniorami, spotkania edukacyjne w plenerze lub w instytucjach kultury.

Beneficjenci sektora Edukacja dorosłych mogli dowiedzieć się, jak aktywnie korzystać z EPALE oraz jak pisać, aby inni czytali i komentowali. Wszystko to w ramach szkolenia przygotowanego z myślą o potrzebach użytkowników platformy korzystających z Erasmusa+. Dzięki nowym umiejętnościom, po powrocie z wyjazdu chętniej dzielili się zdobytymi doświadczeniami. Tak jak członkinie koła gospodyń wiejskich z dolnośląskich Mysłakowic, które jako pierwsze w Polsce zrealizowały projekt Erasmusa+ w sektorze Edukacja dorosłych. Najwięcej relacji zamieścili bibliotekarze, którzy w 2022 r. wyjechali obserwować pracę kilku placówek położonych w Skandynawii, Europie Środkowej albo na Bałkanach.

Materiały zamieszczone przez beneficjentów sektora Edukacja dorosłych Erasmus+ lub Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój stanowiły ponad 16% ogółu. Widoczne były także treści dotyczące innych inicjatyw edukacyjnych, np. projektu „Szansa – nowe możliwości dla dorosłych”, Programu Edukacja, Krajowego Centrum Europass i Euroguidance.

Nowością był konkurs „Edukacja dorosłych w praktyce”. Zadanie skierowane do młodych pedagogów i andragogów polegało na napisaniu, a następnie opublikowaniu na EPALE artykułu na temat dobrej praktyki w edukacji dorosłych. Nagrodą główną w konkursie były indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym, a wszyscy jego uczestnicy wzięli udział w warsztatach na temat nowych technologii w edukacji dorosłych.

Relacje ze społecznością

W 2022 r. platforma była promowana głównie w internecie, dodatkowo Krajowe Biuro EPALE zorganizowało i przeprowadziło 14 autorskich wydarzeń. Największym z nich było VII Forum Edukacji Dorosłych, zorganizowane po raz pierwszy w formie hybrydowej (15–16 listopada, Warszawa/online). Osnową spotkania były cztery tematy rozwijane przez cały rok na EPALE: rewolucja w umiejętnościach, społeczność uczące się, edukacja młodych dorosłych, a także kreatywność i kultura. Eksperti, paneliści, goście specjaliści zachęcali do wspólnej refleksji nad trendami w edukacji dorosłych. Z tej możliwości skorzystało 400 gości z całej Polski. Byli to głównie przedstawiciele organizacji pozarządowych, instytucji kultury, ale także trenerzy, wykładowcy, badacze i studenci andragogiki.

Aktywnym obszarem utrzymywania kontaktów był polskojęzyczny fanpage na Facebooku. Każdego tygodnia pojawiało się na nim pięć lub sześć postów na temat edukacji dorosłych. Pod koniec 2022 r. fanpage miał ponad 6,3 tys. polubień. Nieco lepiej niż przed rokiem radził sobie siostrzany fanpage na LinkedInie. Grono jego użytkowników powiększyło się o ponad dwie trzecie – pod koniec grudnia z LinkedIna EPALE korzystało 675 użytkowników.

Krajowe Centrum Europass i Euroguidance pomaga dokumentować umiejętności oraz przedstawiać je w jasnej i czytelnej formie. Ułatwia też wymianę informacji pomiędzy kandydatami poszukującymi pracy a europejskimi pracodawcami.

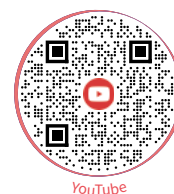
Dzięki Europass możliwe jest stworzenie wirtualnego profilu z listą umiejętności i zainteresowań oraz uzyskanie dokumentu Europass Mobilność, potwierdzającego naukę lub szkolenie w innym kraju. Europass wspiera też wydawanie suplementów zwiększających czytelność polskich dyplomów w Europie lub potwierdzających kwalifikacje zawodowe. Inicjatywa Euroguidance wspiera zawodową i edukacyjną mobilność obywateli oraz rozwój poradnictwa zawodowego w Europie.

Dla kogo?

- Wszyscy pracownicy, uczniowie i studenci, którzy zamierzają znaleźć/ zmienić pracę, branżę czy kraj zatrudnienia, i chcą przejrzystość przedstawić swoje doświadczenie potencjalnemu pracodawcy.
- Osoby, które powróciły z zagranicznych mobilności i szukają sposobu, by udokumentować zdobyte umiejętności.
- Pracownicy placówek oświatowych poszukujący informacji o wzorach najpopularniejszych suplementów do dyplomu ukończenia szkoły.
- Doradcy zawodowi oraz praktycy poradnictwa, pracujący z młodzieżą i osobami zainteresowanymi zmianą ścieżki zawodowej.

Jak korzystać?

- Indywidualny profil Europass można stworzyć klikając w link na stronie europass.org.pl (zakładka „Twój Europass”). Usługa jest dostępna po zalogowaniu w Systemie Uwierzytelniania Komisji Europejskiej za pomocą tzw. EU loginu.
- Dokument Europass Mobilność wydawany jest na wniosek organizacji wysyłającej, pozostałe dokumenty wydają m.in. uczelnie i izby rzemieślnicze
- Doradcy zawodowi mogą skorzystać z poradników i szkoleń.

Kompetencje dla przyszłości

Dzięki zniesieniu pandemicznych restrykcji możliwe było wznowienie bezpośrednich kontaktów z użytkownikami. Przyszedł też czas na rozwój Euroguidance – najmłodszej inicjatywy w strukturze Narodowej Agencji

Ważnym elementem pracy Krajowego Centrum Europass i Euroguidance była obsługa wydawania dokumentu Europass Mobilność. W 2022 r. wydano 52 124 dokumenty 24 398 osobom – najczęściej uczestnikom projektów Akcji 1. Erasmusa+ (71%) w sektorze Kształcenie i szkolenia zawodowe lub Edukacja szkolna. Pozostała część trafiała do uczestników projektów POWER, którzy odebrali 14 697 Europass Mobilności. W tym samym czasie polskie uczelnie wystawiły 6655 pokrewnych dokumentów uczestnikom projektów realizowanych w sektorze Szkolnictwo wyższe.

Na bieżąco pracownicy Krajowego Centrum udzielali instytucjom organizującym mobilności pomocy w zakresie poprawnego wypełniania dokumentów. Najczęściej polegała ona na wsparciu w obsłudze informatycznej systemu EMOL, służącego do generowania Europass Mobilności, na właściwym definiowaniu umiejętności albo na ocenie efektów uczenia się. W 2022 r. Krajowe Centrum kontynuowało też współpracę z Centralną Komisją Edukacyjną oraz

jej okręgowymi odpowiednikami. Celem było opracowanie polsko- i anglojęzycznych wzorów suplementów do dyplomów potwierdzających kwalifikacje, a przy tym uwzględniających zmiany w podstawach programowych kształcenia w zawodach. Placówki edukacyjne mogą bezpłatnie pobrać wzory ze strony internetowej europass.org.pl.

Podobnie układała się współpraca ze Związkiem Rzemiosła Polskiego. Przez cały rok 30 podmiotów zrzeszonych w tej organizacji wydało 17 017 suplementów do świadectw czeladniczych oraz do dyplomów mistrzowskich. To niemal 40% więcej w porównaniu z rokiem 2021.

Działania promocyjno-informacyjne

Krajowe Centrum Europass i Euroguidance zapoznawało internautów z usługami oferowanymi w ramach obu inicjatyw. Najwięcej informacji pojawiło się na stronie internetowej Europass, na której odnotowano 1 023 059 odsłon – pięć razy więcej niż w pandemicznym

2021 r. Krajowe Centrum wydało kilka newsletterów wysłanych na ponad 13 tys. e-maili, prowadziło też profil Europass Polska na Facebooku, obserwowany przez 3065 użytkowników. Zasięg 128 postów opublikowanych w ciągu roku objął 1,7 mln odbiorców.

Strona Europass wzbogaciła się o zakładkę na temat Euroguidance. Będą tam publikowane ważne informacje dla beneficjentów do chwili uruchomienia strony internetowej tej inicjatywy w 2023 r. Stopniowo była także rozwijana jej oferta informacyjna. Pracownicy Krajowego Centrum przygotowali serię materiałów drukowanych „Kompetencje dla przyszłości”, skierowanych do doradców zawodowych i praktyków poradnictwa. Powstała również animacja promująca programy praktyk zawodowych oparte na międzynarodowej mobilności uczniów.

Wydarzenia i szkolenia

Zniesienie obostrzeń umożliwiło przywracanie spotkań stacjonarnych, a wraz z nimi działań związanych z budowaniem bardziej bezpośrednich relacji z beneficjentami. Krajowe Centrum zorganizowało lub uczestniczyło w 77 wydarzeniach: warsztatach, szkoleniach, webinarach, spotkaniach informacyjnych, targach, międzynarodowych lub krajowych grupach konsultacyjnych. Dzięki tej aktywności z ofertą obu inicjatyw zetknęło się ponad 30 tys. osób.

Pracownicy wykorzystali każdą okazję do promowania usług Portfolio Europass wśród studentów i absolwentów. Tylko w ramach tego zadania informacje o Europass dotarły do 12 243 uczestników cyklu targów pracy Talent Days 2022 (Katowice, Kraków, Warszawa, Wrocław).

Jesienią odbyła się II edycja Forum Edukacji Zawodowej, zorganizowanego

we współpracy z Zespołem Ekspertów ds. Kształcenia i Szkolenia Zawodowego (18 listopada). Konferencja zgromadziła 80 gości w Warszawie oraz ponad 500 uczestników przed ekranami. Program skupiał się na kluczowych zagadnieniach, jakie wiążą się z planowaniem kariery w czasach szybko zachodzących przemian.

Szkolni doradcy zawodowi oraz studenci mogli wziąć udział w webinarach przygotowanych specjalnie z myślą o nich: „O co chodzi w rozmowach kwalifikacyjnych?” oraz „Pierwszy krok w karierze z Europass”. Wiosenna i jesienna edycje przyciągnęły łącznie 599 uczestników, a nagrania zostały udostępnione na stronie Europass w zakładce „Zasoby” oraz na kanale YouTube FRSE.

W ramach zacieśniania współpracy na poziomie europejskim pracownicy Krajowego Centrum wzięli udział w 14 webinarach i warsztatach oraz w 12 spotkaniach grup roboczych przeprowadzonych w ramach sieci Europass lub Euroguidance. Ważnym wydarzeniem była konferencja z okazji 30-lecia Euroguidance, zorganizowana jesienią w czeskiej Pradze (28-30 listopada), oraz rozpoczęcie prac grupy roboczej sieci doradztwa, która będzie wspierała wymianę wiedzy oraz partnerskie uczenie się poprzez organizowanie wydarzeń sieciujących. W przyszłości te działania przełożą się na rozwój usług jeszcze lepiej dopasowanych do potrzeb pracowników i pracodawców.

*Przez cały rok Narodowa
Agencja zatwierdziła
wydanie*

52 124

*dokumentów Europass
Mobilność dla*

24 398 osób.

W tej liczbie

*ponad **71%**
stanowili uczestnicy
projektów Akcji 1.
Erasmusa+*

**Krajowy Zespół Ekspertów
ds. Kształcenia i Szkolenia Zawodowego**

Krajowy Zespół Ekspertów ds. Kształcenia i Szkolenia Zawodowego (EVET) doradza, jak skutecznie stosować narzędzia unijne, które wspierają mobilność edukacyjną osób kształcących się zawodowo, zapewniają uznawalność kompetencji i kwalifikacji oraz pozwalają monitorować losy absolwentów tego sektora. W Polsce zespół tworzy dziesięcioro specjalistów ds. edukacji oraz siedmioro związanych ze szkolnictwem wyższym. Na co dzień są dydaktykami, egzaminatorami, urzędnikami, badaczami i naukowcami ściśle związanymi z różnymi dziedzinami kształcenia zawodowego. Nowością jest silna reprezentacja rynku pracy – dwoje ekspertów reprezentuje firmy (prywatną i państwową), a jeden izbę branżową.

Dla kogo?

- Dyrektorzy szkół, koordynatorzy projektów oraz inni pracownicy placówek edukacyjnych organizujących wyjazdy uczniów na zagraniczne staże i praktyki.
- Kadra dydaktyczna i administracyjna uczelni kształcących na kierunkach zawodowych.
- Specjaliści zajmujący się opisem kwalifikacji, przenoszeniem osiągnięć zdobywanych w różnych systemach edukacji oraz uczeniem się przez całe życie.
- Przedstawiciele przedsiębiorstw i organizacji zrzeszających pracodawców.

Jak korzystać?

- Informacje o efektach pracy zespołu ekspertów EVET są na bieżąco udostępniane na stronie internetowej inicjatywy.

Potęga wiedzy

W roku 2022 miała premierę internetowa strona Zespołu EVET. Serwis służy promocji jego działań, upowszechnianiu narzędzi wspierających mobilność edukacyjną i uczenie się przez całe życie. Regularnie na stronie pojawiają się nowe materiały zachęcające do pogłębiania wiedzy o uznawalności kompetencji i kwalifikacji w Europie

W 2022 r. eksperci objęli wsparciem i doradztwem beneficjentów sektora Szkolnictwo wyższe. Działania zespołu – szczególnie w zakresie zastosowania elementów praktycznych w programach studiów – były skierowane przede wszystkim do państwowych wyższych szkół zawodowych oraz ich następczyń, czyli państwowych akademii nauk stosowanych.

Spotkania w całej Polsce

Wiosną odbyła się międzynarodowa konferencja „Wyższe kształcenie

zawodowe w Polsce w procesie zmian”, z udziałem ok. 120 gości (17 maja, Kraków/online). Wydarzenie to było częścią obchodów Europejskiego Tygodnia Umiejętności. W konferencji, oprócz przedstawicieli FRSE, Krajowego Zespołu EVET oraz przedsiębiorców, udział wzięli m.in. członkowie europejskiego stowarzyszenia instytucji szkolnictwa wyższego EURASHE. Celem było zacieśnienie współpracy pomiędzy uczelniami kształcącymi zawodowo a przedsiębiorcami oraz pokazanie wzajemnych zależności między tymi środowiskami.

Regularne kontakty mogą zaowocować wypracowaniem metod kształcenia, których skuteczność będzie niezależna od zmian zachodzących na rynku pracy.

Ścisła synergia z programem Erasmus+ zaowocowała wspólnymi inicjatywami. W czerwcu eksperci przeprowadzili konsultacje z przedstawicielami Ochotniczych Hufców Pracy korzystającymi z oferty sektorów Młodzież oraz Kształcenie i szkolenia zawodowe (7–9 czerwca). Były one częścią wspólnej konferencji programów Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności.

Zakres działań Zespołu Ekspertów poszerzała także dobrze rozwinięta współpraca z Krajowym Centrum Europass i Euroguidance. W połowie listopada wszystkie te inicjatywy zorganizowały II Forum Edukacji Zawodowej pod hasłem „Aktualne trendy w procesie planowania kariery zawodowej” (18 listopada, Warszawa/online). Wydarzenie stało się przestrzenią do dyskusji i wymiany poglądów na temat planowania kariery i uczenia się przez całe życie, współpracy świata edukacji z biznesem oraz organizacji szkolnego doradztwa zawodowego, zwłaszcza w szkolnictwie branżowym i zawodowym. Ekspertcy uczestniczyli w debacie „Atrakcyjność szkół branżowych wobec aktualnej sytuacji na rynku pracy. Szkolnictwo branżowe – stereotypy a rzeczywistość”. Tym oraz pozostałym spotkaniom przysłużyło się łącznie ponad 500 osób zarejestrowanych online i 80 gości obecnych na miejscu.

Działania promocyjno-informacyjne

W dziedzinie promocji zespół Fundacji wspierający ekspertów stale współpracował z Krajowym Centrum Europass i Euroguidance, a także z innymi inicjatywami realizowanymi w FRSE, szczególnie

z Krajowym Biurem EPALE i jego ambasadorkami oraz z inicjatywą WorldSkills Poland. Pracownicy wzięli również udział w kilku konferencjach, podczas których przedstawiali możliwości kształcenia branżowego oraz możliwości pozyskania środków na projekty w sektorze Kształcenie i szkolenia zawodowe Erasmus+.

Ekspertcy przygotowali materiały do publikacji „Kierunki rozwoju kształcenia i szkolenia zawodowego” oraz 15 artykułów, które wzbogaciły internetowe zasoby inicjatywy. Omówili w nich tematy związane m.in. z zapewnianiem jakości szkolnictwa wyższego, kształceniem na 5. poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji, nowymi narzędziami służącymi powiązaniu szkolnictwa branżowego z rynkiem pracy, prawnymi aspektami staży uczniowskich czy przyszłością doradztwa zawodowego w Polsce. Na stronie internetowej pojawiło się także kilka filmów i prezentacji multimedialnych promujących działania Zespołu Ekspertów w Polsce. Z wszystkich opisanych rezultatów można bezpłatnie korzystać, odwiedzając zakładkę „Mediateka” na stronie www.ekspercivet.org.pl.

Rok 2022 zakończył się kampanią promocyjną, której celem było zwiększenie zainteresowania działaniami Zespołu Ekspertów, budowanie pozytywnego wizerunku kształcenia branżowego oraz wzmocnienie pozycji Fundacji jako instytucji dostarczającej eksperckiej wiedzy. Kampania zakładała wykorzystanie innowacyjnych sposobów i kanałów komunikacji cyfrowej oraz spersonalizowane przekazy w mediach społecznościowych dla ściśle określonej grupy odbiorców.

15 artykułów,

9 prezentacji,

5 filmów,

1 publikacja

– nowa strona internetowa Zespołu Ekspertów stopniowo wzbogaca się o nowości w obszarze kształcenia i szkoleń zawodowych

warsztaty dla Nauczycieli

PRZYSŁO
CYFROWA ŚCIANA

WYPOŻYCZ

Ciekawa angażująca

ości zawodowy

Eurydice, czyli sieć informacji o edukacji w Europie, istnieje od 1980 r. Składa się z 40 biur krajowych utworzonych przez ministerstwa edukacji 37 krajów oraz z biura działającego w Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury. Polskie biuro tej sieci przygotowuje i publikuje szczegółowe opisy polskiego systemu edukacji, oraz – podobnie jak inne biura krajowe – bierze udział w opracowaniu wskaźników i studiów porównawczych na tematy będące przedmiotem polityk edukacyjnych Unii Europejskiej. Celem jest dostarczanie decydentom oraz naukowcom informacji, które będą stanowiły dla nich wsparcie w procesie podejmowania decyzji lub podczas prowadzenia badań.

Platforma Youth Wiki wykorzystuje doświadczenia Eurydice i podobnie jak ona została wpisana w działania programu Erasmus+. W formie encyklopedycznej rozwija wiedzę na tematy związane z krajowymi politykami dotyczącymi młodzieży, a zwłaszcza: wolontariatu, zatrudnienia i przedsiębiorczości, włączenia społecznego, udziału w życiu społecznym i politycznym, edukacji i szkoleń, zdrowia, kreatywności i kultury, sytuacji młodzieży na świecie, na rynku pracy czy pracy z młodzieżą. Omówienia są przedstawiane w formie zestawień statystycznych, wyników badań dotyczących młodzieży w danym państwie oraz analiz aktów prawnych.

Dla kogo?

- Osoby odpowiedzialne za tworzenie krajowych polityk edukacyjnych i młodzieżowych.
- Badacze i naukowcy zajmujący się funkcjonowaniem europejskich systemów edukacji.
- Nauczyciele, uczniowie, studenci oraz osoby zainteresowane zmianami w europejskich politykach edukacyjnych i młodzieżowych.

Jak korzystać?

- Dostęp do zasobów obu inicjatyw nie wymaga logowania – wystarczy wejść na strony internetowe, aby w pełni korzystać z danych i informacji.
- Na platformie Youth Wiki informacje są publikowane wyłącznie w języku angielskim.

Europejskie punkty widzenia

W 2022 r. obie inicjatywy wyraźnie zaznaczyły swoją obecność w obszarze badania polityk edukacyjnych. Na rynku pojawiło się rekordowe 13 publikacji Eurydice, w tym 11 anglojęzycznych. Premierą wydawniczą zakończyło się także badanie dotyczące wpływu pandemii COVID-19 na zdrowie psychiczne młodzieży, przeprowadzone na platformie Youth Wiki

Dane dotyczące Polski można znaleźć w każdej publikacji Eurydice. Cztery opracowania wydane w serii Fakty i liczby mają formę zestawień statystycznych – wypełniają je dane z poszczególnych państw, prezentujące konkretny temat w formie grafik i objaśnień. Pozostałe publikacje to w dużej mierze anglojęzyczne raporty na temat wybranych aspektów europejskiej edukacji, m.in. nauczania informatyki, matematyki i przedmiotów ścisłych w szkołach, włączania społecznego w szkolnictwie wyższym, wspierania uczniów i studentów z Ukrainy, pracy szkół podczas pandemii. Polskie Biuro Eurydice przygotowało także polskojęzyczne wersje raportów wydanych w roku 2021: „Edukacja i szkolenia dorosłych” oraz „Nauczyciele w Europie”. Nowości wydawnicze zostały przedstawione w Mediatece (s. 140).

Przez cały rok polskie biuro sieci monitorowało zmiany w polskim systemie edukacji i wprowadzało je do bazy National Education Systems. Znalazł się w niej także uaktualniony szczegółowy opis polskiego

systemu edukacji, przygotowany we współpracy z ekspertami Polskiego Biura Eurydice. Opracowanie jest dostępne w języku polskim i angielskim.

Pod koniec roku użytkownicy odwiedzający witrynę www.eurydice.org.pl zauważyli zmiany w strukturze i wyglądzie prezentowanych informacji. To dla ich wygody w listopadzie 2022 r. ruszyła nowa odsłona strony internetowej Polskiego Biura Eurydice. Dotarcie do informacji ułatwia wyszukiwarka, która przegląda zasoby po tematach lub po hasłach. Nowa funkcjonalność sprawdza się zwłaszcza wtedy, gdy zasoby strony są regularnie powiększane. Od chwili uruchomienia strony do końca roku odwiedziło ją 2,9 tys. użytkowników.

Upowszechnianie informacji

Polskie Biuro Eurydice regularnie uzupełnia facebookowy profil Eurydice Polska. Za jego pomocą w 55 postach informowało o premierach wydawniczych, dzieliło się obserwacjami z raportów tematycznych albo zapraszało na wydarzenia

organizowane przez Polskie Biuro Eurydice. Profil społecznościowy powoli, ale systematycznie zdobywa nowych użytkowników: pod koniec 2022 r. było ich niemal 400.

Okazją do spotkania z odbiorcami było webinarium dotyczące edukacji dorosłych (7 czerwca, online). Zgromadziło ono ponad 100 uczestników z kraju i zagranicy – ekspertów i użytkowników sieci Eurydice, przedstawicieli instytucji edukacyjnych oraz beneficjentów programu Erasmus+. Goście wysłuchali dwóch wykładów wygłoszonych przez ekspertów sieci, dotyczących różnych aspektów edukacji dorosłych, a także prezentacji platformy EPAL i priorytetów Komisji Europejskiej w sektorze Edukacja dorosłych Erasmus+.

Pod koniec roku Eurydice współorganizowało z eTwinning konferencję „Edukacja informatyczna w szkołach europejskich” (16 grudnia), z udziałem 50 gości zgromadzonych na sali oraz ponad 120 uczestników online. Mogli oni wysłuchać prezentacji ekspertów Eurydice dotyczących nauczania informatyki w Polsce, Europie i na świecie oraz bezpieczeństwa w internecie.

Współpraca ponad granicami

W ramach Standing Group on Indicators and Benchmarks in Education pracownicy Eurydice współredagowali „Monitor kształcenia i szkolenia” publikowany na stronach Komisji Europejskiej. Razem z przedstawicielami sieci Network for the Collection and Adjudication of System-Level Descriptive Information on Educational Structures, Policies and Practices (NESLI) wzięli udział w opracowaniu trzech wspólnych kwestionariuszy Eurydice i Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).

Przegląd danych o młodzieży

Narodowa Agencja kontynuowała rozwój portalu internetowego Youth Wiki. W 2022 r. zostały uaktualnione źródła danych i terminy w glosariuszu. Zaktualizowano także wszystkie 10 rozdziałów tematycznych. Dodatkowym zadaniem było wypełnienie dwóch kwestionariuszy, za pomocą których Komisja Europejska gromadzi informacje na temat wolontariatu i zdrowia psychicznego młodzieży. Posłużyły one do stworzenia map porównawczych na platformie Youth Wiki.

W 2022 r. zakończyło się gromadzenie danych na temat wpływu COVID-19 na psychiczne i fizyczne zdrowie młodzieży. Efektem międzynarodowej współpracy jest pierwszy raport przygotowany w ramach inicjatywy Youth Wiki. Z publikacją wydaną w języku angielskim można zapoznać się, odwiedzając adres: bit.ly/3IS3hF6.

W 2022 r.
Polskie Biuro Eurydice
i jego eksperci
przygotowali materiały

do **11**
anglojęzycznych
publikacji sieci

Konkursy i zawody

Bądź inspiracją

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji od lat jest organizatorem różnego rodzaju konkursów promujących najlepsze projekty i ich realizatorów. Najważniejsze przedsięwzięcia tego typu – konkursy EDUinspiracje, EDUinspirator oraz EDUinspiracje Media – w 2022 r. odbywały się pod hasłem „Bądź inspiracją”. Celem było wyróżnienie działań projektowych oraz osobowości, które są dla innych inspiracją do podnoszenia kwalifikacji. W konkursie EDUinspiracje startowało 35 instytucji w pięciu kategoriach uwzględniających priorytety nowej perspektywy, a o tytuł EDUinspiratora i Młodego EDUinspiratora starato się 41 kandydatów. Nagrody i wyróżnienia trafiły także do sześciorga dziennikarzy.

Z okazji 35-lecia programu Erasmus+ kapituła konkursu przyznała wyróżnienie specjalne. Została nim uhonorowana Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie za wdrożenie polityki umiędzynarodowienia. Zaowocowała ona m.in. przyjmowaniem większej liczby studentów zagranicznych w porównaniu ze studentami wysyłanymi na wymiany do innych krajów, rozwojem oferty kształcenia oraz innowacji w ramach partnerstw akcji centralnych Erasmus+.

EDUinspiracje

Narodowa Agencja Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności nominowała projekty w pięciu kategoriach, a kapituła konkursu wybrała laureatów spośród najwyższej ocenionych.

Konkurs jest przeznaczony dla beneficjentów programów: Erasmus+, Europejski Korpus Solidarności, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży i Polsko-Ukraińska Rada Wymiany Młodzieży

Projekty nagrodzone w konkursie EDUinspiracje

- Umiejętności cyfrowe: Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. za projekt „**SAVE-start-ups: Stimulating and Validating Digital Entrepreneurship as the best way to increasing the quality of start-ups**”;
- Ekologia: Zespół Placówek Oświatowych w Jaworzni za projekt „**Little steps make a big difference. Together we care for our home**”;
- Wyrównywanie szans: Fundacja Współpracy Polsko-Ukraińskiej „U-WORK” za projekt „**Artystyczne niedziele**”;
- Działania społeczne: Euro-Idea Fundacja Społeczno-Kulturalna z Krakowa za projekt „**Foster Social Inclusion: volunteering, social entrepreneurship and art for social inclusion**”;
- Synergia dla edukacji: Politechnika Warszawska za projekt „**Addressing underachievement in STEAM education through real product design and making practices**”.

EDUinspirator

Po starcie drugiej edycji Erasmus+ tytuł EDUinspiratora przyznawany jest jednej, a nie – jak wcześniej – kilku osobom, co jeszcze bardziej podniosło prestiż tego wyróżnienia. Jury dostrzega też zaangażowanie młodych ludzi zaczynających swoją przygodę z projektami edukacyjnymi, przyznając dodatkowo tytuł Młodego EDUinspiratora.

Każdy, kto aktywnie angażuje się w realizację projektów edukacyjnych, a przy tym wykorzystuje zdobyte umiejętności, by zachęcać innych do wpływania na swoje otoczenie, ma szansę uzyskać tytuł EDUinspiratora. W konkursie mogą brać udział uczestnicy i uczestniczki inicjatyw realizowanych w ramach wszystkich programów zarządzanych przez FRSE

Zdobywcy tytułu EDUinspiratora i Młodego EDUinspiratora

- EDUinspirator 2022: **Marcin Hościłowicz** – nauczyciel dyplomowany i doradca metodyczny w Suwalskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli. Od 2008 r. jest ambasadorem programu eTwinning, pracuje też jako szkoleniowiec i koordynator inicjatyw nagradzanych w Polsce oraz za granicą. Jego projekty wychodzą daleko poza lokalny kontekst, dając szansę na korzystanie z programów edukacyjnych lub ich efektów dużej grupie zainteresowanych.
- Młody EDUinspirator 2022: **Kamil Oleszkiewicz** – student Uniwersytetu Śląskiego, pracownik Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej, a do tego wolontariusz w świetlicy środowiskowej. Jako społecznik spełnia się m.in. w roli członka Młodzieżowej Rady Klimatycznej Ministerstwa Klimatu i Środowiska, ambasadora Unijnego Dialogu Młodzieżowego przy Polskiej Radzie Organizacji Młodzieżowych, członka sieci EuroPeers Polska oraz współpracownika organizacji działających na rzecz Śląska. Po udziale w lokalnym projekcie EKS zainicjował kilka podobnych inicjatyw.

EDUinspiracje

MEDIA

Konkurs jest skierowany do dziennikarzy, którzy przystępnie, zrozumiale i atrakcyjnie prezentują problematykę związaną z programami lub inicjatywami edukacyjnymi zarządzanymi przez Narodową Agencję Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności

Zainteresowanie udziałem w tej rywalizacji rośnie z roku na rok, także wśród dziennikarzy zagranicznych. W 2022 r. do konkursu napłynęło 36 materiałów, a kapituła wyłoniła troje zwycięzców w kategoriach: Publicystyka, Wywiad i Reportaż oraz przyznała dodatkowo dwa wyróżnienia. Wręczenie nagród odbyło się podczas V Kongresu Edukacji (27 października, Warszawa/online).

Laureaci konkursu EDUinspiracje Media

- Nagroda w kategorii Publicystyka: **Beata Hąc**, Fundacja Instytut Pracy i Kariery: *Trochę o edukacji, trochę o «smakach integracji»*;
- Wyróżnienie w kategorii Publicystyka: **Przemysław Bohomos**, Kujawska Grupa Medialna: *Erasmus+. Kropla, która drąży skałę!*;
- Nagroda w kategorii Reportaż: **Anna Gawrońska-Piotrowska**, Radio UKSW: *Nauka pod palmami*;
- Wyróżnienie w kategorii Reportaż: **Elżbieta Tomczyk-Miczka**, wideoblog Pora Na Seniora: *Inspirujemy Erasmusem*;
- Nagroda w kategorii Wywiad: **Karolina Skórka**, Śląska Opinia: *Erasmus+, czyli szansa na rozwój*;
- Wyróżnienie w kategorii Wywiad: **Tomasz Stankiewicz**, Eska Śląsk: *Dr Agata Szade: nie ma czegoś takiego jak uniwersalne lekarstwo na raka*.

Kreatywni i zrównoważeni

Europejska nagroda za innowacyjność w nauczaniu (European Innovative Teaching Award, EITA) to wyróżnienie przyznawane szkołom i nauczycielom przez Komisję Europejską. Służy ono uhonorowaniu wyróżniających się praktyk dydaktycznych opracowanych w ramach programu Erasmus+ oraz wyrażeniu uznania dla pracy beneficjentów, którzy wnieśli wyjątkowy wkład w rozwój zawodu nauczyciela i placówek edukacyjnych.

Hasło przewodnie drugiej edycji brzmiało „Wspólna nauka, promowanie kreatywności i rozwój zrównoważony”. W Polsce wyróżnienie otrzymały cztery projekty spośród 98 nagrodzonych w całej Europie. Doceniono m.in. gdańskie programy edukacji w terenie, które przyczyniły się do rozwoju kompetencji miękkich u uczniów oraz do rozwoju postaw opartych na szacunku do natury i odpowiedzialności za własne działania. Uwagę przykuły także działania zamojskiego liceum, które zrealizowało projekt omawiający tematy wielokulturowości i tożsamości narodowej za pomocą emocji, oraz zespołu szkół z Częstochowy, w którym nauczyciele wspólnie z uczniami architektury krajobrazu i budownictwa zamienili przestrzeń wokół szkoły w ogród dydaktyczny – miejsce odpoczynku, ale i twórczej pracy z roślinnością.

Polscy zdobywcy nagrody EITA w 2022 r.

- Kategoria Edukacja wczesnoszkolna: Przedszkole nr 60 im. Jana Brzechwy w Gdańsku za projekt „**Nasze dzieci, nasz świat, nasza przyszłość**”, koordynatorka: Marzena Bonczek;
- Kategoria Szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa im. Św. Jana de La Salle w Gdańsku za projekt „**Europa pełna innowacji...**”, koordynatorki: Katarzyna Sawicka, Małgorzata Bresseaux;
- Kategoria Szkoły ponadpodstawowe: Społeczne Liceum Ogólnokształcące im. Unii Europejskiej w Zamościu za projekt „**MOST: między otwartością, szacunkiem, tożsamością**”, koordynator: Katarzyna Garbaciak;
- Kategoria Szkoły branżowe i techniczne: Zespół Szkół Technicznych w Częstochowie za projekt „**Europejscy zawodowcy**”, koordynatorka: Aleksandra Barasińska.

Wspólnym językiem o szkole

European Language Label

W XXI edycji konkursu wnioski o nadanie certyfikatu napłynęły z 12 województw, najwięcej z Mazowsza, Dolnego Śląska oraz Wielkopolski. O wyróżnienie starali się zarówno placówki oświatowe, jak i inne instytucje edukacyjne: szkoły językowe, uniwersytety, politechniki, muzea. Ostatecznie jury European Language Label nagrodziło pięć projektów, a certyfikaty podpisane przez unijną komisarz ds. innowacji, badań naukowych, kultury, edukacji i młodzieży oraz polskiego ministra edukacji i nauki trafiły do rąk zwycięzców podczas V Kongresu Edukacji (27 października, Warszawa). Każdy, kto chce bliżej poznać laureatów, może zajrzeć na stronę ell.org.pl i w zakładce „Mediateka” odnaleźć filmowe wizytówki przedstawiające wyróżnione projekty.

Podczas Kongresu Edukacji – jak co roku – świętowano też Europejski Dzień Języków. Zespół European Language Label zorganizował tego dnia warsztaty dla nauczycieli, wykładowców, lektorów i edukatorów prowadzone przez nauczycieli akademickich oraz ekspertów językowych. Szczególnym zainteresowaniem cieszyła się sesja anglojęzyczna „Practical insights of modern classroom management”.

Inicjatywy wyróżnione certyfikatem ELL promowane były w regionalnych i ogólnopolskich mediach internetowych oraz za pośrednictwem kanałów informacyjnych Narodowej Agencji. Powstała także publikacja podsumowująca obchody 20-lecia European Language Label w Polsce, a na portalu YouTube pojawił się jubileuszowy film pokazujący pomysłowość autorów projektów nagrodzonych certyfikatem.

Projekty wyróżnione certyfikatem European Language Label w 2022 r.

- Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Tarnobrzegu za projekt **„Internet rzeczy, duże zbiory danych i sztuczna inteligencja: innowacyjne nauczanie STEM poprzez wzmocnienie profesjonalizacji nauczycieli”**;
- Muzeum Warszawy za projekt **„Warszawa dla zaawansowanych”**;
- I Liceum Ogólnokształcące im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu za projekt **„Projekt językowo-literacki «Czas na Mój Prawiek – Czas na Twój Prawiek»”**;
- Smart Panda by Łukasz Chmielewski za projekt **„Nowe podejście do nauczania – nowa metodyka zajęć z języka angielskiego w klasach 0–3 szkół podstawowych”**;
- II Liceum Ogólnokształcące im. św. Królowej Jadwigi w Siedlcach za projekt **„Join the European table”**.

Okiem beneficjenta

Konkurs fotograficzny Selfie+ jest okazją do podzielenia się wrażeniami oraz efektami pracy projektowej. Za pomocą zdjęć najłatwiej i najskuteczniej można przedstawić rezultaty prowadzonych działań. Zasady udziału są proste i znane od wielu lat: beneficjenci zamieszczają swoje prace na platformie Selfie+, a kapituła konkursu wybiera spośród nich zwycięzców. Każda instytucja realizująca projekt w ramach programów wspieranych przez Fundację może konkurować o nagrody w kategoriach Twój projekt w jednym ujęciu, Wartości europejskie w nowej perspektywie oraz Zdjęcie roku.

W ósmej edycji o nagrody walczyli autorzy 350 zdjęć. Niemal co trzecią fotografię wyko-nali uczestnicy projektów realizowanych w sektorze Edukacja szkolna Erasmus+. Nade-słane zgłoszenia zostały pokazane na wystawie zorganizowanej w ramach Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach (25–27 kwietnia, Katowice).

Podziel się wspomnieniami z projektu

Platforma Selfie+ to miejsce służące prezentowaniu działań projektowych, stworzone dla beneficjentów programów: Erasmus+, PO WER, Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży, Polsko-Ukraińska Rada Wymiany Młodzieży, a od 2021 r. także Europejski Korpus Solidarności.

Realizatorzy inicjatyw zamieszczają na platformie zdjęcia oraz inne materiały i w ten sposób dzielą się swoimi dokonaniem, upowszechniają wyniki pracy nad projektem, a przede wszystkim pokazują przyszłym beneficjentom, że warto korzystać z oferty Fundacji.

Dołączenie do społeczności Selfie+ to nie tylko okazja do zaprezentowania najciekawszych relacji z działań projektowych, lecz także wymiana doświadczeń i dobrych praktyk, inspiracja dla instytucji działających w obszarze edukacji, a przy tym doskonała zabawa połączona z nauką.

Kategoria Wartości europejskie w nowej perspektywie

- Cyfrowy świat: Politechnika Łódzka: „**Rzeczywistość mieszana przeciw wykluczeniu**” (zdj. powyżej, projekt Erasmus+ Szkolnictwo wyższe „Mixed reality on universal design’s secret service”);
- Działania społeczne: Human Lex Instytut: „**Peace znaczy STOP WOJNIE**” (projekt Erasmus+ Młodzież „Dziurawa skarpeta refocus”);
- Ekologia: V Liceum z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Romualda Traugutta w Radomiu: „**Takie nasze sacrum – Europa**” (projekt Erasmus+ Edukacja szkolna „Mówienie jest moim celem. Nowocześni obywatele Europy”);
- Wyrównywanie szans: Liceum Ogólnokształcące im. Piotra Skargi w Grójcu: „**Cyfrowy świat i działania na rzecz pokoju idą w parze**” (s. 133, projekt Erasmus+ Edukacja szkolna „Digital competence and eSafety”);
- Synergia: Zespół Szkół w Strzelnie: „**Erasmus+ – zdobywamy zawodowe doświadczenia błytkotliwie!**” (projekt Erasmus+ Kształcenie i szkolenia zawodowe „Od Eurostażysty do Eurozawodowca”).

Kategoria Twój projekt w jednym ujęciu

- Zespół Szkół

Hotelarsko-Gastronomicznych w Gdyni: **„Razem pod gwiazdami”** (projekt Erasmus+ Edukacja szkolna „Learning from the past, designing our future”);

- Fundacja RAiDO Międzynarodowe Centrum Wsparcia Młodzieży i Dorosłych: **„Feeling of beauty – my beautiful mother!”** (projekt Erasmus+ Edukacja dorosłych „Feeling of beauty”);

- Zespół Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich:

„Wiktoria na tropie tajemnic sycylijskiej Doliny Świątyni”

(s. 129, projekt PO WER „Profesjonalny, doświadczony, rozważny, elastyczny, efektywny, twórczy stażysta i pracownik”).

Zdjęcie roku

- Zespół Szkół Hotelarsko-Gastronomicznych w Gdyni: **„Razem pod gwiazdami”** (projekt Erasmus+ Edukacja szkolna „Learning from the past, designing our future”).

Wyzwania na miarę możliwości

WorldSkills oraz EuroSkills to międzynarodowe, cyklicznie organizowane mistrzostwa, których zadaniem jest promowanie umiejętności zawodowych wśród młodzieży. W 2021 r. zespół koordynujący tę inicjatywę w Polsce powołał do życia krajowy konkurs pod nazwą SkillsPoland, a jego druga edycja odbyła się jesienią w Gdańsku (23–25 listopada).

Rok upłynął na przygotowaniach do konkursu WorldSkills Shanghai 2022, który w ostatniej chwili został odwołany ze względu na obostrzenia pandemiczne w Chinach. W zamian władze WorldSkills International we współpracy z siecią krajów partnerskich zdecydowały o zorganizowaniu WorldSkills Competition 2022 Special Edition – międzynarodowej rywalizacji przeprowadzonej w 15 różnych krajach i regionach. Ogółem w 62 konkurencjach wystartowało ponad tysiąc młodych profesjonalistów z 58 państw. Reprezentacja Polski wzięła udział w 12 konkurencjach rozgrywanych w sześciu europejskich państwach. Polscy zawodnicy zdobyli jeden brązowy medal w konkurencji integracja robotów przemysłowych oraz trzy medale doskonałości w konkurencjach: budownictwo cyfrowe/BIM, florystyka oraz przemysł 4.0.

W związku z wykluczeniem Rosji z WorldSkills Europe, podczas walnego zgromadzenia krajów członkowskich tej organizacji (czerwiec, Kraków), wybrano Polskę jako nowego gospodarza międzynarodowej olimpiady branżowej EuroSkills 2023, która odbędzie się między 5 a 9 września 2023 r. w Gdańsku.

Główne krajowe eliminacje do tych zawodów przeprowadzono w ramach listopadowej edycji SkillsPoland. W 22 konkurencjach startowało 200 młodych specjalistów nowoczesnych zawodów, a ich zmagania oceniało 140 sędziów z Polski i zagranicy. Przez trzy dni przestrzenie pomorskiego Centrum Wystawienniczo-Kongresowego przyciągnęły ponad 10 tys. widzów, którzy poza kibicowaniem mogli spróbować swoich sił w kilkunastu strefach trenowania umiejętności i w strefie gamingowej, wziąć udział w warsztatach tematycznych dla nauczycieli albo odwiedzić targi szkół. Wydarzenie uświetniły panele dyskusyjne z przedstawicielami nauki, biznesu oraz instytucji publicznych.

Aktywność zespołu WorldSkills Poland w 2022 r. nie ograniczała się jedynie do organizowania zawodów. Inicjatywa była szeroko promowana w mediach społecznościowych. W ciągu roku profil na Facebooku odwiedziło 394 104 użytkowników, a na Instagramie odnotowano 570 201 wyświetleń wszystkich materiałów kampanii promocyjnej.

Zdobywcy I miejsca w 22 konkurencjach SkillsPoland 2022

- architektura krajobrazu:
Róża Olszewska i Artur Tsybran
(drużyna);
- budownictwo cyfrowe/BIM:
Dorota Cieślicka;
- chmura obliczeniowa:
Dominik Gubrynowicz;
- cukiernictwo: **Patrycja Mrozek**;
- cyberbezpieczeństwo: **Jakub Bliźniuk**
i **Filip Brzozowski** (drużyna);
- florystyka: **Weronika Kwiatek-Binda**;
- frezowanie CNC: **Rafał Rygaliak**;
- fryzjerstwo: **Emilia Wilde**;
- gotowanie: **Janusz Perucki**;
- instalacje sanitarne i grzewcze:
Paweł Zawieracz;
- instalacje elektryczne: **Tomasz Chlipała**;
- integracja robotów przemysłowych:
Piotr Wyrzyk i Hubert Krasuski
(drużyna);
- meblarstwo: **Mateusz Janta**;
- mechanika pojazdów rolniczych
i budowlanych: **Rafał Piechaczek**;
- mechatronika: **Emilia Glibowska**
i **Stanisław Michalski** (drużyna);
- obsługa gości hotelowych:
Dawid Miotk;
- przemysł 4.0: **Krzysztof Woźniak**
i **Patryk Kubański** (drużyna);
- serwis restauracyjny:
Łukasz Kobytecki;
- stolarstwo: **Radostaw Kropaczewski**;
- spawalnictwo: **Alan Kaczkowski**;
- technologia mody: **Filip Borzym**
i **Maksymilian Młynarski** (drużyna);
- zabiegi kosmetyczne: **Adam Skibiński**.

A photograph of a person's hands holding a camera, set against a vibrant red background. The background is filled with soft, out-of-focus light spots (bokeh) in various shapes and sizes, creating a dreamy and artistic atmosphere. The hands are positioned in the upper left quadrant, with the camera lens pointing towards the left. The overall composition is clean and modern, emphasizing technology and global connectivity.

Działania upowszechniające

Promocja na wszystkich polach

Narodowa Agencja prowadziła szeroko zakrojone działania promocyjne, informacyjne i upowszechniające. Opierając się na doświadczeniach z czasu pandemii COVID-19, najczęściej realizowała wydarzenia w formule hybrydowej. Przeprowadzono dwie ogólnopolskie kampanie skierowane do szerokiego grona odbiorców, w tym do nowych wnioskodawców. W 2022 r. Fundacja świętowała 35-lecie Erasmusa+ w Polsce oraz włączyła się w obchody Europejskiego Roku Młodości.

Facebook FRSE

Flickr FRSE

Speaker FRSE

Instagram FRSE

Konferencje o zasięgu ogólnopolskim

Rok rozpoczął się od największego wydarzenia realizowanego cyklicznie. Ogólnopolski Dzień Informacyjny Narodowej Agencji Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności po raz drugi odbył się zdalnie i po raz kolejny uczestniczyło w nim więcej osób niż w edycjach stacjonarnych (13 stycznia). Prezentacje oferty programów edukacyjnych, rozmowy prowadzone na żywo z ekspertami oraz ceremonia wręczenia nagród w konkursie Selfie+ przyciągnęły przed ekrany 1559 osób. Całość była transmitowana na platformie streamingowej, na kanale YouTube oraz na facebookowym profilu Narodowej Agencji.

Pod koniec roku, gdy uczestniczenie w spotkaniach stacjonarnych stało się możliwe, Fundacja zorganizowała V Kongres Edukacji (27 października, Warszawa). Miejscem wydarzenia było Auditorium

Maximum Uniwersytetu Warszawskiego, dokąd przybyło 870 gości. Kluczowym tematem kongresu było umiędzynarodowienie edukacji, szczególnie w wymiarze wartości jednoczących Europę. Uczestnicy trzech sesji plenarnych rozmawiali o tym, jakie korzyści niesie ze sobą stwarzanie okazji do nawiązywania kontaktów oraz do wymiany doświadczeń na poziomach lokalnym, krajowym i międzynarodowym.

Cykliczne wydarzenia międzynarodowe

Narodowa Agencja włączyła się także w organizację kilku cyklicznych wydarzeń o zasięgu ponadnarodowym. Jednym z nich były obchody Europejskiego Roku Młodości. Z tej okazji Fundacja razem z Polskim Towarzystwem Wspierania Przedsiębiorczości zorganizowała

Przez cały rok Fundacja zorganizowała

95 wydarzeń promocyjno-informacyjnych.

We wszystkich tych imprezach uczestniczyło ogółem prawie

18 tys. osób

II Europejskie Forum Młodych Liderów (25–27 kwietnia, Katowice/online). Spotkanie towarzyszyło Europejskiemu Kongresowi Gospodarczemu, a jego celem było przedstawienie dokonań programu Erasmus+ w Polsce oraz stworzenie przestrzeni do dyskusji na temat perspektyw dla młodych Europejczyków. Debatom i wystąpieniom przystąpiło 168 osób goszczących na Uniwersytecie Śląskim oraz 240 internautów. Z kolei w ramach głównej części Kongresu FRSE zorganizowała dwie debaty w formule hybrydowej: „Europa równych szans” oraz „Międzynarodowa wymiana młodzieży. 35 lat Erasmusa”, które zgromadziły 2595 słuchaczy.

Jesienią Narodowa Agencja była obecna na XXXI Forum Ekonomicznym, które odbywało się pod hasłem „Europa w obliczu nowych wyzwań” (6–8 września, Karpacz). W ramach tego wydarzenia zorganizowano trzy debaty służące omówieniu sposobów wspierania rozwoju gospodarczego i systemu edukacji za pomocą narzędzi Erasmusa+ takich jak Centra Innowacji InnHUB.

Pod koniec roku Narodowa Agencja ponownie włączyła się w obchody Dni Erasmusa (13–15 października). Szkoły i organizacje w całej Polsce, które przyłączyły się do świętowania, zorganizowały 238 spośród 6295 działań tematycznych przeprowadzonych na całym świecie.

Imprezy sportowe

Po dwóch wirtualnych edycjach Bieg Erasmusa powrócił do formy stacjonarnej (24 lipca). Po raz pierwszy towarzyszył Europejskiemu Igrzyskom Akademickim, czym zapewnił sobie międzynarodowy zasięg. Na starcie, ustawionym na ulicy Piotrkowskiej w Łodzi, stawiało się 81 drużyn, które pokonywały 10 km, oraz 70 dzieci biegających na krótszych dystansach. W imprezie wzięło udział także 8 drużyn zagranicznych, a w zabawie uczestniczyło ponad 420 osób. Szkolna edycja biegu została przeprowadzona jesienią w formie zdalnej.

Z okazji 35-lecia Erasmusa+ w Polsce Narodowa Agencja zorganizowała I Międzynarodowy Turniej Szachowy Online

Twitter FRSE

Podcast Addict

LinkedIn FRSE

YouTube FRSE

Erasmus+ Chess (14–18 listopada). Był on nie tylko okazją do rywalizacji, ale i do zdobywania wiedzy na temat programu i europejskich wartości. W zawodach rozgrywanych na platformie streamingowej wzięło udział 1 tys. zawodników. Przez pięć dni kibice obejrzeni sześć transmisji trwających łącznie ponad 25,5 godziny.

Spotkania regionalne

Rok 2022 był bardzo pracowity dla 20 regionalnych punktów informacyjnych programu Erasmus+, które zorganizowały w całej Polsce 44 wydarzenia dla 3 tys. osób. Wśród najczęściej podejmowanych tematów znalazły się kwestie związane z prowadzeniem projektów edukacyjnych w ramach europejskich inicjatyw, organizowaniem mobilności czy akredytacją Erasmus+.

Aktywność regionalnych punktów informacyjnych była tematem kampanii „Wyjedź za granicę z Erasmus+”. W jej ramach nagrano krótkie filmiki

z wypowiedziami przedstawicieli wszystkich punktów oraz opublikowano artykuły prezentujące dobre praktyki opracowane w ramach projektów Erasmus+ w danym regionie.

Po długiej przerwie w trasę po Polsce wyruszyło Mobilne Centrum Edukacyjne – naczepa szkoleniowo-dydaktyczna wypełniona nowoczesnymi narzędziami edukacyjnymi. W 2022 r. wyjechała na drogi 39 razy, odwiedzając łącznie 2,9 tys. osób. W trakcie zajęć pracownicy Fundacji pokazywali nauczycielom, jak można łączyć technologię z klasycznym podręcznikiem, aby urozmaicić szkolną rutynę. Uczniowie mogli dowiedzieć się, jak wykorzystywać na lekcjach długopisy 3D, kostki Merge, albo Makey-Make i czego można się nauczyć od robotów edukacyjnych, takich jak Codey-Rocky, Ozobot i Photon.

Narodowa Agencja rozpoczęła także tworzenie Centrów Innowacji Erasmus+ InnHUB w stolicach polskich województw. Celem centrów jest przekrojowe prezentowanie oferty programów pod kątem potrzeb wszystkich sektorów gospodarki, ze szczególnym

1 tys.
zawodników,

5 dni rozgrywek,

i 25,5
godziny transmisji live

– to bilans

I Międzynarodowego
Turnieju Szachowego
Online Erasmus+ Chess
zorganizowanego
z inicjatywy FRSE

uwzględnieniem szkolnictwa wyższego i biznesu, oraz inspirowanie do prowadzenia innowacyjnych projektów w ramach Erasmusa+ i Europejskiego Korpusu Solidarności. InnHUB-y stwarzają pole do wymiany doświadczeń i organizowania spotkań o tematyce edukacyjnej, a przy okazji zapewniają przestrzeń, w której odbywa się część wydarzeń organizowanych przez Fundację.

W 2022 r. Centra Innowacji powstały w Krakowie, Katowicach, Poznaniu, Gdańsku i Łodzi. Trzy InnHUB-y zorganizowały już pierwsze Dni Innowacji Erasmus+ (Kraków, Katowice, Gdańsk), w których wzięło udział ok. 2,5 tys. osób. Podpisano także cztery porozumienia z 45 podmiotami w zakresie wspierania innowacji w Małopolsce, Wielkopolsce, na Śląsku i Pomorzu. Ponadto w InnHUB-ach odbyło się osiem spotkań informacyjnych przekrojowo prezentujących ofertę Narodowej Agencji, w których łącznie wzięło udział 1 tys. osób.

Przez cały rok pracownicy Centrów Innowacji przeprowadzili ok. 200 spotkań indywidualnych oraz zaprezentowali ofertę FRSE w 50 instytucjach i podczas 20 regionalnych wydarzeń partnerskich, takich jak Festiwal Nauki w Katowicach czy Małopolskie Forum Finansowe.

Komunikacja online

Przez cały rok Fundacja silnie zaznaczała obecność w sieci, korzystając z własnych kanałów komunikacji. To kilkanaście profili FRSE i Narodowej Agencji w najpopularniejszych w mediach społecznościowych. Regularnie rośnie zainteresowanie ich zawartością: zasięg postów opublikowanych na facebookowych profilach zbliżył się do 900 tys., a twitty każdego miesiąca czytało ok. 105 tys. odbiorców.

Na szczególną uwagę zasługuje kanał YouTube, który subskrybuje już ponad 3,6 tys. osób. Jest on sercem największych kampanii promocyjnych i źródłem wiarygodnych informacji. W 2022 r. na kanale pojawiły się nie tylko szkolenia i relacje z kluczowych wydarzeń Narodowej Agencji, ale i cykl przygotowany na 35-lecie Erasmusa+. Pełnometrażowy film „Wartości jednoczące Europę” oraz 35 rozmów z osobami, które przez lata były związane z programem, odtworzono niemal 2,7 tys. razy. Pozostałe materiały dostępne na YouTube uzyskały 457 736 wyświetleń, trwających łącznie 24 764 godziny.

W celach informacyjnych oraz promocyjnych były również wykorzystywane newslettery Fundacji i Erasmusa+. W 2022 r. wsparły one 18 kampanii i 147 doraźnych akcji informacyjnych. Kilka razy w miesiącu do elektronicznych skrzynek wpadały najświeższe newsy na temat wydarzeń, konkursów, inicjatyw Narodowej Agencji, a także ważnych terminów i szczegółów dotyczących realizacji projektów. Baza newsletterów liczy ponad 14,7 tys. subskrybentów, którzy w ciągu roku otrzymali prawie 2 mln wiadomości.

Obecność w mediach

Komunikacja w mediach społecznościowych była skoordynowana z promocją w regionalnych i ogólnopolskich mediach. Współpraca objęła relacjonowanie Europejskiego Forum Młodych Liderów oraz Forum Ekonomicznego w Karpaczu. Po raz kolejny zrealizowano też projekt „Nie ma przyszłości bez przedsiębiorczości”.

Eksperti Fundacji cyklicznie brali udział w audycjach radiowych, programach telewizyjnych oraz serwisach informacyjnych o ogólnopolskim zasięgu. W roku 2022 audycje związane z działalnością

*Mobilne Centrum
Edukacyjne znów
na pełnym baku!
W 2022 r. ekipa naczepy
wyruszyła w trasę*

39 razy,
spotykając się

z **2,9tys.**
uczniów i nauczycieli
w całej Polsce

FRSE dotarły do prawie 9 mln słuchaczy i widzów. W mediach tradycyjnych i na portalach internetowych informacje o zarządzanych przez nią programach zostały przeczytane niemal 45 660 razy. Dzięki tym działaniom i współpracy medialnej Fundacji udało się dotrzeć do 677,5 tys. odbiorców prasy tradycyjnej i mediów audiowizualnych.

Upowszechnianie rezultatów projektów

Z myślą o beneficjentach chcących dzielić się doświadczeniem odbyły się warsztaty na temat upowszechniania rezultatów projektów edukacyjnych. Scenariusz spotkania zakładał trzy moduły, w ramach których były omawiane zagadnienia dotyczące promocji i doboru

odpowiednich kanałów rozpowszechniania osiągnięć na szeroką skalę. Ważnym punktem była dyskusja nad stosowaniem i wykorzystywaniem wyników projektów w dłuższej perspektywie, np. poprzez komercjalizację i akredytację.

W odpowiedzi na wzrost zainteresowania Platformą Rezultatów Programu Erasmus+ zorganizowano na niej webinarium „Prezentowanie rezultatów”. Uczestnicy e-szkolenia poznawali możliwości i obsługę tego narzędzia. Nagranie wydarzenia zostało udostępnione na kanale YouTube Narodowej Agencji, a od premiery zostało wyświetlone ponad 64 tys. razy.

Erasmus+ bez tajemnic

W 2022 r. Narodowa Agencja zarządziła dwoma międzynarodowymi badaniami oraz uczestniczyła w czterech inicjatywach koordynowanych przez inne agencje. Fundacja zainicjowała także badania krajowe, które realizowała samodzielnie lub we współpracy z podmiotami zewnętrznymi

Badania międzynarodowe koordynowane przez Fundację

„Ecosystem of digital competence development in Erasmus+” to badanie międzysektorowe z udziałem beneficjentów sektorów: Edukacja szkolna, Kształcenie i szkolenia zawodowe, Szkolnictwo wyższe i Edukacja dorosłych. W konsorcjum znalazło się sześć narodowych agencji z Belgii, Holandii, Włoch, Rumunii, Turcji i ze Słowenii. Rola koordynatora wymagała od Fundacji podjęcia wielu działań związanych m.in. z nawiązywaniem współpracy czy organizacją dwóch spotkań roboczych. Podpisano również umowę z Centrum Cyfrowym, które wspiera zadania związane ze zbieraniem i z analizą danych.

Wśród działań merytorycznych należy wymienić przede wszystkim: opracowanie koncepcji i harmonogramu badania,

przeprowadzenie analizy danych zastanych w krajach partnerskich oraz opracowanie ankiety internetowej, która została wysłana do beneficjentów Erasmus+ w pierwszym kwartale 2023 r. W grudniu 2022 r. rozpoczęto również pracę nad scenariuszem wywiadu pogłębionego.

Projekt „Impact of VET placements on national education systems in Central and Eastern Europe” jest realizowany na rzecz sektora Kształcenie i szkolenia zawodowe Erasmus+ w Polsce oraz w pięciu innych krajach (Czechy, Łotwa, Węgry, Słowenia i Rumunia). Partnerzy wzięli udział w spotkaniu inicjującym, podczas którego zostały również omówione zasady współpracy w ramach projektu, przedstawiono harmonogram

"

Organizacje goszczące były w wielu przypadkach pierwszymi instytucjami społecznymi, z którymi wolontariusze mieli bezpośredni kontakt. Pierwsze doświadczenia mogą wpływać na postrzeganie całej sfery aktywności społecznej i obywatelskiej, dlatego tak ważne jest podejmowanie przemyślanych działań, indywidualne podejście, zwracanie uwagi na rozwój wolontariuszy i zapewnianie im wsparcia podczas projektu

Na podstawie: Jeżowski, M. i Tragarz, M. (2022). Aktywność społeczna i obywatelska uczestników projektów wolontariatu zagranicznego. Wydawnictwo FRSE.

prac oraz narzędzia badawcze. W kolejnych miesiącach rozpoczęła się analiza danych zastanych, w tym statystyk dotyczących sektora Kształcenie i szkolenia zawodowe Erasmus+.

Badania międzynarodowe z udziałem Narodowej Agencji

„RAY – Research-based analysis and monitoring of Erasmus+ Youth” to wieloaspektowy projekt realizowany od kilku lat w sektorze Młodzież. Inicjatywa jest koordynowana w Finlandii, a Polska uczestniczy w pięciu modułach tematycznych. W 2022 r. Fundacja kontynuowała gruntowną modernizację

dwóch kwestionariuszy, która polegała m.in. na uproszczeniu i skróceniu pytań, zmianie skal odpowiedzi, dostosowaniu widoku ankiety do wyświetlania na telefonach komórkowych. Zespoły badawcze mogły wymienić się doświadczeniami podczas corocznego spotkania sieci RAY, które tym razem odbyło się w czeskiej Pradze. Dla osób od dawna zaangażowanych w przedsięwzięcie była to okazja do podsumowania dotychczasowych

osiągnięć oraz uzgodnienia planu przyszłych działań. Raporty sieci RAY są publikowane pod adresem: www.researchyouth.net.

Przedmiotem badania „Campus International 2022” jest sektor Szkolnictwo wyższe w Erasmusie+, a nad przebiegiem całości czuwa narodowa agencja w Niemczech. W roku 2022 zebrano pierwsze dane od 557 respondentów. Nie mały był w tym

udział uczelnianych koordynatorów programu, którzy przekazali kwestionariusz studentom. Badanie wymaga wykonania jeszcze dwóch pomiarów na tej samej grupie osób w określonych odstępach czasu.

Drugie przedsięwzięcie kierowane przez Niemców dotyczy sektora Edukacja dorosłych. „RIA-AE network” dopiero startuje, więc w 2022 r. wymagał starannego zaplanowania wszystkich etapów współpracy oraz potrzeb badawczych. W ciągu roku odbyły się dwa spotkania partnerów: w kwietniu (Bonn) oraz we wrześniu (zdalnie). Fundacja podpisała z niemiecką agencją dokument określający zakres współpracy. Merytoryczna część projektu, obejmująca po stronie FRSE m.in. konsultowanie koncepcji badawczej oraz prowadzenie badań i analiz, rozpocznie się w 2023 r.

Badanie międzynarodowe „Digital transformation in VET” jest prowadzone w sektorze Kształcenie i szkolenia zawodowe pod kierownictwem włoskim. Rok 2022 upłynął na konsultowaniu harmonogramu oraz kluczowych założeń, m.in. treści kwestionariusza badania. Główne prace przewidziano na lata 2023–2024.

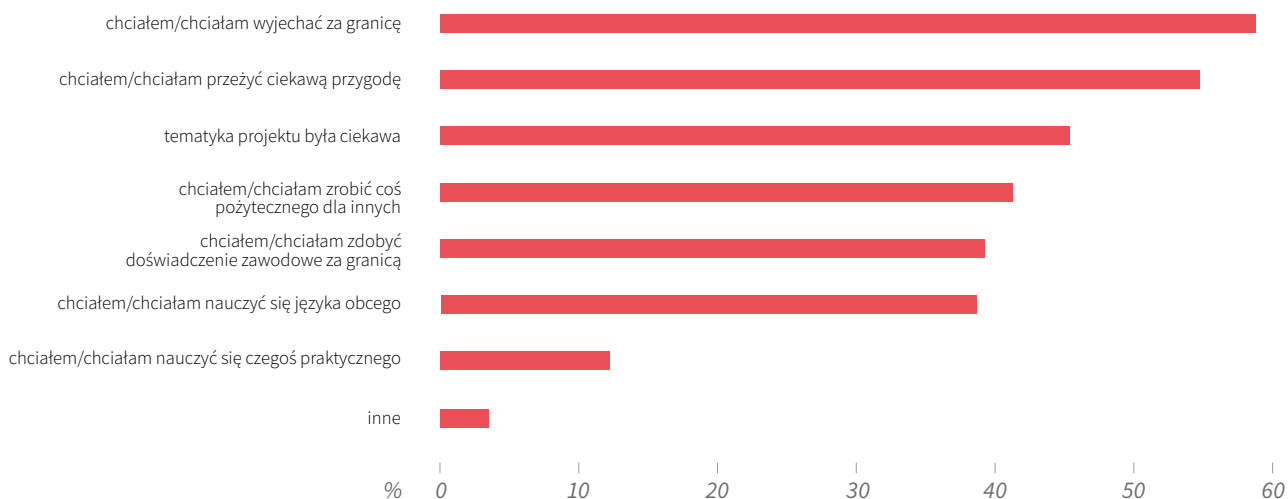
Badania krajowe

W ramach „Badania losów absolwentów tracking + panel” prowadzonego w sektorze Szkolnictwo wyższe został opublikowany raport „Zawodowe i edukacyjne losy absolwentów uczelni”, który obejmuje analizy danych zebranych w poprzednich latach. W 2022 r. kontynuowano zbieranie nowych informacji od uczestników. W ramach komponentu trackingowego do absolwentów, którzy

korzystali z Erasmusa+ w czasie studiów, został wysłany kwestionariusz. Następnie, w ramach części panelowej, rozesłano kwestionariusz do uczestników ubiegłorocznego trackingu, którzy wyrazili chęć dalszego udziału w badaniu.

Nowością w sektorze w Szkolnictwo wyższe jest badanie polskich uczelni koordynujących tworzenie tzw. uniwersytetów europejskich w ramach jednego z działań centralnych Erasmus+. Projekt składa się z sześciu badań realizowanych w czterech uczelniach. W harmonogramie uwzględniono m.in. analizy dojrzałości cyfrowej polskich uczelni, ewolucji koncepcji uniwersytetów europejskich, ocenę funkcjonowania oraz potencjał polskich uczelni w tworzeniu paneuropejskiego kampusu i europejskich zasobów wiedzy czy możliwości wdrożenia systemu *micro-credentials*.

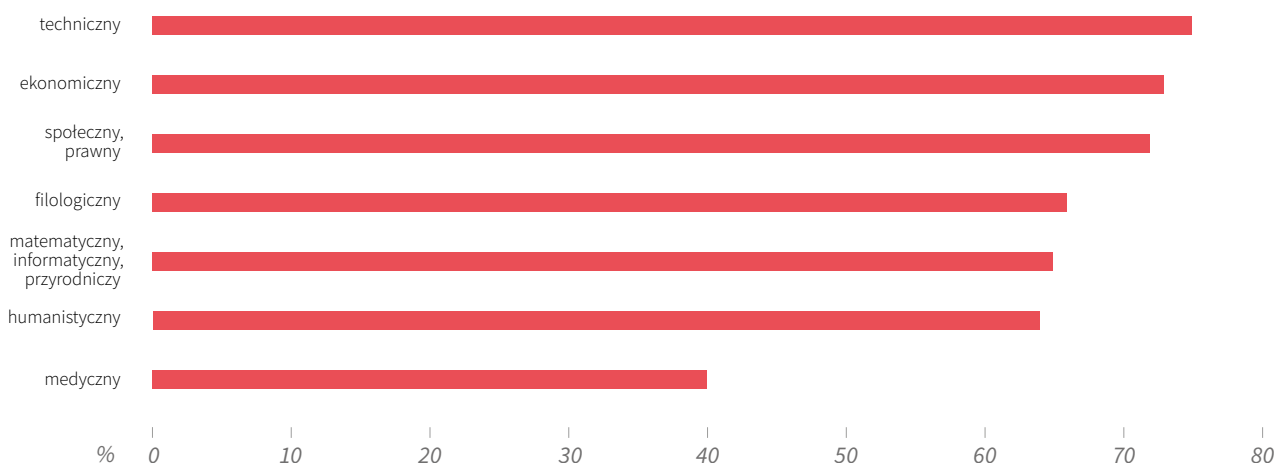
Wykres 13. Powody uczestnictwa w zagranicznym wolontariacie

N = 152, dane w %. Respondenci mogli zaznaczyć kilka odpowiedzi.

Źródło: Jeżowski, M. i Tragarz, M. (2022). Aktywność społeczna i obywatelska uczestników projektów wolontariatu zagranicznego. Wydawnictwo FRSE.

Wykres 14. Wpływ uczestnictwa w mobilnościach Erasmus+ na zdobycie pierwszej pracy – podział według ukończonego kierunku studiów

N = 852, dane w %, suma odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”. Ze względu na zbyt małą liczbę respondentów z obserwacji wyłączone absolwentów kierunków artystycznych oraz rolniczych, weterynaryjnych i leśnych. Źródło: Fila, J. i Sobestjański, K. (2022). Zawodowe i edukacyjne losy absolwentów uczelni. Raport z badania uczestników programu Erasmus+. Warszawa: Wydawnictwo FRSE.

"

Większość absolwentów oceniła, że uczestnictwo w Erasmusie+ miało wpływ na decyzję o kontynuowaniu studiów, a ponad dwie trzecie badanych wskazało, że doświadczenie zdobyte w ramach mobilności pomogło im w uzyskaniu pierwszego stałego zatrudnienia

Na podstawie: Fila, J. i Sobestjański, K. (2022). Zawodowe i edukacyjne losy absolwentów uczelni. Raport z badania uczestników programu Erasmus+. Wydawnictwo FRSE.

Zespół Analityczno-Badawczy FRSE regularnie prowadzi analizy oparte na danych programu Erasmus+ (m.in. wyniki naborów wniosków, monitoring mobilności). W ramach tych zadań w 2022 r. powstało opracowanie „Mobilności edukacyjne z perspektywy uczniów szkół zawodowych uczestniczących w programie Erasmus+”. Przedmiotem analizy była satysfakcja uczniów i absolwentów polskich placówek edukacyjnych, którzy wzięli

udział w projektach mobilności w sektorze Kształcenie i szkolenia zawodowe. Opracowanie dostępne jest na stronie internetowej FRSE w sekcji Badania. Raporty przedstawiające rezultaty pełnozakresowych badań nad aktywnością społeczną i obywatelską wolontariuszy czy losami absolwentów programu Erasmus+ zostały opisane w rozdziale Mediateka (s. 155).

Jesienią Narodowa Agencja podzieliła się wynikami przeprowadzonych badań

oraz doświadczeniami metodologicznymi z uczestnikami dorocznego seminarium „Evidence-based approach in Erasmus+”, które tym razem odbyło się w Krakowie (21–23 września). Głównym tematem tego wydarzenia było omówienie kwestii związanych z wdrażaniem w projektach edukacyjnych nowych priorytetów Erasmus+: włączenia i różnorodności, transformacji cyfrowej, dbania o środowisko oraz uczestnictwa w życiu demokratycznym.

Mediateka 2022

Czytelnia FRSE

Publikacje Narodowej Agencji coraz częściej są skierowane do czytelników obcojęzycznych. W 2022 r. niemal co druga książka zamieszczona w internetowej Czytelni FRSE została wydana w języku angielskim. Niematy w tym udział sieci Eurydice, która przygotowała aż 11 anglojęzycznych publikacji. Niespodzianki czekały także na statych odbiorców: nowy wygląd i funkcjonalności zyskały cztery strony fundacyjnych inicjatyw, a redakcja kwartalnika „Języki Obce w Szkole” przez cały rok świętowała swoje 65 lat w gronie czytelników, autorów i recenzentów.

Rok zakończył pierwsze pięć lat działalności Wydawnictwa FRSE, a ostatnie jego miesiące przyniosły nowe wyzwania związane z połączeniem sekcji badawczej z sekcją wydawniczą Narodowej Agencji w jeden zespół.

strona internetowa „Europa dla Aktywnych”

Seria tematyczna FRSE

strona internetowa „Języki Obce w Szkole”

Edukacja bez granic. Raport FRSE 2021

Raporty podsumowujące przebieg najważniejszych unijnych programów edukacyjnych i młodzieżowych oraz inicjatyw im towarzyszących przeszły graficzną metamorfozę. Pierwsze wydanie skupia się na roku 2021. Za pomocą liczb pokazuje, że zarówno Erasmus+, Europejski Korpus Solidarności, jak i projekty finansowane ze środków PO WER, pomimo pandemicznych przeszkód zmieniały oblicze polskiej edukacji, otwierając ją na świat, nowe technologie i międzynarodowe wyzwania.

Facebook „Języki Obce w Szkole”

Evidence-based approach in Erasmus+ and European Solidarity Corps. Warsaw seminar 2021

Zbiór tekstów omawiających wyniki badań przedstawionych podczas międzynarodowego seminarium „Evidence-based approach in Erasmus+ and European Solidarity Corps”. Tematem przewodnim w 2021 r. był wpływ pandemii na europejskie projekty edukacyjne. Badacze przyjrzeni się m.in. trendom demograficznym uczestników mobilności, trwałości projektów realizowanych w warunkach ograniczeń kontaktów, a także zmianom w sektorach Kształcenie i szkolenia zawodowe, Edukacja dorosłych czy Młodzież Erasmus+. Artykuły dają wgląd w potencjalne i obserwowalne skutki pandemii dla edukacji i młodzieży i całego społeczeństwa.

Erasmus+ 2014–2020 a umiędzynarodowienie polskich uczelni

Publikacja przedstawia osiągnięcia polskich uczelni realizujących program Erasmus+ w latach 2014–2020. Czytelnik znajdzie w niej nie tylko imponujące liczby, ale przede wszystkim dobre praktyki z całej Polski. Szkoły wyższe podzieliły się swoim doświadczeniem w zakresie m.in. zawierania nowych partnerstw i umów międzynarodowych, programów podwójnego dyplomowania, działań promocyjnych oraz komunikacji. Publikacja obrazuje także, jak wzrost mobilności polskich studentów oraz pracowników uczelni przekłada się na umiędzynarodowienie szkolnictwa wyższego w Polsce.

Partnerstwa w Erasmusie+

Niniejszy przewodnik to pierwsza pomoc dla wszystkich osób zainteresowanych realizacją przedsięwzięć w ramach Akcji 2. programu Erasmus+. Publikacja prezentuje zarówno możliwości, jakie dają projekty, jak i korzyści płynące z ich wdrażania. Daleko jej jednak do instrukcji – nie podpowiada, jak wypełniać wnioski o dofinansowanie, co wpisać w danej rubryce ani jak uzasadniać poszczególne działania. Mimo to można w niej znaleźć receptę na sukces opisaną w formie kroków, jakie należy podjąć, żeby stworzyć udany projekt.

Kompendium projektów partnerstw strategicznych programu Erasmus+ w sektorze Szkolnictwo wyższe w latach 2014–2020

Na sukces Erasmus+ składa się m.in. niestąbnące zaangażowanie europejskich uczelni w międzynarodowe projekty edukacyjne. Publikacja wieloaspektowo podsumowuje osiągnięcia polskich partnerstw strategicznych realizowanych w sektorze Szkolnictwo wyższe w latach 2014–2020. Tego rodzaju projekty wspierały opracowywanie i wdrażanie innowacyjnych praktyk w kształceniu, zarządzaniu procesem dydaktycznym i funkcjonowaniu uczelni. Rezultaty zakończonych partnerstw pokazują, że do osiągnięcia tych celów prowadzi tyle dróg, ile pomysłów lub potrzeb mają uczelnie tworzące partnerstwo.

Poradniki

Zarządzanie projektem mobilności. Akcja 1. sektora Edukacja szkolna Erasmus+

Ten poradnik jak w soczewce skupia wszystkie wartościowe informacje na temat kluczowych elementów zarządzania projektem mobilności w sektorze Edukacja szkolna Erasmusa+ oraz możliwych kierunków, w jakich powinny zmierzać przygotowania do jego realizacji. Nie jest to jednak podręcznik, ale pomocnik – pełen przykładów i praktycznych komentarzy, zawierający ćwiczenia i porady powiązane z każdą fazą życia projektu. Radzi, uczy, pokazuje poszczególne etapy życia projektu i pomaga zrozumieć, na czym polega efektywne zarządzanie inicjatywami edukacyjnymi.

Jak pracować w Europie

Po raz ósmy Eurodesk Polska przygotował publikację na temat pracy w Europie. Pierwsza część to garść informacji o tym, od czego zacząć, na co zwracać uwagę przy wyborze kierunku emigracji i pracodawcy, jakich nie popełniać błędów albo jak ułatwić sobie przeprowadzkę. Druga część przybliży fakty i ciekawostki związane z zatrudnieniem w 30 krajach. Przeplatają je historie o formalnościach, wynagrodzeniu, podatkach czy o kosztach życia opowiedziane przez osoby, które pracę w danym kraju już znalazły.

Inicjatywy wspierające

Kierunki rozwoju kształcenia i szkolenia zawodowego

Nowa publikacja Krajowego Zespołu Ekspertów ds. Kształcenia i Szkolenia Zawodowego jest pierwszą w trzytomowej serii, która w najbliższych latach ukaże się nakładem Wydawnictwa FRSE. Prezentuje wybór artykułów przygotowanych przez Zespół Ekspertów EVET w 2022 r. w ramach regularnie prowadzonych działań na rzecz poprawy jakości kształcenia zawodowego oraz wspierania współpracy szkół branżowych i technicznych z rynkiem pracy.

Możliwości dla młodzieży

Młodzi inspirowani do działania ponad granicami i odkrywania w człowieku tego, co najlepsze. Ta bogato ilustrowana publikacja przybliży historie uczestników kilku projektów realizowanych w ramach programu Erasmus+ Młodzi i Europejskiego Korpusu Solidarności. Każdy, kto po nią sięgnie, dowie się, jak wykorzystać arteterapię w walce z uzależnieniami, czy radzenie sobie z trudnymi sytuacjami można wytrenować, oraz które doświadczenia przydają się po powrocie z zagranicznego wolontariatu, a które można nabywać w ramach projektów realizowanych lokalnie.

Planer eTwinnera

W katalogu publikacji FRSE zawsze znajdzie się miejsce na planer dla beneficjentów programów edukacyjnych. Tym razem podręczny kalendarz roku szkolnego wypełniły ciekawostki o eTwinning. Każdy miesiąc przynosi nowe informacje o jednej z najpopularniejszych inicjatyw wśród nauczycieli: od struktury, przez przygotowanie i realizowanie projektów, po wyróżnienia, a nawet narzędzia służące do ewaluacji działań lub doskonalenia zawodowego dla nauczycieli.

Eurydice

Nauczyciele w Europie: kariera, rozwój zawodowy i ogólne samopoczucie

Raport poświęcony wybranym aspektom zawodu nauczyciela pokazuje, w jaki sposób krajowe polityki i regulacje prawne mogą wspierać dydaktyków w wykonywaniu codziennych obowiązków. Przedstawia informacje na temat takich aspektów funkcjonowania kadry, jak: kształcenie nauczycieli, doskonalenie zawodowe, warunki pracy, przebieg kariery, ocena pracy nauczyciela, udział w służbowych wyjazdach zagranicznych czy ogólne samopoczucie. Dane zebrane przez sieć Eurydice pochodzą z 38 krajów Europy. Pierwsze, anglojęzyczne wydanie, zatytułowane „Teachers in Europe. Careers, development and well-being”, jest dostępne w Czytelni FRSE.

Edukacja i szkolenia dorosłych w Europie. Ścieżki prowadzące do umiejętności i kwalifikacji

Opracowanie poświęcone uczeniu się przez całe życie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb edukacyjnych osób dorosłych o niskim poziomie umiejętności i kwalifikacji. Na 224 stronach zostały omówione kluczowe programy edukacji osób dorosłych w poszczególnych krajach, przedstawione wskaźniki umożliwiające śledzenie zachodzących zmian oraz przeanalizowane krajowe rozwiązania w zakresie polityk w tym obszarze – także dotyczące zasad finansowania, tworzenia elastycznych ścieżek kształcenia czy uznawania uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. Informacje ujęte w raporcie dotyczą 42 systemów edukacji funkcjonujących w 37 krajach. Uzupełniają je dane jakościowe i ilościowe, dostarczone m.in. przez Cedefop, OECD i Eurostat. Anglojęzyczne wydanie tej publikacji z 2021 r. „Adult education and training in Europe: building inclusive pathways to skills and qualifications” można bezpłatnie pobrać z Czytelni FRSE.

Teachers' and school heads' salaries and allowances in Europe – 2020/2021

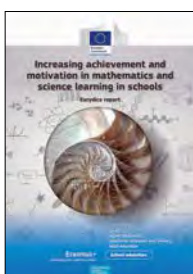
Wynagrodzenie nauczycieli i ich perspektywy zawodowe są nieodłącznym elementem polityki mającej na celu przyciągnięcie najlepszych kandydatów i zapewnienie im pozostania w zawodzie. Czy nauczyciele w Europie są dobrze opłacani? Jakie perspektywy wzrostu wynagrodzenia mają w miarę rozwoju swojej kariery? Czy w ostatnich latach nauczyciele zyskali, czy stracili siłę nabywczą? Raport przedstawia strukturę i różnice w zarobkach nauczycieli w poszczególnych krajach sieci Eurydice, zawiera informacje na temat ustawowych i rzeczywistych wynagrodzeń, a także dodatków, które otrzymują nauczyciele i dyrektorzy szkół. Uzupełnieniem publikacji są pliki z danymi wykorzystanymi do analiz, które można pobrać ze strony www.eurydice.org.pl.

Informatics education at school in Europe

Digitalizacja codziennych czynności sprawiła, że kompetencje cyfrowe znalazły się na pierwszym planie polityki edukacyjnej, a ich wspieranie powinno zaczynać się na wczesnych etapach edukacji. Raport przedstawia analizę porównawczą kształcenia informatycznego w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w 37 europejskich krajach. Sprawdzone, czy i na jakim etapie edukacji szkolnej informatyka jest nauczana – jako osobny przedmiot lub zintegrowany z innymi – oraz jakie efekty kształcenia są uwzględniane w programach powiązanych z nią przedmiotów. Omówiono również profil kwalifikacji nauczyciela informatyki, typowe ścieżki przygotowania do zawodu, a także możliwości szkolenia i inne środki wsparcia dostępne dla nauczycieli.

Increasing achievement and motivation in mathematics and science learning in schools

Najnowsza anglojęzyczna publikacja Eurydice stara się odpowiedzieć na pytania: co władze edukacyjne w całej Europie robią, aby wzmocnić motywację uczniów, poprawić ich osiągnięcia i pomóc tym, którzy mają zaległości lub trudności w matematyce i przedmiotach przyrodniczych. Analizy obejmują dane jakościowe dotyczące krajowych polityk i regulacji w 39 europejskich systemach edukacji oraz dane ilościowe pochodzące z kilku badań międzynarodowych oceniających osiągnięcia uczniów. Ponadto przedstawiono wiele przykładów na to, jak programy nauczania matematyki i przedmiotów przyrodniczych mogą wpisywać się w codzienne doświadczenia uczniów oraz sprzyjać pogłębieniu ich zainteresowań.

Teaching and learning in schools in Europe during the Covid-19 pandemic

Raport obejmuje krótki przegląd skutków pandemii COVID-19 dla organizacji edukacji szkolnej oraz przegląd kluczowych działań wdrożonych w europejskich systemach edukacji w celu przezwyciężenia pojawiających się trudności. Wyniki wskazują m.in. na duże znaczenie oferty dodatkowych zajęć prowadzonych w małych grupach oraz na korzyści płynące z różnicowania metod nauczania, zwłaszcza wśród uczniów doświadczających trudności w warunkach edukacji zdalnej. Analiza pokazuje jednocześnie, że w wielu przypadkach nagłe przejście na nauczanie na odległość stało się impulsem do przyspieszenia procesu cyfryzacji szkół.

Towards equity and inclusion in higher education in Europe

W publikacji został zaprezentowany zestaw dziesięciu wskaźników umożliwiających porównywanie funkcjonowania zasad i wytycznych dotyczących społecznego wymiaru kształcenia, które obowiązują w ramach europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego. Efektem tego zestawienia jest aktualny przegląd działań, jakie systemy europejskie realizują w obszarze polityki równości i włączenia społecznego w szkolnictwie wyższym. Przedstawione w opracowaniu wskaźniki tworzą ramy monitorowania polityki w zakresie równości i włączenia społecznego, które można wykorzystać w badaniach tego obszaru szkolnictwa wyższego.

Supporting refugee learners from Ukraine in schools in Europe 2022

oraz Supporting refugee learners from Ukraine in higher education in Europe

Te dwa krótkie raporty skupiają się na kluczowych działaniach prowadzonych przez władze oświatowe w całej Europie, których celem jest pomoc szkołom oraz uczelniom w integrowaniu ukraińskich uczniów. Obejmują one najnowsze polityki skierowane konkretnie do ukraińskich uchodźców, jak również do obcokrajowców, którzy studiowali w ukraińskich uczelniach w czasie inwazji rosyjskiej.

Pierwsze obserwacje wskazują, że kraje europejskie podjęły wiele działań w celu zaspokojenia potrzeb edukacyjnych uchodźców, jednak informacje zebrane przez Eurydice sugerują konieczność zwrócenia większej uwagi na ich potrzeby psychospołeczne.

Structural indicators for monitoring education and training systems in Europe 2022

W opracowaniu przeanalizowano ponad 20 kluczowych wskaźników strukturalnych dotyczących polityki edukacyjnej w obszarach: wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, osiągnięć w zakresie umiejętności podstawowych, przedwczesnego kończenia kształcenia i szkolenia, szkolnictwa wyższego. Dodatkowo opracowanie zawiera krótki przegląd najważniejszych reform w tych obszarach wprowadzanych od 2015 r. Po raz pierwszy raport obejmuje nowy zestaw wskaźników umiejętności cyfrowych, przedstawiający kluczowe polityki krajowe wspierające rozwój kompetencji cyfrowych w szkołach w Europie.

The structure of the European education systems 2022/2023: schematic diagrams

Najnowsza edycja diagramów europejskich systemów edukacji pozwala prześledzić, jak poszczególne kraje zorganizowały kształcenie w roku szkolnym i akademickim 2022/2023. Czytelny układ informacji ułatwia poszukiwanie podobieństw i różnic od etapu wychowania przedszkolnego po szkolnictwo wyższe. Oprócz 39 wykresów ilustrujących krajowe systemy edukacji czytelnik znajdzie w publikacji mapę przedstawiającą modele organizacyjne kształcenia na poziomie podstawowym i średnim w poszczególnych krajach.

The organisation of school time in Europe. Primary and general secondary education – 2022/2023

oraz The organisation of the academic year in Europe – 2022/2023

W których krajach rok akademicki zaczyna się najwcześniej? Gdzie uczniowie uczą się najdłużej? Czy w każdym kraju rok szkolny trwa tyle samo w szkołach podstawowych i średnich? Odpowiedzi na te pytania warto poszukać w opracowaniach dotyczących organizacji roku szkolnego oraz roku akademickiego 2022/2023. Informują one o datach rozpoczęcia i zakończenia nauki, terminach przerw świątecznych i czasie trwania semestrów lub trymestrów, sesji egzaminacyjnych oraz przerw w zajęciach dydaktycznych w 37 krajach. Mimo pewnych różnic między tymi państwami istnieje wiele podobieństw w strukturze kalendarzy szkolnych, o czym warto przekonać się, przeglądając obie pozycje.

Raporty z badań FRSE

Zawodowe i edukacyjne losy absolwentów uczelni / Tracer study of HEI graduates

Badanie ścieżek edukacyjnych i zawodowych uczestników programu Erasmus+ jest prowadzone przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji cyklicznie od 2017 r. Ta publikacja podsumowuje jeden z etapów tego projektu, obejmujący lata 2018–2020. Autorzy przeanalizowali m.in. wybory zawodowe absolwentów uczelni, sposoby zdobywania pierwszej stałej pracy, a także zagadnienia związane z dalszym kształceniem – zarówno na studiach, jak i w ramach edukacji pozaformalnej lub nieformalnej. Raport został wydany w dwóch wersjach językowych – polskiej i angielskiej.

Aktywność społeczna i obywatelska uczestników projektów wolontariatu zagranicznego

Inspiracją do przygotowania tej publikacji było badanie uczestników projektów wolontariatu zagranicznego, które sprawdzało, w jaki sposób angażują się oni w działania społeczne i wolontariackie po powrocie. Analizą objęto dane zebrane od absolwentów zagranicznego wolontariatu zorganizowanego w ramach projektów dofinansowanych ze środków zakończonych programów Wolontariat Erasmus+ lub Wolontariat Europejski.

Publikacje pokonkursowe

Zwycięskie projekty w konkursie eTwinning 2022

Ogólnopolski konkurs „Nasz projekt eTwinning”, organizowany co roku przez FRSE, jest skierowany do nauczycieli wszystkich przedmiotów, dyrektorów, bibliotekarzy oraz innych pracowników pedagogicznych przedszkoli i szkół. Jego celem jest upowszechnienie najlepszych międzynarodowych projektów eTwinning, zrealizowanych z udziałem polskich nauczycieli – przedsięwzięć, które pomagają pozytywnie zmieniać polską (i europejską) edukację. Pomysłodawcy tej książki oddali im głos, aby mogli podzielić się doświadczeniami z realizacji nagrodzonych projektów oraz swoim spojrzeniem na to, co jest najważniejsze w kształtowaniu najmłodszego pokolenia.

20 lat European Language Label w Polsce

Ta książka niczym wehikuł czasu zabiera czytelnika w podróż po historii European Language Label w Polsce. Z aptekarską dokładnością wymieniono w niej składy jury konkursu oraz nagrodzone projekty od 2002 r. Sporo miejsca poświęcono na podsumowanie 20-lecia inicjatywy w liczbach, a także na osobiste refleksje twórców przedsięwzięcia oraz organizatorów konkursu w Polsce i w Europie.

Monografie

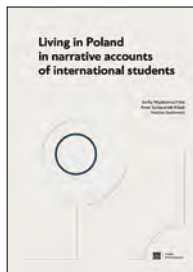
Agnieszka Anielska: Szkolnictwo wyższe wobec studentów nietradycyjnych / Higher education and non-traditional students

Nowe modele kariery sprawiły, że edukacja całożyciowa wyrosła na jedno ze strategicznych wyzwań edukacji europejskiej. W 2000 r. wpisano ją do strategii lizbońskiej, uznawanej za jeden z filarów rozwoju gospodarczego Unii Europejskiej, a idea lifelong learning stała się częścią polityk krajów członkowskich. W tej publikacji przedstawiono strategię polskich uczelni oraz wyniki badania studentów będących w nietradycyjnym wieku (pracujących dorosłych). Autorka monografii, dr Agnieszka Anielska, próbowała ustalić, w jaki sposób szkoły wyższe starają się odpowiadać na potrzeby tej grupy studentów, jaką mają dla nich ofertę i jak planują ją rozwijać.

Joanna Kic-Drgas, Joanna Woźniak (red.): Perspektywy kształcenia nauczycieli języków specjalistycznych w Polsce / Perspectives on LSP teacher training in Poland

Na coraz bardziej zglobalizowanym rynku pracy umiejętność komunikowania się w języku obcym zawodowo staje się niezwykle pożądana. Absolwenci filologii coraz częściej są zatrudniani jako lektorzy języka zawodowego lub trenerzy lingwistyczni w firmach i korporacjach międzynarodowych. Głównym celem tej monografii jest analiza procesu kształcenia nauczycieli języków specjalistycznych w Polsce. Badacze reprezentujący różne ośrodki naukowe, filologie i specjalności przedstawiają wyniki badań oraz indywidualnych doświadczeń na temat wielu aspektów kształcenia nauczycieli języków specjalistycznych. Dzięki temu możliwe było zarysowanie kierunków rozwoju tej dziedziny dydaktyki w Polsce, a także określenie zestawu kompetencji (zarówno dydaktycznych, jak i miękkich), wymaganych od przyszłych nauczycieli-trenerów.

Emilia Wąsikiewicz-Firlej, Anna Szczepaniak-Kozak, Hadrian Lankiewicz: Doświadczenie pobytu w Polsce w narracjach zagranicznych studentów / Living in Poland in narrative accounts of international students

Znajomość języka angielskiego to okno na świat, dzięki któremu możemy swobodnie rozmawiać z przedstawicielami innych kultur, lepiej rozumiemy, jak patrzą na życie i reguły w nim panujące. Autorzy tej publikacji przekonują, że podczas dłuższych pobyków w kraju nieanglojęzycznym znajomość popularnego języka obcego nie wystarczy, by na co dzień swobodnie funkcjonować w nowym otoczeniu. Najlepszym rozwiązaniem w takiej sytuacji jest uczenie się języka kraju goszczącego. W dłuższej perspektywie nowa umiejętność sprawi, że lokalna kultura stanie się bliższa, a kontakty z mieszkańcami bardziej otwarte i satysfakcjonujące. Obcokrajowcy będą mogli budować głębsze relacje, kreować własną pozycję w społeczności przyjmującej, a zarazem zdobywać unikalne doświadczenie wzbogacające osobiste zasoby kulturowo-językowe.

Seria naukowa

Paweł Poszytek: Kompetencje 4.0 jako czynniki ułatwiające realizację i zarządzanie projektami w programie Erasmus+ oraz sprzyjające ich trwałości w czasach pandemii COVID-19

Pierwsze w Europie badanie wpływu pandemii na funkcjonowanie projektów edukacyjnych przeprowadzono w FRSE. Sprawdzało ono, jak kompetencje koordynatorów projektów Erasmus+ wpływają na realizowanie, zarządzanie i zapewnianie trwałości inicjatywom opartym na transnarodowej współpracy. Autor, dr hab. Paweł Poszytek, przedstawił model kompetencji liderów projektów, a następnie wykorzystał go w badaniu przeprowadzonym wśród 990 koordynatorów projektów Erasmus+, aby sprawdzić związki poszczególnych cech modelu z trwałością projektów edukacyjnych. Rekomendacje przedstawiają rozwiązania przydatne do projektowania polityk publicznych, a przy okazji wskazują, w jaki sposób program Erasmus+ przyczynia się do rozwoju kompetencji jego uczestników.

Czasopisma i newslettery

Języki Obce w Szkole

Celem pisma jest promowanie kształcenia językowego na wszystkich poziomach edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej, upowszechnianie metod stosowanych we współczesnej dydaktyce języków obcych w ujęciu teoretyczno-praktycznym, informowanie o możliwościach uczenia się i nauczania języków obcych z wykorzystaniem funduszy europejskich, a także prezentowanie nowatorskich osiągnięć z zakresu glottodydaktyki na poziomie europejskim i krajowym.

Rok 2022 był okresem świętowania 65-lecia pisma na rynku wydawniczym. Redakcja „Języków...” chętnie wracała do treści opublikowanych w pierwszych wydaniach i zestawiała je ze współczesnymi. A do tego zapewniła sporą dawkę dydaktycznych inspiracji do wykorzystania w codziennej nauce języka obcego oraz wskazówki ułatwiające prowadzenie zajęć otwartych na uczniów z innych kultur. Elektroniczne wersje aktualnych i archiwalnych numerów są dostępne na stronie czasopisma (www.jows.pl) oraz na stronie Czytelni FRSE.

Europa dla Aktywnych

To bezpłatny kwartalnik Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, skierowany do beneficjentów zarządzanych przez nią programów – głównie Erasmus+. Inspiruje, doradza, wyjaśnia i wspiera – aby projekty dawały jak najwięcej korzyści osobom w nie zaangażowanym i całemu otoczeniu. W 2022 r. na łamach kwartalnika nie zabrakło miejsca na opisy nowinek edukacyjnych dla najmłodszych i najstarszych, relacje z wizyt u absolwentów mobilności albo zarażania pomysłami na projekty oparte na nowych priorytetach Erasmus+, takich jak ochrona środowiska. Teksty dodatkowe oraz wszystkie archiwalne wydania są dostępne pod adresem: www.europadlaaktywnych.pl oraz na stronie Czytelni FRSE.

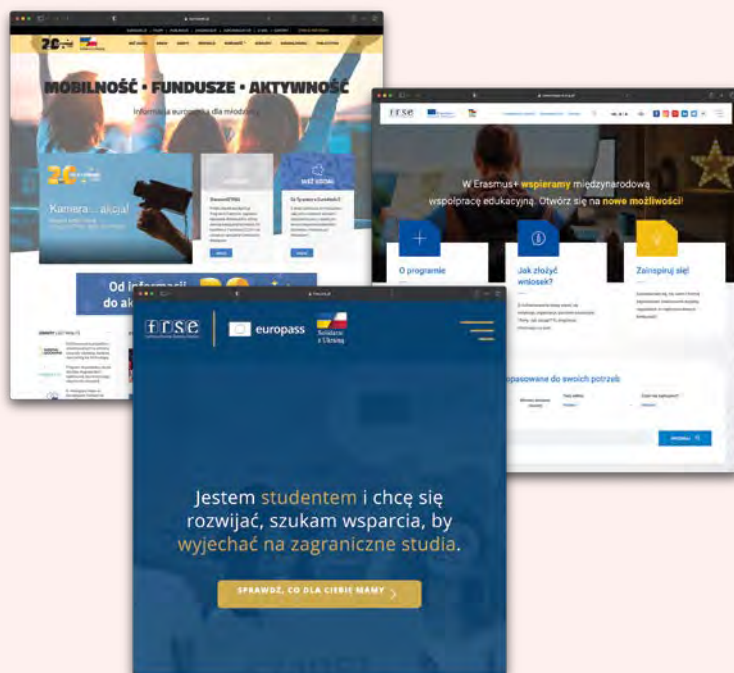

Twój Eurodesk

Informacyjno-promocyjny newsletter jest przygotowywany przez zespół Eurodesk Polska i wydawany regularnie od 2005 r. Na kilku stronach podsumowuje bieżącą działalność sieci w kraju i w Europie. W formie drukowanej jest statym dodatkiem do kwartalnika „Europa dla Aktywnych”. W wersji elektronicznej jest udostępniany na stronie www.eurodesk.pl w zakładce „Publikacje”.

Liczba użytkowników odwiedzających najpopularniejsze strony internetowe prowadzone w FRSE

Eurodesk:

318 559

Erasmus+:

201 538

FRSE:

83 947

eTwinning:

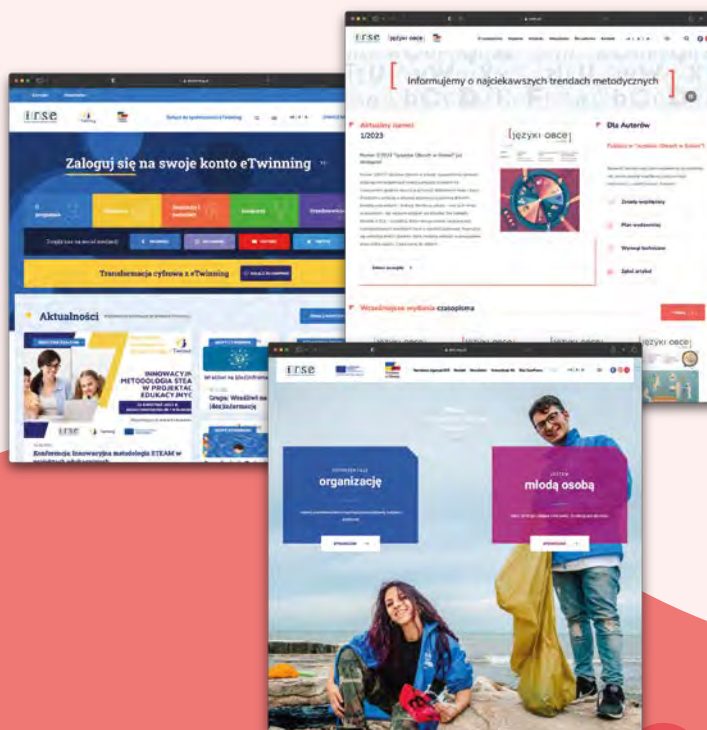
75 062

Języki Obce w Szkole:

56 180

EKS:

30 400

Źródło: Google Analytics.
Okres 1.1–31.12.2022 r.

euroskills
Gdańsk2023

Mistrzostwa Europy
Młodych Profesjonalistów

#UnitedBySkills

WE CAN CHANGE THE WORLD

Gdańsk | 5-9 września 2023 r.

euroskills2023.org

EuroSkills to międzynarodowe zawody umiejętności branżowych organizowane na Starym Kontynencie od 2008 r. Przyświeca im sformułowana ponad 70 lat temu idea WorldSkills: podnoszenie kompetencji zawodowych, wymiana dobrych praktyk, budowanie partnerstw edukacyjno-biznesowych oraz tworzenie pozytywnego wizerunku szkolnictwa branżowego.

W 2023 r. zawody EuroSkills odbędą się w **Gdańsku** – będzie to największe wydarzenie w historii edukacji branżowej w Polsce. W dniach **od 5 do 9 września** w **Centrum Wystawienniczo-Kongresowym AMBEREXPO** i terenach przyległych oraz na stadionie **Polsat Plus Arena Gdańsk** rozegranych zostanie **ponad 40 konkurencji**. Podzielono je na sześć obszarów: technologia informacyjna i komunikacyjna, technologia wytwarzania i inżynieria, technologia budowlana, transport i logistyka, usługi społeczne i osobiste, sztuka i moda.

W wydarzeniu weźmie udział około **600 zawodników** oraz **500 ekspertów** z **32 państw**, dla których przygotowujemy areny zmagania o łącznej powierzchni 60 tys. m². Szacujemy, że EuroSkills 2023 zgromadzi ponad **100 tys. widzów** z Polski i z zagranicy. Konkursowi towarzyszyć będą rozmaite wydarzenia: pokazy, wystawy, konferencje i spotkania z ekspertami.

 Dofinansowane przez
Unię Europejską

worldskills
Europe

euroskills
Gdańsk2023

worldskills
Poland

 Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

 Rzeczpospolita
Polska

 frse
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

**Narodowa Agencja Programu Erasmus+
i Europejskiego Korpusu Solidarności**
Edukacja, Szkolenia, Młodzież

 **Dofinansowane przez
Unię Europejską**

 **Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

 **Rzeczpospolita
Polska**

 f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Edukacja bez granic

Raport FRSE 2022

Szczegółowe dane do map i wykresów

Wydawnictwo
FRSE

Szczegółowe dane do map i wykresów (numer strony w publikacji)

Erasmus+

Mapa 1. (s. 19)	Liczba podmiotów realizujących projekty Erasmusa+ dofinansowane w 2022 r. w poszczególnych województwach	4
Mapa 2. (s. 20)	Polska na tle Europy: liczba projektów Erasmusa+, którym przyznano dofinansowanie w ramach naborów edycji 2022 r. w poszczególnych krajach	4
Mapa 3. (s. 23)	Kierunki wyjazdów dofinansowanych w Polsce w 2022 r. (uczestnicy projektów Akcji 1.)	5
Wykres 1. (s. 21)	Rozkład dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych sektorach	6
Wykres 2. (s. 21)	Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na akcje i sektory programu Erasmus+	6
Wykres 3. (s. 22)	Liczba mobilności osób uczących się i kadry edukacyjnej zaplanowanych w projektach Akcji 1. i dofinansowanych w 2022 r.	6
Wykres 4. (s. 22)	Liczba projektów oraz wartość dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych akcjach zdecentralizowanych	6

Szkolnictwo wyższe

Mapa 4. (s. 26)	Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na województwa	7
Mapa 5. (s. 27)	Wartość dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych województwach	7
Wykres 5. (s. 30)	Najczęściej podejmowana tematyka w partnerstwach współpracy realizowanych od 2022 r.	7
Mapa 6. (s. 29)	Liczba umów podpisanych w 2022 r. przez polskich beneficjentów Akcji 2. z organizacjami działającymi w poszczególnych krajach	8
Mapa 7. (s. 31)	Kierunki wyjazdów dofinansowanych w Polsce w 2022 r. (uczestnicy projektów Akcji 1.)	8

Edukacja szkolna

Mapa 8. (s. 34)	Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na województwa	9
Mapa 9. (s. 35)	Wartość dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych województwach	9
Wykres 6. (s. 38)	Najczęściej podejmowana tematyka w partnerstwach współpracy realizowanych od 2022 r.	9
Mapa 10. (s. 37)	Liczba umów podpisanych w 2022 r. przez polskich beneficjentów z organizacjami działającymi w poszczególnych krajach	10
Mapa 11. (s. 39)	Kierunki wyjazdów uczestników projektów Akcji 1. dofinansowanych w Polsce w 2022 r.	10

Kształcenie i szkolenia zawodowe

Mapa 12. (s. 42)	Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na województwa	11
Mapa 13. (s. 43)	Wartość dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych województwach	11
Wykres 7. (s. 46)	Rodzaje podmiotów koordynujących projekty wybrane do realizacji w 2022 r.	11
Mapa 14. (s. 45)	Liczba umów podpisanych w 2022 r. przez polskich beneficjentów z organizacjami działającymi w poszczególnych krajach	12
Mapa 15. (s. 47)	Kierunki wyjazdów dofinansowanych w Polsce w 2022 r. (uczestnicy projektów Akcji 1.)	12

Szczegółowe dane do map i wykresów (numer strony w publikacji)

Edukacja dorosłych

Mapa 16. (s. 50)	Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na województwa	13
Mapa 17. (s. 51)	Wartość dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych województwach	13
Wykres 8. (s. 54)	Rodzaje mobilności zaplanowanych w Akcji 1. w 2022 r.	13
Mapa 18. (s. 53)	Liczba umów podpisanych w 2022 r. przez polskich beneficjentów z organizacjami działającymi w poszczególnych krajach	14
Mapa 19. (s. 55)	Kierunki wyjazdów dofinansowanych w Polsce w 2022 r. (uczestnicy projektów Akcji 1.)	14

Młodzież

Mapa 20. (s. 58)	Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na województwa	15
Mapa 21. (s. 59)	Wartość dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych województwach	15
Mapa 22. (s. 61)	Liczba umów podpisanych w 2022 r. przez polskich beneficjentów z organizacjami działającymi w poszczególnych krajach	16
Mapa 23. (s. 63)	Kierunki wyjazdów dofinansowanych w Polsce w 2022 r. (uczestnicy projektów Akcji 1.)	15
Wykres 9. (s. 62)	Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na akcje i działania	15

Sport

Wykres 10. (s. 67)	Liczba projektów Erasmus+ Sport z polskim koordynatorem lub partnerem na tle wszystkich projektów przyjętych do realizacji w 2022 r.	17
---------------------------	--	----

Europejski Korpus Solidarności

Wykres 11. (s. 72)	Najczęściej podejmowana tematyka w projektach solidarności wybranych do realizacji w 2022 r.	17
Mapa 24. (s. 73)	Liczba podmiotów realizujących projekty EKS dofinansowane w 2022 r. w podziale na województwa	17

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Mapa 25. (s. 79)	Liczba wyjazdów uczestników projektów „Ponadnarodowej mobilności uczniów” do poszczególnych krajów w 2022 r.	17
-------------------------	--	----

SALTO EECA

Wykres 12. (s. 89)	Liczba Znaków Jakości EKS przyznanych organizacjom działającym w poszczególnych krajach wspieranych przez SALTO EECA	18
---------------------------	--	----

Badania i analizy

Wykres 13. (s. 146)	Powody uczestnictwa w zagranicznym wolontariacie	18
Wykres 14. (s. 147)	Wpływ uczestnictwa w mobilnościach Erasmus+ na zdobycie pierwszej pracy – podział według ukończonego kierunku studiów	18

Mapa 1. Liczba podmiotów realizujących projekty Erasmus+ dofinansowane w 2022 r. w poszczególnych województwach

województwo	N
mazowieckie	316
śląskie	250
małopolskie	197
dolnośląskie	134
łódzkie	125
wielkopolskie	122
lubelskie	118
pomorskie	111
podkarpackie	100
warmińsko-mazurskie	88
podlaskie	84
kujawsko-pomorskie	67
świętokrzyskie	57
zachodniopomorskie	51
opolskie	42
lubuskie	28

N = 1890. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 2. Polska na tle Europy: liczba projektów Erasmus+, którym przyznano dofinansowanie w ramach naborów edycji 2022 r. w poszczególnych krajach

kraj	N
Hiszpania	3 894
Polska	2 354
Francja	2 250
Niemcy	2 207
Włochy	2 106
Rumunia	1 107
Turcja	1 072
Grecja	871
Czechy	721
Bułgaria	651
Portugalia	644
Węgry	557
Belgia	535
Austria	485
Holandia	476
Słowacja	464
Litwa	385
Chorwacja	383
Szwecja	377
Finlandia	373
Słowenia	361
Łotwa	332
Norwegia	291
Dania	280
Estonia	261
Irlandia	237
Cypr	188
Serbia	185
Macedonia Północna	121
Malta	98
Islandia	79
Luksemburg	58
Liechtenstein	21

N = 24 424. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 3. Kierunki wyjazdów dofinansowanych w Polsce w 2022 r. (uczestnicy projektów Akcji 1.)

kraj	N
Grecja	6 602
Hiszpania	6 101
Włochy	5 006
Portugalia	3 105
Niemcy	2 263
Polska	1 781
Czechy	1 026
Francja	946
Malta	916
Turcja	659
Chorwacja	644
Irlandia	555
Szwecja	543
Litwa	440
Cypr	428
Węgry	356
Holandia	355
Słowacja	355
Austria	318
Dania	269
Belgia	265
Słowenia	213
Rumunia	199
Finlandia	182
Bułgaria	178
Łotwa	138
Norwegia	115
Islandia	84

kraj	N
Estonia	54
Gruzja	46
Wielka Brytania	33
Serbia	32
Stany Zjednoczone Ameryki	20
Szwajcaria	10
Armenia	9
Curaçao	8
Egipt	8
Luksemburg	7
Kanada	5
Mołdawia	5
Czarnogóra	5
Izrael	4
Indie	4
Meksyk	3
Kosowo	3
Albania	2
Japonia	2
Ukraina	2
Argentyna	1
Brazylia	1
Chile	1
Liechtenstein	1
Nowa Zelandia	1
Filipiny	1
Uzbekistan	1
Wietnam	1

N = 34 312. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Wykres 1. Rozkład dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych sektorach

sektor	dofinansowanie (€)	%
Szkolnictwo wyższe	92 342 284,69	46,6
Kształcenie i szkolenia zawodowe	41 562 505,00	21,0
Edukacja szkolna	33 552 199,80	16,9
Młodzież	20 155 128,30	10,2
Edukacja dorosłych	10 414 407,00	5,3

Łączna kwota: 198 026 524,79 euro. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Wykres 2. Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na akcje i sektory programu Erasmus+

sektor	Akcja 1.	Akcja 2.
Szkolnictwo wyższe	344	27
Kształcenie i szkolenia zawodowe	643	52
Edukacja szkolna	581	87
Młodzież	403	47
Edukacja dorosłych	122	48

N = 2354. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Wykres 3. Liczba mobilności osób uczących się i kadry edukacyjnej zaplanowanych w projektach Akcji 1. i dofinansowanych w 2022 r.

sektor	nauczyciele, kadra edukacyjna, administracyjna i młodzieżowa	uczniowie, studenci, słuchacze, młodzież
Szkolnictwo wyższe	10 874	18 782
Kształcenie i szkolenia zawodowe	1 159	14 244
Edukacja szkolna	6 104	7 696
Młodzież	3 603	25 055
Edukacja dorosłych	1 987	618

N = 90 122. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Wykres 4. Liczba projektów oraz wartość dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych akcjach zdecentralizowanych

akcja	projekty	dofinansowanie (€)
projekty mobilności (Akcja 1.)	2 093	161 956 524,79
partnerstwa (Akcja 2.)	261	36 070 000,00

Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 4. Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na województwa

województwo	N
mazowieckie	80
małopolskie	41
dolnośląskie	38
wielkopolskie	34
śląskie	33
pomorskie	25
lubelskie	19
łódzkie	17
kujawsko-pomorskie	16
podkarpackie	16
zachodniopomorskie	14
podlaskie	11
opolskie	9
świętokrzyskie	9
warmińsko-mazurskie	5
lubuskie	4

N = 371. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 5. Wartość dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych województwach

województwo	dofinansowanie (€)
mazowieckie	17 997 804,69
małopolskie	11 720 605,00
dolnośląskie	10 975 120,00
śląskie	9 160 455,00
wielkopolskie	8 468 318,00
pomorskie	7 733 855,00
łódzkie	7 367 770,00
lubelskie	4 407 292,00
kujawsko-pomorskie	2 925 775,00
podlaskie	2 684 065,00
podkarpackie	2 680 055,00
zachodniopomorskie	2 279 015,00
opolskie	1 659 835,00
świętokrzyskie	913 065,00
warmińsko-mazurskie	812 670,00
lubuskie	556 585,00

Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Wykres 5. Najczęściej podejmowana tematyka w partnerstwach współpracy realizowanych od 2022 r.

temat	%
nowe, innowacyjne lub wspólne programy kształcenia	48
środowisko i zmiany klimatyczne	22
nowe metody nauczania i uczenia się	19
zielone umiejętności	15
współpraca uczelni z biznesem	15
kształcenie przedsiębiorczości	15

Dane dotyczą 27 dofinansowanych partnerstw (w %). Podmioty mogły wskazać więcej niż jeden cel. Przedstawiono tematy wskazane w co najmniej 10% projektów. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 6. Liczba umów podpisanych w 2022 r. przez polskich beneficjentów Akcji 2. z organizacjami działającymi w poszczególnych krajach

kraj	N
Włochy	16
Polska	11
Portugalia	11
Turcja	8
Litwa	7
Chorwacja	6
Grecja	5
Hiszpania	5
Finlandia	5
Belgia	4
Cypr	4
Słowenia	4
Bułgaria	3
Niemcy	3
Łotwa	3
Holandia	3
Serbia	3
Austria	2
Czechy	2
Estonia	2
Francja	2
Węgry	2
Irlandia	2
Islandia	2
Malta	2
Rumunia	2
Słowacja	2
Mołdawia	1
Czarnogóra	1
Ukraina	1
Wietnam	1

N = 125. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 7. Kierunki wyjazdów dofinansowanych w Polsce w 2022 r. (uczestnicy projektów Akcji 1.)

kraj	N
Hiszpania	2 135
Włochy	1 658
Portugalia	1 314
Niemcy	1 241
Francja	740
Czechy	715
Turcja	469
Chorwacja	349
Słowacja	335
Litwa	319
Grecja	299
Belgia	253
Holandia	245
Austria	234
Węgry	230
Słowenia	175
Irlandia	168
Malta	161
Bułgaria	149
Rumunia	147
Finlandia	127
Cypr	113
Dania	113
Norwegia	113
Szwecja	112
Łotwa	108
Estonia	39
Wielka Brytania	33
Serbia	24
Islandia	22
Stany Zjednoczone Ameryki	20
Szwajcaria	10
Gruzja	9
Kanada	5
Luksemburg	5
Mołdawia	5
Czarnogóra	5
Izrael	4
Indie	4
Ukraina	2
Uzbekistan	1

N = 12 210. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 8. Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na województwa

województwo	N
mazowieckie	107
śląskie	88
małopolskie	56
lubelskie	53
dolnośląskie	47
łódzkie	45
wielkopolskie	43
podkarpackie	42
pomorskie	37
podlaskie	33
warmińsko-mazurskie	32
kujawsko-pomorskie	25
opolskie	21
świętokrzyskie	19
zachodniopomorskie	14
lubuskie	6

N = 668. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 9. Wartość dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych województwach

województwo	dofinansowanie (€)
mazowieckie	6 051 733,00
śląskie	3 548 676,80
małopolskie	3 061 267,60
lubelskie	2 961 808,00
łódzkie	2 533 350,00
podkarpackie	2 376 456,00
wielkopolskie	2 367 214,00
pomorskie	1 956 489,00
dolnośląskie	1 924 222,00
warmińsko-mazurskie	1 499 316,60
podlaskie	1 483 115,80
kujawsko-pomorskie	1 054 406,00
opolskie	1 047 520,00
świętokrzyskie	770 505,00
zachodniopomorskie	687 284,00
lubuskie	228 836,00

Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Wykres 6. Najczęściej podejmowana tematyka w partnerstwach współpracy realizowanych od 2022 r.

temat	%
środowisko i zmiany klimatyczne	29
nowe metody nauczania i uczenia się	21
kompetencje cyfrowe	20
włącznie społeczne, promowanie równości, zapobieganie dyskryminacji	20
zielone umiejętności	16
rozwój kompetencji kluczowych	15
dziedzictwo kulturowe	15
nauczanie i uczenie się języków obcych	15
kreatywność, sztuka i kultura	14
produkty, technologie i praktyki cyfrowe	10

Dane dotyczą 87 dofinansowanych partnerstw (w %). Podmioty mogły wskazać więcej niż jeden cel. Przedstawiono tematy wskazane w co najmniej 10% projektów.

Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 10. Liczba umów podpisanych w 2022 r. przez polskich beneficjentów z organizacjami działającymi w poszczególnych krajach

kraj	N
Hiszpania	240
Włochy	176
Malta	175
Grecja	152
Irlandia	101
Portugalia	85
Turcja	80
Cypr	68
Polska	60
Niemcy	34
Francja	33
Chorwacja	33
Rumunia	26
Austria	20
Finlandia	17
Islandia	15
Litwa	13
Słowacja	12
Węgry	11
Czechy	10
Bułgaria	9
Łotwa	9
Holandia	9
Słowenia	8
Szwecja	6
Macedonia Północna	4
Norwegia	4
Belgia	3
Estonia	3
Dania	2
Serbia	2
Ukraina	1

N = 1421. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 11. Kierunki wyjazdów dofinansowanych w Polsce w 2022 r. (uczestnicy projektów Akcji 1.)

kraj	N
Grecja	2 168
Włochy	1 029
Hiszpania	958
Malta	545
Portugalia	483
Chorwacja	176
Irlandia	156
Niemcy	139
Turcja	124
Cypr	113
Francja	101
Litwa	92
Islandia	58
Finlandia	48
Węgry	44
Szwecja	43
Czechy	36
Holandia	33
Rumunia	17
Łotwa	15
Austria	12
Belgia	11
Polska	9
Curaçao	8
Słowacja	6
Dania	4
Słowenia	4
Luksemburg	2

N = 6434. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 12. Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na województwa

województwo	N
mazowieckie	109
śląskie	85
małopolskie	57
dolnośląskie	53
łódzkie	49
wielkopolskie	48
lubelskie	43
podkarpackie	43
podlaskie	37
warmińsko-mazurskie	34
pomorskie	32
świętokrzyskie	27
kujawsko-pomorskie	26
zachodniopomorskie	22
lubuskie	18
opolskie	12

N = 695. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 13. Wartość dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych województwach

województwo	dofinansowanie (€)
mazowieckie	6 954 527,00
śląskie	4 767 169,00
łódzkie	3 434 265,00
dolnośląskie	3 416 435,00
małopolskie	3 280 453,00
wielkopolskie	2 859 392,00
podkarpackie	2 641 456,00
lubelskie	2 499 659,00
warmińsko-mazurskie	2 148 828,00
podlaskie	1 937 390,00
pomorskie	1 835 785,00
świętokrzyskie	1 478 843,00
zachodniopomorskie	1 339 073,00
kujawsko-pomorskie	1 331 954,00
lubuskie	986 680,00
opolskie	650 596,00

Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Wykres 7. Rodzaje podmiotów koordynujących projekty wybrane do realizacji w 2022 r.

rodzaje podmiotów	%
placówki lub centra kształcenia o profilu zawodowym	87,3
fundacje, stowarzyszenia, organizacje obywatelskie	5,3
przedsiębiorstwa, małe firmy, przedstawiciele biznesu	2,3
instytucje szkolnictwa wyższego	1,6
pozostałe placówki edukacyjne	1,9
inne	1,6

N = 684, dane w %. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 14. Liczba umów podpisanych w 2021 r. przez polskich beneficjentów z organizacjami działającymi w poszczególnych krajach

kraj	N
Hiszpania	197
Polska	115
Grecja	40
Włochy	31
Portugalia	20
Czechy	12
Cypr	11
Niemcy	10
Irlandia	9
Szwecja	8
Węgry	6
Austria	5
Francja	5
Turcja	5
Estonia	4
Finlandia	4
Rumunia	4
Słowenia	4
Litwa	3
Malta	3
Bułgaria	2
Chorwacja	2
Słowacja	2
Belgia	1
Łotwa	1
Macedonia Północna	1
Chorwacja	1
Luksemburg	1
Macedonia Północna	1

N = 505. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 15. Kierunki wyjazdów dofinansowanych w Polsce w 2022 r. (uczestnicy projektów Akcji 1.)

kraj	N
Grecja	4 015
Hiszpania	2 851
Włochy	2 145
Portugalia	1 247
Niemcy	791
Szwecja	384
Czechy	253
Cypr	174
Irlandia	166
Malta	153
Dania	146
Chorwacja	86
Francja	79
Holandia	66
Węgry	52
Austria	51
Słowenia	34
Turcja	29
Rumunia	26
Bułgaria	22
Estonia	15
Słowacja	8
Łotwa	4
Finlandia	2
Polska	1

N = 12 800. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 16. Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na województwa

województwo	N
mazowieckie	36
śląskie	32
małopolskie	22
pomorskie	14
warmińsko-mazurskie	13
łódzkie	10
wielkopolskie	10
lubelskie	7
podlaskie	6
zachodniopomorskie	5
dolnośląskie	3
kujawsko-pomorskie	3
lubuskie	3
opolskie	3
podkarpackie	2
świętokrzyskie	1

N = 170. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 17. Wartość dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych województwach

województwo	dofinansowanie (€)
mazowieckie	2 524 701,00
śląskie	1 948 650,00
małopolskie	1 395 426,00
łódzkie	1 038 442,00
pomorskie	970 066,00
warmińsko-mazurskie	660 460,00
wielkopolskie	458 336,00
podlaskie	326 196,00
zachodniopomorskie	234 878,00
lubelskie	188 151,00
dolnośląskie	176 556,00
lubuskie	150 000,00
opolskie	139 770,00
podkarpackie	137 666,00
kujawsko-pomorskie	60 495,00
świętokrzyskie	4 614,00

Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Wykres 8. Rodzaje mobilności zaplanowanych w Akcji 1. w 2022 r.

rodzaj mobilności	N
kursy i szkolenia	1 545
grupowe wyjazdy osób uczących się	555
obserwacja pracy	421
krótkoterminowe wyjazdy osób uczących się	50
wizyty zagranicznych ekspertów	27
prowadzenie zajęć w zagranicznej organizacji	4
wizyty edukatorów będących w trakcie szkolenia	3

N = 2605. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 18. Liczba umów podpisanych w 2021 r. przez polskich beneficjentów z organizacjami działającymi w poszczególnych krajach

kraj	N
Włochy	59
Hiszpania	53
Polska	33
Grecja	32
Portugalia	18
Niemcy	15
Cypr	13
Malta	13
Holandia	13
Chorwacja	10
Turcja	10
Irlandia	8
Francja	7
Islandia	7
Litwa	7
Rumunia	7
Belgia	6
Szwecja	6
Estonia	4
Finlandia	4
Węgry	4
Słowenia	4
Bułgaria	3
Czechy	3
Dania	3
Norwegia	3
Łotwa	2
Serbia	2
Austria	1
Macedonia Północna	1
Słowacja	1

N = 352. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 19. Kierunki wyjazdów dofinansowanych w Polsce w 2022 r. (uczestnicy projektów Akcji 1.)

kraj	N
Włochy	163
Hiszpania	155
Grecja	120
Niemcy	90
Irlandia	65
Malta	49
Portugalia	37
Turcja	37
Chorwacja	33
Węgry	30
Cypr	28
Francja	26
Czechy	22
Austria	21
Litwa	13
Holandia	11
Dania	6
Słowacja	6
Finlandia	5
Łotwa	5
Islandia	4
Szwecja	4
Norwegia	2
Belgia	1

N = 933. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 20. Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na województwa

województwo	N
małopolskie	84
śląskie	76
łódzkie	57
mazowieckie	55
podkarpackie	33
pomorskie	27
dolnośląskie	23
lubelskie	18
świętokrzyskie	15
wielkopolskie	15
podlaskie	15
zachodniopomorskie	11
warmińsko-mazurskie	8
kujawsko-pomorskie	7
opolskie	5
lubuskie	1

N = 450. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Wykres 9. Liczba projektów dofinansowanych w 2022 r. w podziale na akcje i działania

działanie	Akcja 1.
wymiany młodzieży	251
mobilność osób pracujących z młodzieżą	69
działania wspierające uczestnictwo młodzieży	49
akredytowane projekty mobilności młodzieży	29
działanie na rzecz włączenia DiscoverEU	5
działanie	Akcja 2.
partnerstwa współpracy	23
partnerstwa na małą skalę	24

N = 450. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 21. Wartość dofinansowania przyznanego w 2022 r. na projekty realizowane w poszczególnych województwach

województwo	dofinansowanie (€)
małopolskie	4 203 471,00
śląskie	3 447 360,00
mazowieckie	2 581 648,50
łódzkie	2 078 609,00
podkarpackie	1 999 153,00
pomorskie	1 403 470,00
dolnośląskie	830 797,00
świętokrzyskie	702 763,00
podlaskie	635 948,00
lubelskie	620 830,00
zachodniopomorskie	520 028,00
wielkopolskie	411 515,00
warmińsko-mazurskie	266 807,00
kujawsko-pomorskie	222 322,00
opolskie	220 406,80
lubuskie	10 000,00

Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 23. Kierunki wyjazdów dofinansowanych w Polsce w 2022 r. (uczestnicy projektów Akcji 1.)

kraj	N
Polska	1 768
Gruzja	37
Portugalia	24
Litwa	16
Włochy	11
Armenia	9
Rumunia	9
Egipt	8
Malta	8
Serbia	8
Bułgaria	7
Łotwa	6
Niemcy	2
Hiszpania	2

N = 1915. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 22. Liczba umów podpisanych w 2022 r. przez polskich beneficjentów z organizacjami działającymi w poszczególnych krajach

kraj	N
Litwa	104
Hiszpania	103
Rumunia	102
Włochy	98
Turcja	87
Grecja	84
Ukraina	65
Węgry	63
Bułgaria	57
Macedonia Północna	53
Czechy	46
Portugalia	46
Słowacja	45
Łotwa	44
Gruzja	36
Chorwacja	35
Serbia	29
Niemcy	23
Armenia	22
Estonia	21
Słowenia	20
Cypr	17
Polska	17
Francja	13

kraj	N
Holandia	11
Irlandia	10
Malta	8
Tunezja	8
Austria	7
Finlandia	7
Azerbejdżan	6
Jordania	6
Szwecja	6
Dania	5
Norwegia	5
Albania	4
Egipt	4
Mołdawia	4
Maroko	3
Bośnia i Hercegowina	2
Belgia	2
Islandia	2
Luksemburg	2
Czarnogóra	2
Palestyna	2
Aruba	1
Białoruś	1

N = 1338. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Wykres 10. Liczba projektów Erasmus+ Sport z polskim koordynatorem lub partnerem na tle wszystkich projektów przyjętych do realizacji w 2022 r.

rodzaj projektu	koordynatorzy	partnerzy	liczba wszystkich projektów
partnerstwa na małą skalę	9	12	161
partnerstwa na rzecz współpracy	5	10	100
niekomercyjne europejskie imprezy sportowe	2	1	18

Źródło: dane opublikowane przez Komisję Europejską (stan na 14.03.2023 r.).

Wykres 11. Najczęściej podejmowana tematyka w projektach solidarności wybranych do realizacji w 2022 r.

temat	%
rozwój społeczności	38
zmniejszanie różnic międzykulturowych, międzypokoleniowych i społecznych	31
kreatywność, sztuka i kultura	26
zdrowie i dobrostan	24
włączanie zmarginalizowanej młodzieży	20

N = 172, dane w %. Podmioty mogły wskazać więcej niż jeden cel. Przedstawiono tematy wskazane w co najmniej 20% projektów. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 24. Liczba podmiotów realizujących projekty EKS dofinansowane w 2022 r. w podziale na województwa

województwo	N
śląskie	23
małopolskie	20
mazowieckie	18
łódzkie	15
dolnośląskie	12
pomorskie	11
wielkopolskie	10
opolskie	8
kujawsko-pomorskie	7
podkarpackie	5
podlaskie	4
świętokrzyskie	4
lubelskie	3
zachodniopomorskie	3
warmińsko-mazurskie	2
lubuskie	1

N = 146. Źródło: Project Management Module (stan na 14.03.2023 r.).

Mapa 25. Liczba wyjazdów uczestników projektów „Ponadnarodowej mobilności uczniów” do poszczególnych krajów w 2022 r.

kraj	N
Grecja	2 376
Hiszpania	1 296
Włochy	841
Portugalia	829
Litwa	542
Rumunia	446
Węgry	300
Czechy	174
Chorwacja	172
Słowenia	119
Niemcy	102
Francja	93
Szwecja	88
Cypr	58
Finlandia	30
Słowacja	28
Francuskie Terytoria Zamorskie	24
Malta	24
Łotwa	22
Estonia	14
Holandia	14
Belgia	12
Dania	12

N = 7616. Źródło: Zespół PO WER (stan na 14.03.2023 r.).

Wykres 12. Liczba Znaków Jakości EKS przyznanych w 2022 r. organizacjom działającym w poszczególnych krajach wspieranych przez SALTO EECA

kraj	N
Norwegia	10
Armenia	7
Gruzja	7
Ukraina	7
Rosja	5
Białoruś	3
Mołdawia	3
Azerbejdżan	1

Źródło: Centrum Współpracy SALTO EECA.

Wykres 13. Powody uczestnictwa w zagranicznym wolontariacie

odpowiedź	%
chciałem/chciałam wyjechać za granicę	57,2
chciałem/chciałam przeżyć ciekawą przygodę	53,3
tematyka projektu była ciekawa	44,1
chciałem/chciałam zrobić coś pożytecznego dla innych	40,1
chciałem/chciałam zdobyć doświadczenie zawodowe za granicą	38,2
chciałem/chciałam nauczyć się języka obcego	37,5
chciałem/chciałam nauczyć się czegoś praktycznego	11,8
inne	3,3

N = 152, dane w %. Respondenci mogli zaznaczyć kilka odpowiedzi. Źródło: Jeżowski, M. i Tragarz, M. (2022).

Aktywność społeczna i obywatelska uczestników projektów wolontariatu zagranicznego. Wydawnictwo FRSE.

Wykres 14. Wpływ uczestnictwa w mobilnościach Erasmus+ na zdobycie pierwszej pracy – podział według ukończonego kierunku studiów

kierunek studiów	%
techniczny	75
ekonomiczny	73
społeczny, prawny	72
filologiczny	66
matematyczny, informatyczny, przyrodniczy	65
humanistyczny	64
medyczny	40

N = 852, dane w %, suma odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”. Ze względu na zbyt małą liczbę respondentów z obserwacji wyłączono absolwentów kierunków artystycznych oraz rolniczych, weterynaryjnych i leśnych. Źródło: Fila, J. i Sobestjański, K. (2022). Zawodowe i edukacyjne losy absolwentów uczelni. Raport z badania uczestników programu Erasmus+. Warszawa: Wydawnictwo FRSE.

Edukacja bez granic to seria raportów Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, której celem jest podsumowanie – w ramach realizacji perspektywy finansowej UE na lata 2021–2027 – przebiegu najważniejszych unijnych programów edukacyjnych i młodzieżowych oraz inicjatyw im towarzyszących. Niniejsza publikacja skupia się na drugim roku działań. Za pomocą liczb pokazuje, że zarówno Erasmus+ – flagowy program koordynowany przez Fundację – jak i Europejski Korpus Solidarności, a także programy wspierające i projekty finansowane ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, wróciły po pandemii na właściwe tory. Bogata oferta inicjatyw europejskich wzbudza zainteresowanie nowych beneficjentów i daje szansę na rozwój osobom korzystającym z ich oferty edukacyjnej.

www.frse.org.pl

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Erasmus+

UNIA EUROPEJSKA